A-000168

Vol. VIII
No. 1

28th March, 1966.
(Monday)
7th Chaitra, 1888 S. E.

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

		PAGES
Oral Answers to Questions.	..	1
Written Answers to Questions.	..	8
Calling attention to matters of urgent public importance:		
re: Closure of the Turist Section of the Chittivalasa Jute Factory	..	28
re: Unemployment of weavers of 'Bleeding Madras'.	..	28
re: Shortage of drinking water in Nizamabad.	..	30
re Illegal sale of property of Bodhan Municipality by the Special Officer.		32
Business of the House:	.	33
Statement by Chief Minister.		
re: Enhancement of dearness allowance to N. G. O. Os.	..	38
Annual Financial Statement (Budget) for the year 1966-67.		
Voting of Demands for Grants:	..	41
Demand No. XXXI—Electricity—Rs. 5,98,88,400.	..	41
Demand No. XLIX—Capital Outlay on Electricity Schemes —Rs. 14,64,09,800.		[illegible]

(Contd. [illegible]

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:—అధ్యక్షా, ముందుగా తీసుకొనిఉంటే డెమరేజి చెల్లించవలసిన అవసరం లేకుండా పోయేదికదా? ముందుగా తీసుకొనక పోవటానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—టర్బయిన్స్‌తోపాటు, ఇన్‌లెట్ పైప్స్‌కూడ కావలసిఉన్నది. ఇది సపరేట్‌గా ఆర్డర్ చేయటంవల్ల వాటితోపాటు వస్తే, 5½ పర్సెంట్ చార్జి వేసేవారు. లేకపోతే 20 పర్సెంట్ పైగా చార్జి చేయవలసి వచ్చేది. అది రు. 18,800 పే చేయవలసివచ్చింది. ఇది కరస్పాండెన్స్‌లో కొంత ఆలస్యం జరిగినందువల్ల డెమరేజి తగిలింది. దీనిపైన కస్టమ్స్‌వారితో రిప్రజెండ్ చేయటం జరిగింది. వారు ఒప్పుకోము అని అనటం జరిగింది. తర్వాత మన ఆఫీసర్స్‌కు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చాము. ఇటువంటిదేదైనా ఉంటే, వారు అడిగిన డబ్బు వెంటనే పే చేయాలి— అండర్ ప్రొటెస్ట్. లేకపోతే ఈ విధంగా కరస్పాండెన్స్‌లో ఆలస్యం జరిగి ఎక్కువ డేమరేజ్ పే చేయవలసి వస్తుందని ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వటం జరిగింది.

The money was paid under protest.

MULBERRY SILK INDUSTRY

1087—

*731 (4657) *Q.—Shri P. O. Satyanarayana Raju (Kosigi)*:— Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(*a*) whether there is any Mulberry Silk Industry in our State ;

(*b*) if so, the places where they are located ;

(*c*) the production of silk in our State during the year 1963-64;

(*d*) whether any aid is given by the Centre to develop Silk Industry in our State;

(*e*) if so, the amount of aid given by the Centre during the 1963-64 ; and

(*f*) whether the amount has been fully utilised by our State ?.

The Minister for Finance (Dr. M. Chenna Reddy) :—(*a*) Yes, Sir

(*b*) and (*c*) Statement paced on the Table of the House.

(*d*) Yes Sir.

(*e*) During the year 1963-64, the Centre has given Assistance of Rs. 98,781 as loan and Rs. 52,753 as grant.

(*f*) Yes Sir.

Question Nos. 1083 to 1086, 1089-1091, 1093, 1096 and S. N. Q. No. 1101-A were not put and answered. Hence included under 'Written Answers to Questions.'

STATEMENT PLACED ON THE TABLE (AN ANSWER TO CLAUSES '*b*' AND '*c*' OF L. A. Q. NO. 1087 *781 (4657).

Name of the District.	Taluq.
(1)	(2)
1. Anantapur.	.. Hindupur, Kadiri, and Madakasria.
2. Chittoor. ..	.. Palamanair, Punganur including areas in Madanapally and Vayalpad Taluqs.
3. West Godavari. ..	.. Chintalapudi.
4. Visakhapatnam. ..	.. Araku. Chintapalli.
5. Karimnagar. ..	.. Manair.
6. Nizamabad. ..	.. Bhiknoor.
7. Warangal. ..	.. Salvai.

(*c*) 441.695 Kgs.

INDUSTRIES EXTENSION OFFICERS

1088—

*2514 Q.—*Shri P. O. Satyanarayana Raju*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(*a*) whether it is a fact that the Government is contemplating to abolish the posts of Extension Officer (Industries) working in the Panchayat Samithies;

(*b*) if so, when will that be given effect; and

(*c*) how are the displaced staff likely to be absorbed?.

Dr. M. Chenna Reddy:— (*a*) No, Sir. (*b*) Does not airse.

KHADI BOARD

1092—

* 1842 Q.—*Shri T. V. S. Chalapathi Rao* (*Vijayawada-South*):—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(*a*) whether it is not a fact that one of the functions of [illegible] and Village Industries Board is to help the people by [illegible] with [illegible] their homes and to give their [illegible]

(*b*) if so, whether any survey was conducted by the Khadi and Village Industries Board in any district, Samithi or Village Panchayat to ascertain the number of people that required the provision of work in their houses; and

(*c*) if so, what is the result of the survey, and how many people were provided with work in their houses so far ?

Dr. M. Chenna Reddy :— (*a*) Yes, Sir. (*b*) No, Sir.
(*c*) Does not arise in view of (*b*) above.

VASECTOMY OPERATIONS

1094—

*2609 Q.—*Shri P. O. Satyanarayana Raju*:—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(*a*) the total number of Vasectomy Operations conducted in Family Planning Orientation Camp Week held this year; and

(*b*) the number of such cases done in Kurnool district ?

The Minister for Health and Medical (*Sri Y. Sivaramaprasad*) : (*a*) A total number of 15,428 Vasectomies were conducted during the calendar year, 1965. It is presumed that out of this total number of 15,428 atleast 1/3rd of them might have been conducted during the Oreintation Camp *cum*-Vasectomy Camps.

(*b*) 180 Vasectomy operations.

Sri P. Narasa Reddy:—Would the Government consider increasing the remuneration that is usually given to a person who undertakes the operation of Vasectamy from Rs. 10 to Rs.30?

Sri Y. Sivarama Prasad:—No, Sir. That will lead to misuse and malpractices. It is not an incentive. It is only to meet the daily wages that a particular person might be losing during the operation period that Rs. 10 is being paid.

శ్రీ ఇ. బలరామిరెడ్డి (గిద్దలూరు):—ఈ ఆపరేషన్స్ సమితులలో కండక్టు చేయటానికి మొబైల్ యూనిట్స్ ఏర్పాటు చేశారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—లేదండి.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న:—హెల్త్ సెంటర్ డాక్టర్ కేంప్ వేసుకొని ప్రతి గ్రామములో వారమునకు ఒకసారి ఆపరేషన్స్ కండక్టు చేయటానికి ప్రయత్నం

చేస్తారా? ఇప్పుడు ప్రతి పంచాయితీ సమితిలో రెండు పోల్ట్ సెంటర్స్ ఉన్నవి. కాబట్టి వారమునకు ఒకసారి డాక్టర్ వెళ్ళి ప్రతి గ్రామములో ఆపరేషన్స్ కండక్టు చేయటానికి ఏర్పాట్లు కావిస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—ప్రతి గ్రామానికి వెళ్ళి చేయటానికి వీలు లేదు. ప్రయిమరీ హెల్త్ సెంటర్స్‌లో చేస్తున్నారు. ప్రతి సమితిలోనూ రెండు సెంటర్స్ లేవు. కొన్నిచోట్ల మాత్రమే రెండేసి ఉన్నవి,

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూర్):—ఈ ఆపరేషన్స్- పురుషులు హాస్పటల్స్‌కు పోయి చేయించుకోవచ్చును. కాని ఆడవారికి చాలా కష్టముగా ఉన్నది. దీనిని గురించి ప్రచారకులను వేసి విరివిగా ప్రచారము చేయించి, ఆపరేషన్స్ చేసు కొన్నవారికి ప్రభుత్వం కొంత ఇనాము ఇస్తామన్నారు; అది చాలకుండా ఉన్నదని చాలామంది స్త్రీలు చెబుతున్నారు. అది 25 రు. ల వరకైనా హెచ్చు చేస్తే నెల రెండు నెలలు బాగాతినడానికి ఉపయోగపడేటట్లుగా ఉంటుంది. ఆ ఇనాము పెంచటానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—ఇనాము ఇవ్వటానికిగాని. సబ్సిడీ ఇవ్వటా నికిగాని వీలులేదు. బ్రోకర్స్ బయలుదేరి— అది దుర్వినియోగం జరుగుతుంది. వేసక్టమి కొరకు అక్కడ 3, 4 రోజులు పడకమీద ఉండాలి. ఆ సమయంలో లాస్ ఆఫ్ వేజెస్ క్రింద డబ్బు ఇస్తున్నాముగాని, సబ్సిడీగా గాని. ఇనాముగా గాని ఇవ్వటంలేదు.

PERSONS BOOKED IN PROHIBITION DEPARTMENT ON CORRUPT CHARGES.

1095-

*2420 *Q.*—*Sri B. Srirama Murthy* (*Vizianagaram*):— Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state:

(*a*) the number of corruption cases booked in Excise ad Prohibition Department during the year 1964-65; and

(*b*) the categories of persons so caught and the number of cases in which punishments were awarded?

The Minister for Excise and Prohibition (*Sri M. R. Appa Rao*):-

(*a*) 5 cases.

(*b*) Sub-Inspectors, Petty Officers and Prohibition Guards.

All the cases are still pending.

ACQUISITION OF LAND FOR HARIJANS

1097-

*509 (6152) *Q.*—*Sri P. Mahendranath* (*Nagarkurnool*):—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(*a*) whether it is a fact that the land acquisition proposals of house sites to Harians at Thundukurthy village, Nagarkurnool taluk Mahbubnagar district are pending with the concerned authorities since last six years;

(b) if so, the reasons for undue delay in providing house site for Harijans; and

(c) whether it is also a fact that the attention of the Government was drawn several times in this respect?.

The Minister for Social Wlefare (*Smt. T. N. Sadalakshmi*) :—

(a) Yes, Sir.

(b) Due to procedural difficulties involved inland acquisition cases.

(c) No, Sir.

LANDS TO HARIJANS

1098-

*310 (4654) Q.—*Shri P. Mahendranath*:—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the pattadar of S. No. 248 has given consent to give the land and submitted his surrender a year ago, to the Tahsildar of Nagarkurnool, to remove the difficulties experienced by the Harijans of Cherlaitikala village, Kurnool taluk;

(b) If so, the reasons for not acquiring the said land so far and to assign it to the Harijans; and

(c) what was the delay due to and when it is proposed to acquire said land and assign it to Harijans?.

Smt T. N. Sadalakshmi:— (a), (b) and (c) The pattadar of S. No. 243 is reported to have declined to part with his land at the time of joint inspection conducted by the Block Development Officer, Bijnapally, Tahsildar, Nagarkurnool and District Social Welfare Officer, Mahabbnagar on 25th August 1965.

The Collector, Mahabubnagar had therefore submitted the draft Notification under section 4 (1) and draft Decaration under Section 6 of the Land Acquisition Act for acquiring a portion of 8 acres and 2 guntas from S. No. 243 for provision of house sites to 88 Harijans of Cherla Itkyal village. These proposals were finally approved by Government in G.O. Rt. No. 1818, Education, dated 27th December 1965. The Collector, Mahbubnagar has also been requested to take further action in this case urgently.

THEFT IN TIRUPATHI MUNICIPALITY

1099-

*545 (6437) Q.—*Shri G. C. Kondaiah*.—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that money belonging to Tirupathi Municipality kept in an iron box was stolen on 15th April, 1965; and

(*b*) if so, by whom and what is the amount stolen ?.

[*The Chief Minister deputised the Minister for Municipal Administration and answered the questions*]

Sri K. Brahmananda Reddy :—(*a*) It is a fact that money belonging to Tirupathi Municipality kept in an Iron Safe was found stolen on 14th April 1965.

(*b*) By one Sri R. Krishnaiah, who was at that time working as Shroff in the Municipality. The amount stolen was Rs. 24,590.

[illegible] : [illegible] అయినదా? ఆ [illegible]?

Sri K. Brahmananda Reddy. Notice, Sir.

LOANS FROM LIFE INSURANCE CORPORATION

1100

*2741 Q.—*Shri Md. Ismail* (*Sangareddy*).—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(*a*) whether the State Government have approached the life Insurance Corporation of India for grant of loans to various Municipalities in the State for executing water and drainage works ; and

(*b*) if so, what is the amount sanctioned by the Life Insurance Corporation of India and to which Municipalities ?.

The Minister for Municipal Administration (*Sri N. Chenchurama Naidu*) :—

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) The matter is under consideration.

PRODUCTION OF ROSE-WOOD

1101—

*2510 Q.—Shri P. O. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(*a*) the total production of Rose-wood during the calendar year 1965.

(*b*) whether it is a fact that Rose-wood is being exported to other States ; and

(*c*) if so, the quantity that was exported during the calendar year 1965 ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(*a*) (*i*) For 1964-65, 58,880 cft. of Rose-wood was extracted.

(*ii*) The figures for 1965-66 have not been yet finalized. It will be finalized only after July.

(b) Rose-wood is found sparsely in the forests of this State. As such, no separate figures regarding exported wood are being maintained.

(c) Does not arise.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Rules and Regulations to be Framed by Electricity Board

1083—

*2368 Q.—*Sarvasri A. Sarveswara Rao and V. Satyanarayana*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether Electricity Board has been disregarding its statutory obligation to frame its rules and regulations of recruitment and service since 1959 ; and

(b) what are the measures taken by the Government to enforce the law in this case ?

A :—

(a) No, Sir. The Electricity Board has already taken up the framing of regulations governing the service conditions of its employees and the work is in progress.

(b) Does not arise.

Fertilizer Complex

1084—

*2448 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu, C. Naidu and Ramachandra Rao Deshpande*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government requested the Central Government to set up a Fertiliser complex in our State; and

(b) if so, whether the Centre agreed to it ?.

A :—

(a) Yes, Sir.

(b) The decision of the Government of India is awaited.

Andhra Pradesh State Finance Corporation

1085—

*953 Q.—*Sarvasri A. Sarveswara Rao and V. Satyanarayana.*—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(a) what is the number of loan applications received by the Andhra Pradesh State Financial Corporation and the total amount sanctioned and disbursed during the year 1964-65; and

(b) names of the loan applications from West Godavari district and the amount they applied for ?.

A :—

(*a*) and (*b*) A statement is placed on the Table of the House

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

(*a*) *Vide* ANSWER TO L.A.Q. No. 1085 (953)

(*a*) LIST OF APPLICATIONS RECEIVED FOR LOAN AND THE AMOUNT SANCTIONED AND DISBURSED BY THE ANDHRA PRADESH STATE FINANCIAL CORPORATION DURING 1964-65 (DISTRICT-WISE)

District.	Name of the Unit.	Amount sanctioned in 1964-65	Amount disbursed in 1964-65
		Rs.	Rs.
Srikakulam	.. Naguru Khandasari Sugars ..	1,40,000	76,083
	Paramesh Khandasari ..	1,70,000	85,000
Visakhapatnam	.. Andhra Foundry and Engineering Works.	51,500	..
East Godavari	.. Kirlampudi Sugars, Ltd. (Subscription to Deflentures).	15,00,000	15,00,000
West Godavari	.. Sree Venkataraya Cotton Mills ..	1,20,000	68,700
	Food Fats Fertilisers, Ltd.:		
	Loans III	2,00,000	2,00,000
	Loans V	1,85,000	1,44,400
	East Coast Oil Corporation ..	3,00,000	1,99,434
	Aruna Roller & Flour Mills ..	2,50,000	1,78,581
	S.A. Industries	83,100	..
Guntur	.. Indian Country & Virginia Tobacco & Co.—Loan II.	1,50,000	..
Nellore	.. Universal Sea Foods Pvt., Limited	21,000	18,500
	Allied Industries	2,80,000	..
Cuddapah	.. Jain Industries ..	25,000	25,000
	Praveen Tanneries	1,10,000	..
Kurnool	.. Rayalaseema Mills, Ltd. ..	20,00,000	4,70,842
Hyderabad	.. Krishi Foundry Pvt., Ltd. ..	45,000	8,874
	Rai & Sons Pvt., Ltd... ..	2,00,000	..
	Indecor Laminators Pvt., Ltd. ..	4,00,000	1,96,000
	Ambassador Hotel	4,00,000	..
Warangal	.. Azam Jahi Mills, Ltd. ..	20,00,000	10,06,250
	Total ..	86,30,600 or 86.31 lakhs	41,87,614 or 41.87 lakhs

(b) LIST OF APPLICATIONS RECEIVED FOR LOAN AND THE AMOUNT SANCTIONED AND DISBURSED BY THE ANDHRA PRADESH STATE FINALCIAL CORPORATION DURING 9 64-65 PURELY FROM WEST GODAVARI DISTRICT.

	Name of the Applicant/Unit	Amount applied for.	Amount sanctioned for.
		Rs.	Rs.
1.	Sri Venkateswara Cotton Mills	1,20,000	68,700
2.	Foods, Fats & Fertilisers, Ltd.—III Loan ..	2,00,000	2,00,000
3.	Foods, Fats & Fertilisers, Ltd.—V Loan ..	1,95,000	1,14,000
4.	East Coast Oil Corporation	3,00,000	1,99,434
5.	Aruna Roller & Flour Mills (Pvt) Limited ..	2,50,000	1,78,531
6.	Sivakami Sugar Mills, Limited	6,00,000	6,00,000
7.	S.A. Industries	83,100	83,100
	Total ..	17,48,100	14,74,165

HANDLOOM FINANCE CORPORATION

1086—

*680 (4063) Q;—Sarvasri V. Srikrishna. N. Venkata Swamy, A Sarveswara Rao and P. O. Satyanarayana Raju:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

whether there is any proposal before the Government to star a Handloom Finance Corporation in the State?.

A: (Yes Sir.

A. P. BACKWARD CLASS ECONOMIC ASSOCIATION

1089—

*709 (2858) Q.—Shri K. Rajamallu:—Will the hon, Minister for Finance be pleased to state :

(a) what is the amount that was given to the A. P. Backward Classes Economic Association during 1962-63, 1963-64 and 1964-65 and how it was spent;

(b) is it a fact that the above mentioned Association was dissolved ; and

(c) if so, what are the reasons?.

A:—

(a) During 1963-64, the Government had sanctioned to the A.P. Backward Classes Economic Association a sum of Rs. 1,49,345 as grant, for taking up four schemes namely, a Printing Press, a Tailoring Unit, a Cement Jaly Making Unit and a Brick Making Unit. The Government also sanctioned an additional amount of Rs. 15,000 to meet the

establishment charges of the above units. During 1962-63 and 1964-65 no amounts were sanctioned to the Association. The audit work of the accounts of this association has been entrusted to M/s. Satyanarayana & Co. and the audit report is awaited.

(*b*) No, Sir.

(*c*) Does not arise.

NON-OFFICIAL COMMITTEE FOR SMALL SCALE INDUSTRIES

1090—

*948 Q.—*Sarvasri A. Sarveswara Rao and V. Satyanarayana*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(*a*) whether a Committee has been constituted with experienced non-officials to scrutinise the preparation of scheme for Small Scale Industries and to provide useful guidance to enterpreneurs desirous of starting Small Scale Industries in the State; and

(*b*) who are the members of that Committee and the nature of assistance recommended by them?

A:—

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) A copy of G.O. Ms. No. 1388, Industries, dated 27-10-1965 is placed on the Table of the House.

Paper placed on the Table of the House

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

COMMITTEES—Small Scale Industries—Constitution of an Advisory Committee to provide guidance to the Technical Cell in the Directorate of Industries and Commerce—Orders—Issued.

Industries Department

G.O. Ms. No. 1388. Dated 27th October 1965.

ORDER:

A Technical Cell has been constituted in the Directorate of Industries and Commerce to provide technical guidence to the Small Scale industrialists and enterpreneurs in the State. The Cell has also been entrusted with the task of formulation of a number of technical schemes which could be utilised by the industrialists in the State. While reviewing the work of the Cell, it has been felt desirable that an Advisory Committee should be constituted to provide guidance to the Cell in its work.

2. Government accordingly constitute an Advisory Committee for providing technical guidance to the Technical Cell in the Directorate of Industries and Commerce with the following official and non-official members for a period of two years from the date of issue of this order :

1.	Dr. Ram K. Vepa, I.A.S., Deputy Secretary to Government, Industries Department ..	Member.
2.	Sri B. Pratap Reddy, Director of Industries and Commerce	,,
3.	Sri K.C. Rao, B.E., A.M.I.E., Joint Director of Industries and Commerce (Technical) ..	,,
4.	Sri N.P. Sen, Chairman, Vazir Sultan Tobacco Company Limited, Hyderabad	,,
5.	Sri Rama Row, Macherla, President, All-India Manufacturers' Organisation, Hyderabad ..	,,
6.	Sri R.K. Talwar, Zonal Director, State Bank of India, Hyderabad	,,
7.	Sri G.S. Sidhu, Director, R.R. Labs., Hyderabad	,,
8.	Sri P. Narasaiah, Director, Small Industries Service Institute, Musheerabad, Hyderabad ..	,,

Sri K.C. Rao, Joint Director of Industries and Commerce (Technical) shall be the Convenor of the above Committee. The Committee shall meet atleast once in a month.

3. It has also been decided that the Technical Cell should take up for detailed study select industrial units to ascertain the reasons for low productivity of the unit. The results of such a study would be placed before the Advisory Committee which might discuss with the industrialist himself some of the difficulties he is facing and how they could be overcome.

4. The Committee shall be treated as I Class Committee and the Joint Director of Industries and Commerce (Tech.) shall be the Controlling authority for the purpose of countersigning the T.A. Bills etc., of the non-official members.

5. This order issues with the concurrence of Financial Adviser Industries) *vide* U.O. No. 3857-FA (Ind)/65-1, dated 15-10-1965.

(By Order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh).

GUARANTEE BY GOVERNMENT TO STATUTORY CORPORATIONS.

1091 --

*1271 Q. --*Sarvasri A. Sarveswara Rao and V. Satyanarayana*:- Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(*a*) whether guarantees were given by the Government in favour of statutory corporations, Co- perative Institutions, local bodies and other Institutions that raised loans during 1963-64 and 1964-65 and up-to-date ;

(*b*) if so, what are those institutions and the amount covered under these guarantees of each Institution ; and

(*c*) the terms and conditions of the guarantees have been fulfilled and certificates to that effect have been submitted ?

A :—

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) and (*c*) Statement placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE

[*Vide* ANSWER TO LEGISLATIVE ASSEMBLY

S. No.	Name of the Institutions.	Maximum amount guaranteed.	Rate of interest (in case of loan and debentures etc.)
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Andhra Pradesh State Electricity Board, Hyderabad.	330 lakhs	4½
2.	Do.	385 ,,	4¾
3.	Do.	440 ,,	5
4.	Do.	220 ,,	5¾
	Andhra Pradesh State Financial Corporation, Hyderabad.	2 crores	..
6.	Do.	2 ,,	..
7.	Do.	55 lakhs	4½
8.	Do.	50 ,,	4¼
9.	Do.	1 Crore	5¾
10.	Do.	25 lakhs	4¾
11.	Do.	60 ,,	6
12.	Do.	1 crore	6¼ to 7¼
13.	Andhra Pradesh Industrial Development Corporation, Ltd.	1 [illegible] ,,	4¾

TABLE OF THE HOUSE

QUESTION No. 1091 (*271)

Purposes for which the guarantees were given.	Sums guaranteed outstanding.	Whether the terms and conditions of the guarantee have been filled and certificate to that effect sent.
(5)	(6)	(7)
For repayment of Electricity Board Bonds 1970 raised through public loan.	309.86 lakhs	No terms and conditions as the guarantee was given under Section 66 of the Electricity (Supply) Act, 1948.
-do- Board Bonds, 1975	384.98 ,,	-do-
-do- Board Bonds, 1976	439.90 ,,	-do-
-do. Board Bonds, 1977	209.29 ,,	-do-
Share Capital	1 crore	No terms and conditions since the guarantee was given under the S.F.C. Ac. 1951 (Central Actt)
-do-	50 lakhs	-do-
For repayment of A.P.S.F.C. Bonds, 1971.	55 ,,	-do-
-do- 1975	50 ,,	-do-
-do- 1977	1 Crore	-do-
For repayment of fixed deposits	2.56 lakhs	-do-
For repayment of Ad-hoc Bonds maturing by 18 months.	60 ,,	-do-
For repayments of fixed deposits	1 crore	-do-
For repayment of principal and payment of interest or debenture Bonds.	1 ,,	Yes

(1)	(2)	(3)	(4)
14.	Andhra Pradesh Industrial development corporation, Ltd.	169 lakhs	..
15.	The Nizma Sugar Factory, Ltd. ..	425 "	..
16.	The Singareni Collieries, Ltd. ..	1 crore	2% over R.B.I. rate.
17.	Do.	285 lakhs	4½%
18.	Do.	98 "	..
19.	Do. ..	150 "	2½% over the R.B.I. rate
20.	The Azam Jahi Mills, Ltd. ..	50 " (Open loan)	..
21.	Do.	60 " (Key loan)	..
22.	Do ..	60 lakhs (over draft)	..
23.	Do.	20 "	..
24.	The Hyderabad Chemicals and Fertilizers, Ltd.	77 "	8½%

(5)	(6)		(7)
Counter guarantee for payment of deferred guarantee for Rs. 178 lakhs in respect of plant and machinery supplied to Republic Forge Co., by M/s. Renault Engineering, Co.	178	lakhs	Yes
Towards cash credit accommodation facility by the State Bank of Hyderabad.	136	lakhs	Yes
For over draft facility with Indian Bank, Ltd., repayable in 5 annual equated instalments commencing from 1-4-1964.	60	,,	Yes
For repayment of loan taken from the Govt. of India towards development programme	276	,,	Deed of mortgage pending execution.
Towards obtaining letter of credit from the S.B.I. in connection with import of power plant from Rumania.	4	,,	Terms and conditions are under compilation by the Company
Cash credit facility with the State Bank of Hyderabad.	..		-do-
For repayment of loans obtained from the Central Bank of India.	53	,,	Yes
-do-	60	,,	Yes.
For repayment of loans obtained from the Central Bank of India.	40	lakhs	Yes
Towards repayment of loans taken from the A.P. State Financial Corporation.	11	,,	Yes
For repayment of loan obtained from the S.B.H. towards the Company's expansion programme and working capital requirements for its new Factory at Moula Ali.	61	,,	Yes

(1)	(2)		(3)		(4)
25.	A.P. State Co-operative Bank, Ltd., Hyderabad.		200	lakhs	1½ below the bank rate.
26.	A.P. State Co-operative Bank Ltd.		1,651.22	,,	1½ to 2 below the bank rate.
27.	A.P. Co-operative Central Land Mortgage Bank.	(a)	2.500	,,	[illegible]
		(b)	200	,,	..
		(c)	300	,,	..
28.	A.P. Scheduled Tribes Co-operative Finance and Development Corporation Ltd., Visakhapatnam.		5	,,	[illegible]
29.	Appex and Central Co-operative Banks.		1.40	,,	
80.	Netha Co-operative Spinning Mills, Ltd., Hyderabad.		10	,,	[illegible]
81.	The Chirala Co-operative Spinning Mills, Chirala.		15	,,	7.
82.	Amadalavalasa Co-operative Sugar Factory.		90	,,	7
83.	Chodavaram Co-operative Sugar Factory.		90	,,	7
84.	Chittoor Co-operative Sugar Factory.		82.50	,,	[illegible]

( )	(6)		(7)
Towards repayment of loan to the R.B.I. obtained on behalf of Apex and Central Banks for advances to Weavers Co-operative Societies.	72	lakhs	Yes
Mostly for repayment of loan taken from the R.B.I. towards the medium term loans advanced by the Bank.	1,089	,,	No Special conditions have been prescribed.
Towards repayment of debentures issued by the Bank from time to time.	2,351	,,	Yes.
Cash credit accommodation with S.B.I.	..		Yes
Repayment of temporary accommodation from S.B.I. towards financing loans from N.S. Project area.	85	,,	Yes
For repayment of the loan to the A.P. State Co-op. Bank, Ltd. taken for providing working capital.	5	,,	Yes
Towards repayment of loans by the Apex and Central Banks to the Silk Weavers Co-op.	0.90	,,	Yes
For repayment of loans taken from State Bank of Hyderabad taken from A.P. State's Finance Corporation.	7	,,	Yes
For repayment of Block Capital Loan.	13	,,	Yes
Towards repayment of the loans taken towards purchase of plant machinary and construction of structures.	78	,,	Yes
Do.	84	,,	Yes
Do.	65	,,	Yes

(1)	(2)	(3)		(4)
35.	Palakolle Co-operative Sugar Factory.	115	lakhs	7%
36-A.	Tuni Co-op. Sugar Factory ..	10	,,	7%
36.	Nizamabad Co-op. Sugar Factory	82.50	,,	7
37.	Co-op. Industrial estate Society, Ltd., Sanathnagar, Hyderabad.	8	,,	8
38.	The Greater Hyderabad Central Consumers Co-op. Stores, Ltd., Hyderabad.	10	,,	..
39.	Govt. Employees Consumers' Co-op. Stores in the State (24 stores)	36	lakhs	..
40.	Andhra Co-op. Marketing Federation, Ltd., Hyderabad.	122	,,	..
41.	Osmania University	300	,,	4½
42.	Vijayawada Municipality ..	50	,,	5½%

(5)	(6)	(·)
Towards repayment of the loans taken towards purchase of plant machinery and construction of structures.	104 lakhs	Yes
Do.	10 ,,	Yes
Do.	82.50 ,,	Yes
For repayment of loan obtained from L.I.C. for the construction of factory building.	8 ,,	Yes
Towards cash credit accommodation.	10 ,,	Yes
Towards cash credit accommodation.	36 lakhs	Yes
For making bulk purchases of essential commodities in harvest season to cater to the needs of Co-op. Consumer Societies in the State as well as for procurement purposes.	..	Terms and conditions are being finalised.
For repayment of the loan by the A.P.S.E. Board which has to utilise the amount for rural electrification in Telangana area.	300 lakhs	No terms and conditions as the guarantee was given under Section 66 of the Electricity (Supply) Act, 1948.
For augmentation of water supply and provision of drainage facilities to a part of the town.	50 lakhs	Yes

GUR GUIDES UNDER KHADI BOARD.

1093—

* 1963 Q:—*Shri P.V. Ramana*:—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state:

(*a*) whether our guides working under Khadi and Village Industries were retrenched at the end of March, 1965 and if so, how many of them were retrenched;

(*b*) whether the retrenched people were again interviewed in the month of August, 1965 for selection as Grama Sahayaks; and

(*c*) if so, whether the selected people were sent for training and if not, the reasons therefor?

A:—

(*a*) Yes sir. Twenty (20) Gur Guides were retrenched with effect from 1-4-1965.

(*b*) Candidates who passed matriculation or equivalent examination were interviewed in July 1965.

(*c*) The final selection was postponed in view of the instructions of the Khadi and Commission to keep the expansion programmes in abeyance due to National Emergency.

BALAVIHARS.

1096—

* 433 (5347) Q:—*Sarvasri S. Vemayya and K. Appala Naidu*:—Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state:

(*a*) names of places where the Balavihars are now functioning in the State;

(*b*) amount allotted and spent on those Balavihars during 1963-64 and 1964-65; and

(*c*) number of children in each Institution duringthe period referred in clause (*b*)?

A:—

(*a*), (*b*) and (*c*) A less statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE (*vide* ANSWER TO LAQ. No. 1096 *433 (5347)

(*a*) Names of places where Balavihars are located in the State:

	Name of the District.	Places where located and No. of Balavihars.
	ANDHRA AREA.	
1.	Anantapur District	1. at Anantapur. 1. at Guntakal.
2.	Srikakulam District	1. at Bobbili. 1. at Srikakulam
3.	Cuddapah District	1. at Cuddapah 1. at Proddatur
4.	Chittoor	1. at Chittoor 1. at Tirupathi
5.	West Godavari District	1. at Eluru
6.	Kurnool District	1. at Kurnool 1. at Nandikotkur
7.	Krishna District	1. at Vijayawada
8.	Visakhapatnam	1. at Visakhapatnam 1. at Vizianagaram
9.	Nellore District	1. at Venkatagiri
10.	Guntur District	1. at Guntur
11.	East Godavari District	1. at Kakinada.
		17
	TELANGANA AREA.	
1.	Adilabad District	1. at Adilabad.
2.	Warangal District	2. at Warangal.
3.	Nalgonda District	1. at Nalgonda

Name of the District.	Places where located and No. of Balavihars.
4. Karimnagar District	1. at Karimnagar
5. Nizamabad District	1. at Nizamabad
6. Mahboobnagar District	1. at Leez.
7. Hyderabad	1. at Hyderabad 1. at Secunderabad.
8. Medak District	1. at Siddipet
9. Khammam	1. at Khammam.
	11.

(b) Amount allotted and spent on the Balavihars during 1963-64 and 1964-65 :—

1963-64.

(Rupees in lakhs).

	Andhra.	Telangana.	Total.
Budget provision	0.300	0.340	0.640
Expenditure ..	0.228	0.180	0.400

1964-65.

	Andhra.	Telangana.	Total.
Budget provision	0.540	0.280	0.820
Expenditure	0.501	0.198	0.699

(c) Number of children in each institution during the period referred in clause (1)

Name of the Balavihar	No. of children during the years 1963-64	1964-65	Remarks
1. Guntur	30	25	
2. Kakinada	50	60	
3. Tirupathi	25	28	
4. Chittoor	25	22	
5. Anantapur	60	44	
6. Guntakal	—	32	Started on 2-10-64
7. Proddutur	51	30	

	Name of the District.		Places where located and No. of Balavihars.	
8.	Cuddapah	—	35	Stared in the Month of August 64
9.	Eluru	50	50	
10.	Vijayanagaram	46	41	
11.	Visakhapatnam	—	49	
12.	Nizamabad	59	54	
13.	Khammam	30	31	
14.	Nandikotkur Kurnool	39	40	
15.	Kurnool	—	58	Started in the year 1964-65
16.	Balavihar I	45	70	
17.	do Warangal II	40	[illegible]4	
18.	Nalgonda	57	59	
19.	Vijayawada	—	94	Started on 26-1-1965
20.	Nellore Dt. Venkatagiri	31	35	
21.	Bobbili	25	27	
22.	Srikakulam	—	35	Started in the month of Aug. 64
23.	Karimnagar	30	37	
24.	Mahboobnagar	60	54	
25.	Adilabad	—	—	Teacher appointed in the Balavihar worked for some time and resigned. Steps taken to fill up the vacancy.
26.	Siddipet	—	—	,,
27.	Hyderabad Balavihar No. I	42	39	
28.	Hyderabad Balavihar No. II	—	41	Started in April, 1964,

S. No. 1101-A : LOANS TO GOLDSMITHS

S. N. Q. No. 2745-L : Q :—*Shri V. Visweswara Rao* :—Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

a) whether it is a fact that the Govt. allotted some amount for providing loans to Goldsmiths ;

b) if so, how much amount was allotted for each District in 1965-66 and whether any action has been taken to disburse the amount to the Goldsmiths ; and

c) whether the Govt. is aware that the Standing Committee, Zilla Parishad, Krishna refused to sanction loans to the individuals ?

A:—(a) Yes. Government have sanctioned a sum of Rs. 30.00 lakhs

for 1963-64, Rs. 30,00 lakhs for 1964-65 and Rs. 50.00 lakhs for 1965-66 for giving loans to the displaced goldsmiths in the State.

(*b*) The district-wise allotment of loans made during 1965-66 is given below. Statement placed on the Table of the House.

	Rs. in lakhs.
Anantapur	2.00
Chittoor	2.00
Cuddapah	2.00
Kurnool	2.00
Nellore	3.42
Guntur	2.00
Krishna	3 00
East Godavari	2.00
West Godavari	2.70
Visakhapatnam	2.70
Srikakulam	2.50
Mahaboobnagar	3.00
Medak	2.00
Khammam	2.00
Karimnagar	2.00
Nizamabad	2.00
Adilabad	2.66
Warangal	2.00
Nalgonda	2.00
Hyderabad (Rural)	3.00
Hyderabad (Twin cities)	3.00
	Rs. 50.00 lakhs.

Steps are being taken to disburse the amount which had been sanctioned by the various Zilla Parishads on completion of formalities by the Loanees.

(c) Yes. The Standing Committee III of the Zilla Parishad, Krishna has resolved not to sanction loans to the individual goldsmiths.

STATEMENT SHOWING THE DISTRICT-WISE ALLOTMENT OF LOANS DURING 1963-64 AND 1964-65.

(*Rupees in lakhs*).

Name of the district.	1963-64 allotment.	1964-65 allotment.
1. Chittoor	.. 1.225	1.00
2. Cuddapah	.. 1.225	2.00
3. Anantapur ..	.. 1.225	1.00
4. Kurnool	.. 1.225	1.00
5. Nellore	.. 1.225	4.00
6. Guntur	.. 1.225	1.00
7. Krishna	.. 1.225	2.00
8. West Godavari	.. 1.225	1.00
9. East Godavari	.. 1.225	1.06
10. Srikakulam	.. 1.225	3.43
11. Visakhapatnam	.. 1.225	1.07
12. Mahaboobnagar	.. 1.225	2.00
13. Medak	.. 1.225	1.20
14. Khammam	.. 1.225	1.00
15. Warangal	.. 1.225	1.00
16. Nalgonda	.. 1.225	1.00
17. Nizamabad	.. 1.225	1.75
18. Adilabad	.. 1.225	1.10
19. Karimnagar	.. 1.225	1.00
20. Hyderabad (Rural) ..	.. 1.225	3.00
21. Hyderabad (Twin Cities) ..	.. 1.90298	1.745
	26.40298	33.355

re : CLOSURE OF TURIST SECTION OF THE CHITTIVALASA JUTE FACTORY

Sri K. Brahmananda Reddy.—Due to the unprecedented failure of monsoons this year, the storages in the hydel reservoirs of Machkund, Tungabhadra and Nizamasagar are very unsatisfactory. For this reason, the availability of power at Machkund is about 40% of what was available during the corresponding period last year. At Tungabhadra Hydro-Station the power now available is less than 50% of the power available during the flood season. The power generation at Nizamasagar is insignificant, as the power house is run for 15 days and closed for the next 40 days. Steps have been taken to run Vijayawada and Visakhapatnam power houses as base stations and to purchase about 13 M. W. power from Madras and 10 M. W. from Mysore in order to make up part of the shortage of power from Hydel stations.

2. In spite of taking these steps, there is still acute shortage of power and restrictions to be imposed on the consumption of energy and maximum demand, so that the available water storages in the hydol reservoirs can be utilised uniformly during the coming months upto June 1966, by which time a relief of 60 M.W. is expected from the first unit of Kothagudem Thermal Scheme and also inflows are expected in the Hydel reservoirs.

3. According to the orders issued by the Government in G. O. Ms. No. 3187-PW., dated 31-12-1965 imposing restrictions on the use of power. a 30% cut has been imposed on M/s Chittivalsa Jute Mills in Visakhapatnam district. It is reported that the management of the mills started closing the twist section gradually from 6-2-1966 and completely closed the same on 16-2-1966.

4. The contracted demand of the Jute Mills is 2125 KVA., the maximum demand for 12 months from September, 1964 to August, 1965 is 1210.42 KVA., and monthly consumptions is 5,41,095 units. The demand recorded for the month of February, 1966 is 1410 KVA. and 4,76,040 units. The quotas fixed for this consumer with a 30% cut are (*i*) Maximum demand 847 KVA. and (*ii*) Energy 3,78,787 units.

5. In view of the acute shortage of power in the stage, the cut has become inevitable, It will be removed at the earliest poss ble date after the power position improves.

re : Unemployment of weavers of 'Bleeding Madras'.

Mr. Deputy Speaker : The next call-attention motion is by Sri T. K. R. Sarma and others. Since they are not here, the Minister may read out the statement.

Dr. M. Chenna Reddy : "Bleeding Madras" is a variety of handloom cloth which has an export market in the United States of America. It is being produced in the districts of Nellore, Chittoor and Guntur, and there is a concentration of weavers in Vetapalem area particularly

who have been weaving this variety of cloth. During the last 2 to 3 years there had been heavy demand for this cloth in the United States Markets and production in Andhra Pradesh had geared up to meet the increase in demand. During the later part of 1965, there was a sudden shrinkage of demand for "Bleeding Madras" in the United States markets. Consequently, since October 1965, accumulation of stocks of "Bleeding Madras" took place which resulted in distress to the producers of this cloth. It is reported that by the end of December 1965 or so there was accumulation of about 30 to 40 lakh yards of "Bleeding Madras" in Andhra Pradesh.

Ever since the problem of accumulation of stocks arose, the Government have taken all possible action to get them disposed of. It may be mentioned that the fall in demand for "Bleeding Madras" in the United States market is understood to be only a temporary phase and the demand for this particular cloth may be revived in the near future.

The Director of Handlooms took up this matter at a meeting of the Committee of Administration of the Handloom Export Promotion Council of the Government of India and at meetings arranged at Madras in December 1965 with the Textile Commissioner and the representatives of the Handloom industry. The Government of India was not in favour of reduction of floor prices of "Bleeding Madras" which was one of the demands of the producers of "Bleeding Madras". The Minister for Finance of the Government of Andhra Pradesh took up the matter with the Chairman, State Trading Corporation and impressed upon him the need for the State Trading Corporation buying up the accumulated stocks of "Bleeding Madras". As a result of the action taken by the State Government, the Handloom and Handicrafts Export Corporation which is a subsidy of the State Trading Corporation agreed to purchase all accumulated stocks of standard cloth at Rs. 1.95 per yard for unwashed variety of "Bleeding Madras" and at Rs. 2.5 for the washed variety. The Handloom and Handicrafts Export Corporation was also persuaded to open a procurement centre at Chirala to facilitate procurement of stocks in Andhra Pradesh, particularly of the Vetapalem area. The Procurement Centre of the Handlooms and Handicrafts Export Corporation has since started functioning and it is expected that the distress among producers of 'Bleeding Madras in Vetapalem and other areas in the State would soon be relieved. The Handlooms and Handicrafts Export Corporation has also agreed to pass on the difference in the average export price and the actual purchase price to the producers after meeting the servicing charges.

It may thus be seen that the producers of "Bleeding Madras" would not be put to any loss on account of sales made to the Handloom and Handicrafts Export Corporation. The Government is also considering a proposal to request the Government of India to pass on to the producers and exporters of "Bleeding Madras" 50% of the export

incentives earned by the Handloom Export Corporation after the actual export of the cloth takes place. The State Government is considering a proposal to request the Government of India to permit the State Government to send a small Delegation abroad consisting of representatives of the Andhra Weavers Central Co-operative Society which is the only exporter from Andhra Pradesh and others to U.S.A. and other foreign markets to study the market conditions abroad and establish necessary liaison with the importers there. It is expected that the Delegation will also be able to get firm orders from foreign buyers against which supplies would be arranged and future production of exportable varieties of handloom cloth organised.

re: Shortage of drinking Water in Nizamabad Town.

Sri P. Narsa Reddy (Nirmal): Sir, Nizamabad is an important District Headquarters. It has got a population of about a lakh and it is necessary for a town of such importance water has to be adequately supplied. The existing water supply was originally designed in the year 1938 when the population was only about 27,000. Subsequently, the Water-works Department had remodelled it and made arrangements for about 80 lakh gallons only per day from the reservoir nearby namely the Raghunath Tank. Now, the position of water supply that is being made to Nizamabad is only 1621 domestic taps and 154 stand posts. So far as these connections are concerned they are only 12,060 excluding the slum areas. How is it possible for a big town like this to be supplied with water with only such limited connections ? So far as the hygenic principle goes 25 gallons per capita are required, but at present hardly 8 gallons of water are being supplied to each individual there. In such circumstances, the acuteness of the scheme could be well visualised.

Government had formulated a scheme long back in 1959 earmarking Rs. 19 lakhs to improve the water supply as best as it could be. For that Government had sanctioned Rs. 15 lakhs and then the Municipality was asked to take about Rs. 4 lakhs from its own funds. Since 1958 the scheme was under preparation and up till now no significant advance has been made. In these 5 to 6 years time, the engineers that have taken up the work from Raghunath Tank have constructed a sluice from the main canal of Nizamsagar at mile 67/7 by which the water from the Nizamsagar Canal is taken to Raghunath Tank from where water is supplied to Nizamabad Town. So far as the main level of this tank is concerned there is a difference of about 4 feet from the main canal of Nizamsagar. Only if the canal is in full swing and if there is maximum level water would flow into the Tank but with the sluice which has now been constructed it would be in the inverse direction. That if there is less level in the main canal instead of the canal feeding the tank, whatever water is there in the tank goes into the main canal. This is due to the faulty technical or engineering work due to which

the sluice had to be dismantled and set right and about Rs. 15,000 had to be wasted. Prompt steps have to be taken and those responsible for causing wasteful expenditure must be taken to task in the interests not only of administration but of providing proper water supply to the population of the town.

Sri N. Chenchurama Naidu:—The present water works at Nizamabad supplies water to 1,704 domestic taps and 175 stand posts as against 1621 domestic taps and 154 stand posts mentioned in the notice. The present population of the town is 80,000 and the number of pucca house is 9580 (as against 12,000 indicated in the notice).

2. An improvement scheme costing Rs. 19.46 lakhs was sanctioned in two main stages. Stage I of the scheme costing Rs. 11.28 lakhs was sanctioned in July 1962. In May 1965, the State Government accorded permission to proceed with the execution of stage II of the scheme costing Rs. 8.18 Lakhs. The scheme is being executed with the loans sanctioned by the Government each year. From the year 1958-59 to 1964-65 a sum of Rs. 15.42 Lakhs was sanctioned and spent on the scheme. A further amount of Rs. 4 .40 lakhs has been sanctioned during the current year,. The scheme contemplates to increase the existing supply of 8.00 lakhs gallons per day to 25.00 lakhs gallons per day, with a new source viz., Nizamsagar Canal at mile 61/7 and draw the water into the existing Raghunath tank by gravity and then supply the additional quantity of (25-8.00) 17.00 Lakhs gallons of water per day after filtration etc.

3. Out of 20 sub-works in the scheme, all the works, except one work viz., (1) feeding arrangements from Nizamasagar canal to Raghunath tank and minor works such as certain gaps in the distribution systems and some minor rectifications in the filtration plant are completed. The superintending Engineer CPH.), Hyderabad has, however been instructed to bring the scheme into commission within a month and supply 6.00 Lakhs gallons of water per day to unserved area. The reasons for not completing the feeding arrangements are given below:—

4. When the scheme was formulated, the closure period of Nizamasagar canal was only for 5 days in each of the months of May, June, November and December. To serve the above closure period, the storage capacity of the Raghunath tank was found sufficient and accordingly the scheme was designed to feed Raghunath tank by gravity upto a level of 1284.00. But, subsequently, the eratic behaviour of the Nizamasagar canal after 1964, onwards due to short rainfalls and increased sugarcane plantation under the Nizamasagar canal, was resulting in levels much lower than 1284.00 as designed. In view of the above longer closure period,, the gravity feed from Nizamasagar canal is not feasible during all the periods in a year and pumping will

have to be resorted to, suitable to the revised rush-rotation system of supply of water being adopted by the P.W.D. in the summer months. The localisation of the ayacut is now being finalised by the P.W.D. and it is understood that the original cropping pattern is likely to be completely changed, resulting in rush-rotation system of supply of water, with 10 days supply followed by 20 days closure in a cycle of 30 days, from January to May of each year.

5. In order to tide over the drought conditions during May and June of this year, the Executive Offi er, Nizamabad Municipality has been advised to procure two oil eng'ne pumpsets and fill up the Raghunath tank and additional quantity of 6 Lakhs gallons of water per day will be suppl ed.

re: Illegal Sale of Property of Bodhan Municipality by the Special Officer

శ్రీ ఎన్. మోహన్ రావు (ఘనపూర్) :—అధ్యక్షా, నిజామాబాద్ జిల్లా బోధన్‌కు సంబంధించిన మునిసిపాలిటీ స్పెషల్ ఆఫీసర్ అక్కడి మునిసిపల్ ఆస్థిని తన అనుయాయులకు, తనకు దగ్గరగావుండే వారికి చాలాతక్కువ రేట్లకు యిచ్చేస్తున్నట్లుగా కంప్లెయింట్స్ వున్నవి. ఇక్కడనుండి పాకిస్తాన్‌కు వెళ్లిపోయిన ఒకతను దానిని వేరే ఒకావిడ పేర ముంతఖెర్ చేయడం జరిగింది. దీనిపై అక్కడి ప్రజలు objections కూడా పెట్టుకున్నారు. కాని ఆ ఆఫీసర్ వాటిని లెక్కచేయకుండా తన అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేయడం జరిగింది. అందువలన నేను ఈవిషయాన్ని ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇది ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆస్థి; చాలా నష్టం జరుగుతున్నది; దాదాపు రెండు లక్షల రూపాయలమీద వుంటుంది. అందువలన మంత్రిగారు వ్యక్తిగతమైన శ్రద్ధ బాధ్యత యీ విషయంలో తీసుకుని, ఆ ఆస్థి అక్కడి మునిసిపాలిటీకి దక్కేట్లుగా, అక్కడి ప్రజలకు నష్టం జరగకుండా చూడవలసినదిగా నేను కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు పర్సనల్‌గా శ్రద్ధ తీసుకుని విచారణ జరిపించాలని నేను కోరుతున్నాను.

Sri N. Chenchurama Naidu :—It is not a fact that the Special Officer, Bodhan unicipality sold away Municipal property worth Rs. 2.00 Lakhs to rich people. Pending issue of rules under Section 326 laying down the conditions on which the property vested in or belonging to Municipal Councils may be transferred by Sale, Mortgage, exchange or otherwise. The Municipal Councils in Telangana area are competent to dispose of the properties belonging to them by Sale, Mortgage etc., without prior sanction of the Government. Details of the plots sold

and the amounts realised threon by the Secretary and Special Officer, Bodhan Municipality are furnished below :—

Sl. No.	Area of the Plot	Amount
1.	311 1/9 Sq. yards	311.10
2.	88 8/9 Sq. yards	445.00
3.	44 4/9 Sq. yards	88.90
4.	37 7/9 Sq. yards	37.80
5.	311 1/9 Sq. yards	311.10
6.	311 1/9 Sq. yards	311.10
	Total Rs. ..	1,505.00

2. The question of issuing rules under Section 326 of the Act is under consideration of the Government.

BUSINESS OF THE HOUSE

(At this stage the members of the Opposition Parties entered the House.)

Sri Tenneti Viswanatham (Madugula): Have all the questions been disposed of ?

Mr. Deputy Speaker:—Yes, even the call-attention motions.

Sri Tenneti Viswanatham:—Is it not possible to allow us some questions ?

Mr. Deputy Speaker:—That has not been so during all these years.

Sri Tenneti Viswanatham:—But this method of disposing of matters is also unique. Yesterday we were here. We have been asking for a statement for one month on the subject of N.G.Os. Government have made some settlement and they announced it without reference to the House. So, this is also unique.

Mr. Deputy Speaker:—After the questions and answers are over, we have never taken up questions again.

Sri Tenneti Viswanatham:—I won't argue with that. The only thing I would say is that Government should have given a decision earlier. When the Leader of the Opposition was making a statement yesterday he was not allowed. Is it proper, Sir, that Government should make an announcement without reference to the House ?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) :— అధ్యక్షా, రేడియోలో చెప్పారు. పత్రికలలో కూడ వచ్చింది. నిన్న యివన్నీ చెబుతారేమోనని చివరి నిముషంలో మీ పర్మిషన్ తీసుకుని మాట్లాడ ప్రయత్నిస్తేనే ముఖ్యమంత్రి గారికి ఆగ్రహం వచ్చింది. అప్పుడు మనమంతా వారికి లొంగిపోయినాం. రాత్రి 11-30 గంటలకు యిచ్చేశామని announce చేశారు. మాకు తెలియబరచవలసిన కర్టెసీ చూపించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై లేదా ? అసలు విషయం ఏమిటి. ఏమిటి జరిగింది ? ఆ వివరాలన్ని చెప్పవలసిన అవసరం లేదా; ఇప్పటికే యిందులో చాలా విషయాలు క్లియరుగా లేవు. R.T.C వారి విషయం, ఎలక్ట్రిసిటీ వారి విషయం, N.M.R విషయం ఏమిటి? వీటి గూర్చి పత్రికలలో రాలేదు. పూర్తి గందరగోళంలో వుంచేశారు; holiday declare చేశారు. శాసన సభ మీటింగుకుకూడ holiday అని అనుకున్నాను. కాని, యిక్కడ యిది జరుగుతున్నది. మాకేరకంగా అసలు విషయాలు తెలుస్తాయండీ. యిట్లా జరుగుతూవుంటే? What is this wonderful way of doing things?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం) :— అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షంవారు యీరోజు పత్రికాప్రకటన ప్రకారం శాసనసభకు రావటం మానివేస్తారని మేము చూశాము. అయినా చాల సంతోషం, వారు తిరిగి వచ్చారు. ఇది ఎట్లా సెటల్ అవుతుందా అనుకుంటూవచ్చాము. చాలా సంతోషపూర్వకంగా, ఏ రక మైన తగాదా లేకుండా దీనిని పరిష్కారం చేసినందుకు ముఖ్యమంత్రి గారికి నేను ప్రత్యేకంగా అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. దయచేసి ఆ వివరాలు కొంచెం తెలియజేయవలసిందిగా వారిని కోరుతున్నాను. నిజానికి, నిన్న సాయంత్రం వరకూ యిది సెటల్ కాలేదని మనకు తెలుసు; నిన్న రాత్రికూడ సెటల్ కాలేదు చాలా రాత్రప్పుడు సెటల్ అయింది. అంత రాత్రప్పుడు శాసనసభకు తెలియ పరచటం సాధ్యంకాదు. ఆ తరువాత మీట్ కావడం యీ వుదయమే కాబట్టి next available opportunity యిదే కాబట్టి, యిప్పుడు వారు వివరాలు తెలియ పరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :— రాత్రిపూట అయినప్పటికి, యిక్కడ బాధ్యతగలవారం వున్నాము కాబట్టి ప్రతిపక్షనాయకులు, తెన్నేటి విశ్వనాథం గారు, రాజగోపాలనాయుడుగారు, నోటీసు యిచ్చిన శ్రీ రామమూర్తి గారు వున్నారు కాబట్టి కొంచెం టెలిఫోన్ అయినా చేసి తెలియచేస్తే బాగుండేది. 11, 12 గంటలు అయినప్పటికీ అనేక కారణాలవల్ల మేలుకునివున్నాం.

(నవ్వులు)

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— ఏ కారణాలవల్ల? అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి మాట్లాడాలో వారు బాగా థాట్స్ అరేంజ్ చేసుకోడానికి మేమంతా మాట్లాడుతున్నాము. ఆయన జాగ్రత్తగా వింటు న్నారు. మంచి పని చేశారు, ఆలస్యం అయితే అయింది. ఆలస్యం చేసి చేసి, చివరి మూమెంటులో మంచి పని చేయడం బాగా అలవాటుగావుంది. బాగా కెరటం వచ్చి ముంచుతున్న సమయంలో బుర్రదూర్చి మెల్లగా తప్పుకోవడం,

పేపర్లలో వున్న విషయం ఎంతవరకు కరెక్టో మేము పోల్చుకోవడం కష్టం. ఎంతవరకు పొరపాటు జరిగిందో వారు ఒక క్లియర్ స్టేటుమెంటు చేయాలని కోరుతున్నాము. శ్రీ రామమూర్తిగారంటే ఫామిలీ డాక్టరు, మేము ఫారిన్ ఎక్స్‌పర్ట్స్‌కు. వారు స్టేటుమెంటు చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—అధ్యక్షా, అది ఆర్. టి. సి. కి వర్తిస్తుందా, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు వర్తిస్తుందా, ఎన్. ఎమ్. ఆర్. కు వర్తిస్తుందా లేదా—అవేమీ చెప్పకుండా వుంటే ఎట్లా? పేపర్లో న్యూస్ వేసి, రేడియోలో ప్రత్యేకముగా చెప్పి ప్రచారం చేసుకుంటే—విశ్వనాథంగారు పూర్తిగా వారినుంచి వినకుండానే కాంప్లిమెంట్స్‌కూడ యిచ్చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:—అధ్యక్షా, అపోజిషన్ లీడర్స్—పూజ్యులు విశ్వనాథంగారు, వెంకటేశ్వర్లుగారు నిన్న ఒక ప్రకటన చేశారు. ఈవేళ ఎన్. జి. ఓస్‌తో సహా, సానుభూతిగా యింటివద్దనే వుండిపోతాము, అసెంబ్లీకి రాము అన్నారు—మరి ఇప్పుడు ఏ కారణంచేతనో వచ్చారు, అది సబబు కాదు. వారు ఎట్లాగూ సెలవు కోరుతున్నారు కనుక, వారికి సెలవు యిప్పిస్తే మాకు మాట్లాడటానికి అవకాశం బాగా వస్తుంది. మాకు అవకాశం వస్తుందని ఎంతో సంతోషపడ్డాము, ఒక గంట అయినా కాకుండా వారు వచ్చేశారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—మనకు అవకాశం యిస్తాము, ఫరవా లేదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—ప్రతిపక్షం తరఫున మేము హాజరు కాము అని నిన్న స్టేటుమెంటు యివ్వడం జరిగింది. శ్రీ రామమూర్తిగారు దానిని గురించి కొద్దిగా ఆక్షేపణరూపంలో చెప్పడం జరిగింది. ఈనాడు ఎన్. జి. ఓ. ల డిమాండ్సు చాల న్యాయసమ్మతమైనవని, వారిని బలపరచటానికి అపోజిషను పార్టీలు—ప్రభుత్వానికి చెప్పినా ప్రభుత్వం అడమెంట్‌గా వుండి రెఫ్యూజ్ చేసినా మేము ఏదోవిధంగా రాజీ కావాలని కోరాము, వారి డిమాండ్స్ న్యాయమైనవి అనేటంతవరకు యీనాటికికూడ మేము కరెక్ట్ అనుకుంటున్నాం. అసెంబ్లీ సమావేశాలకు రాకుండా బాయికాట్ చేస్తామని చెప్పడంకూడ చాలా కరక్ట్ అని ఫీల్ అవుతున్నాము. కాని ఒక అగ్రిమెంటుకు వచ్చినప్పుడు మేము కూడ దానిని హర్షించేవారం కాబట్టి ఇన్ ది ఇంటరెస్ట్ ఆఫ్ వర్కర్స్, అండ్ ఎన్. జి. ఓస్ — మేము సమావేశానికి రావడానికి నిర్ణయించుకొని వచ్చాము.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు (పాతపట్నం) :— అధ్యక్షా, నేను ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. వారు ఏదో స్ట్రయిక్ చేస్తున్నామని చెప్పారు. ప్రజాస్వామ్య దేశాలలో ఎక్కడా కూడా శాసన సభ్యులు స్ట్రయిక్ చేయడం ఇంతవరకూ ఎక్కడా లేదు. సింపథిటిక్ స్ట్రయిక్ అనుకోండి. వారు శాసనసభకు వచ్చి అడ్జర్న్‌మెంటు మోషను పెట్టి, వారికి జరిగిన అన్యాయాలు చెప్పి, వాకవుటు చేయవచ్చు, కాని శాసనసభ్యులే స్ట్రయిక్ చేసే పరిస్థితులు వస్తే ప్రజాస్వామ్యం ఏ పరిస్థితికి పోతుందో వారుకూడ విచారణ

చేయాలి. శ్రీరామమూర్తిగారయినా, ఎవరయినా చెప్పారంటే అది ఆక్షేపణ కాదు. ప్రజాస్వామ్యానికి పునాదులు వేయాలని ఇక్కడ కూర్చున్నవారను మనమే స్ట్రయికులోకి దిగితే – అసలు ప్రభుత్వోద్యోగస్తుల క్షేమం ప్రభుత్వం కంటె యింకెవరు కోరుతారు? ప్రభుత్వమే ఆలోచన చేసి, వారి బాగోగుల గురించి ప్రయత్నం చేస్తుంది కాని ప్రపంచ చరిత్రలోనే మొదటిసారేమో శాసనసభ్యులు స్ట్రయిక్ చేయడం, అందువల్ల దీనిని గురించి యోచన చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—ఇది ఆక్షేపణ విషయంకాదు. అయిపోయిన దానికి మళ్లా కాంట్రవర్సి ఎందుకు? మాకు ఏమి జరిగిందో క్లియర్‌గా చెప్పేస్తే చాలు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు లక్ష్మణదాసుగారు ఒక ప్రధానమయిన పాయింటు తెచ్చారు.

Mr. Deputy Speaker :—We are not having a debate on this. I will call the Chief Minister to make a statement on this.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: - No Sir. He has passed some aspersions. అవన్నీ రికార్డులో వున్నాయి, అవి విత్‌డ్రా చేస్తేకదా. ప్రపంచ చరిత్రలో ఎక్కడాలేదు అన్నారు. ప్రపంచ చరిత్రలో లేనివి అనేకం జరుగుతున్నాయి, అసలు చేసినవే చరిత్రలో వస్తాయి. ఇదికూడ చరిత్రలో చేరుతుంది. వారు ఎవరేమీ చెప్పినా వినకుండా వీధులలోకి తెచ్చే పరిస్థితి తెచ్చినప్పుడు - చిన్న చిన్న విషయాలలో మొండిపట్టుదల పట్టినప్పుడు - ప్రతిపక్ష శాసనసభ్యులే కాదు, ఆ సభ్యులుకూడ చేస్తే ప్రజలంతా సంతోషించేవారు. ప్రజల పార్టిసిపేషన్ అంటే ఇదే. ప్రజలను రిఫ్లక్ట్ చేయడం అంటే ఇదే కాబట్టి వారుకూడ నేర్చుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri B. Srirama Murthy :—On a point of order Sir. శాసనసభ్యులుగా వున్నవారు శాసనసభలో చేయవలసిన కార్యక్రమం వారికి నచ్చిన పద్ధతిలో చేయవచ్చు. తప్పులేదు, ఆక్షేపణ లేదు. కాని శాసనసభలో చేయవలసిన పనిని చేయకుండా, రావడమే మానితేమాత్రం జరుగుతుందని మానడమే మార్గం అనుకుంటే శాసనసభమీద విశ్వాసం లేనట్లు, శాసనసభమీద నమ్మకం లేనట్లు అనిపించడానికి అవకాశం వున్నది. కాబట్టి ప్రజాస్వామ్యంమీద నమ్మకం వున్నవారు, పార్లమెంటరీవిధానంమీద నమ్మకం వున్నవారు పార్లమెంటుకు స్వస్తి చెప్పాలని లేకపోతే దానినుంచి తాత్కాలికంగా ఉపసంహరించుకోవాలని ఆలోచనకు రావడం ప్రమాదకర పరిణామాలకు దారితీస్తుందేమో తిరిగి వారు ఆలోచన చేయడం, స్పీకరుగా తమరు కూడ దృష్టిలో పెట్టుకోవడం అవసరమని ముందుగా తమకు మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—అధ్యక్షా, వారి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ మీద మనవిచేస్తున్నాను. మమ్మల్లను బాగా ఆలోచన చేసుకోమన్నారు.

అసలు ఇక్కడ జరుగుతున్న సాంప్రదాయం మాకు అర్థం కావటంలేదు. అపోజిషనువారు యాబ్సెంట్ అయినప్పుడు అసలు ప్రొసీడింగ్స్ చేయకూడదు. (నవ్వులు)—ఎంత తొందరగా నవ్వేశారో చూడండి. రిజర్వుబ్యాంకు బిల్లు డిస్కషనుకు వస్తున్నప్పుడు గవర్నమెంటుకు మోతీలాల్ నెహ్రూగారు లీడరుగా వున్నప్పుడు వివాదంవచ్చింది. ఆ గవర్నమెంటు చాలా అడమెంట్‌గా వుంటే మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, పార్టీయావన్మందికూడ ఆవేళ యాబ్సెంట్ అయ్యారు. విఠల్ బాయిపటేల్‌గారు ప్రెశిడెంటుగా వున్నారు. అపోజిషనంతా యాబ్సెంట్ అయిన తరువాత ది సెనాట్ హాఫ్ ఎ మీటింగ్ అని వారు అడ్జరన్ చేశారు. ప్రపంచ చరిత్ర అంటే నాలుగు పుస్తకాలు వచ్చాయి కాబట్టి పాత సంగతులుకూడ నాకు తెలుసు. అప్పుడు అపోజిషన్ అంతా యాబ్సెంట్ అయినప్పుడు ది సెనాట్ హాఫ్ ది హౌస్ అని వారు అడ్జరన్ చేశారు. కొంచెం పరిస్థితులు మారాయి, ఆలోచించుకొంటున్నాము అన్నారు. అందువల్ల, తొందరగా విశ్వాసం వుందాలేదా అనేమాటలు అనవద్దు. మాకు విశ్వాసంవుండబట్టే రాము అన్నాము. విశ్వాసంలేకపోతే వస్తాము, రాము అని ప్రకటనలు ఎందుకు? శాసనసభ మీద విశ్వాసం వుండడంవల్ల, డెమొక్రసీలో బాగా హెచ్చు విశ్వాసంవుండడంవల్ల, మైనారటీ వున్నప్పటికీ, మైనారటీ మాటకూడ చెల్లాలని, మెజారటీ వినాలనే సాంప్రదాయంపైన విశ్వాసం వుండడం వల్లనే మేము ఆమాటఅన్నాము. విశ్వాసంలేకపోతే ఈ ప్రశ్నేరాదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—శ్రీ రామమూర్తిగారు తెచ్చినదానిలో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు ఏమీలేదు.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:— విశ్వనాథంగారు చెప్పినమాట ఏ కాంటెక్స్ట్‌లో అట్లా జరిగిందో నేను చెప్పలేను కాని అపోజిషను మెంబర్సు ఆబ్సెంట్ అయితే—రేపు అప్రోప్రియేషన్ బిల్లువచ్చినప్పుడు వారుదానిని పురస్కరించుకొని వారు రాకపోతే, లేరు కాబట్టి పాస్ కాదు అనేది వస్తే కష్టము. అదిమాత్రం దీనికి వర్తించదని మనవి చేస్తున్నాను.

తెన్నేటి విశ్వనాథం:—విఠల్ బాయిపటేల్‌గారి రూలింగ్స్ చూడండి.

it was postponed because the Opposition was totally absent and the President simply adjourned it. Sri Vittal Bhai Patel was a strong speaker. He built up democratic traditions. No doubt the entire opposition absented itself. He said'no, I cannot have it. We cannot have a democratic Gov rnment in this way'. Anyway let us not go into all that. Let the Chief Minister say anything about it.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అధ్యక్షా, బాగా రాజీకుదిరినందుకు సంతోషపడవలసినది. అభినందించవలసింది కొంతమంది దుఃఖపడుతున్నట్లుగా నాకు ధోరణి కనుపిస్తున్నది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—అపశ్రుతులతో ప్రారంభించడమేమిటి? ఎవ్వరూ దుఃఖపడటంలేదు. ఒకవేళ వారిపార్టీలో వున్నారేమో దుఃఖపడు

ఉన్నట్లు నటిస్తున్న గౌరవంతో మాట్లాడినారు. అయ్యో వినపలసివచ్చిందే అనే బాధ వారికివుంటే ఏమో కాని అంతవరకైనా తోచినందుకు సంతోషం.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—నేను ఎవరిని అనలేదు, పేరు పెట్టలేదు. పాలసీ విషయాలునిగా, ముఖ్యమైనవిషయాలుగాని ముందుగా అసెంబ్లీకి చెప్పకూడదనేమాట ఏమీ లేదు.

STATEMENT BY CHIEF MINISTER

re: Enhancement of dearness allowance to N. G. G. Os.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అధ్యక్షా గత రాత్రి సుమారు పది, పదకొండుగ మధ్య మన ఉద్యోగుల యొక్క రిప్రజెంటేటివ్సు నాతో డిస్కస్ చేయాలని కోరినందువల్ల దయచేయమన్నాను. వచ్చినారు, మాట్లాడినారు, సుమారు 12 గంటలకు ఒప్పందం కుదిరింది. కుదిరినతరువాత మరీ యివ్వాళ ఏదో శెలవుల అస్త్రకేషన్సులో ommas ఎ పెడతారని తెలుసునుకదా, అందుకని ఒప్పందం కుదిరినప్పటికి ఏ ఈ సమాచారం తెలియక పోవడంవల్ల ఏదో అక్కడక్కడ ఒక లీవు పెట్టితేను పెట్టకపోతేనో ఎంబరాసింగ్ కాన్సిక్వెన్స్ రావచ్చును, ఎందుకంటే ఉదయంలోనే అందరికీ తెలియ పరచడం కష్టమని చెప్పి మేము చెప్పేది ఏమిటంటే Settlement is reached ఎంబరేసింగ్ కాన్సిక్వెన్సెస్ ఏమీ రాకుండా ఉండడానికి రేపు శెలవుగా ఉంటే బాగుంటుందని శెలవుదినముగా ప్రకటించి మళ్లా In lieu thereof వేరే ఒక రోజు పని చేస్తాం శెలవు రోజు, పని చేస్తామని వారు చెప్పినారు. కాబట్టి ఆ మాదిరిగా చెప్పడం జరిగింది గాని వేరే ఏ స్టేటుమెంటు చేయలేదు. In fact మేము మాట్లాడినప్పుడు అసెంబ్లీ సమావేశాలున్నాయి. ఏమైనా యివ్వవలసి ఉంటే అసెంబ్లీ సమావేశంలోనే మనవిచేస్తానని కూడా చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి ఆ మాత్రం స్టేటుమెంటయినా సరే Settlement was reached అని మాత్రం చెప్పవలసిన అవసరం అని వార్య పరిస్థితులు ఏర్పడినందువల్లగాని శాసన సభనుగాని ఎవరిని గాని న్యూనత పరచవలసిన అవసరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఏమయినప్పటికీ అధ్యక్షా, చాల సంతోషము. గౌరవ సభ్యులు ప్రతి పక్షం వారు వారి వారి దృక్పథాలతో ఏమో చెప్పినారు, అంత కంటె ఎక్కువగా ఒత్తిడి సానుభూతి ఏదో సహాయం చేయాలనేటటువంటిది నా పార్టీ స్నేహితులు పార్టీ సమావేశంలో కానీయండి వ్యక్తిగతంగా మాట్లాడినప్పటికీ నాకు చెప్పినారు, నేను వారికి ఉన్నటువంటి గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులు యితర సిబ్బంది ఎడల వారి కున్న సానుభూతిని అభినందిస్తున్నాను. అందుకని వీటినన్నిటిని మనస్సులో దృష్టిలో పెట్టుకుని మనం ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి మంచి అవకాశం వస్తే ఉద్యోగులకు నొప్పితగలకుండా ఎవరికీ నొప్పితగలకుండా పరిష్కరించడం మంచిదనే అభిప్రాయంతో నేను ఒప్పుకోవడం జరిగింది. దానిని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఇదివరకు తెలుసు మన పార్టీ సభ్యులు చెప్పినప్పుడైతేనేం, గౌరవ సభ్యులు ఉద్యోగులు కోరినది అయితేనేం యిదివరకు ఫైనాన్సు మినిస్టరు రెండు సార్లు స్టేటుమెంటు చేసినదైతేనేం అందరికీ తెలుసును. వాటి అన్నిటి

ప్రత్యామ్నాయంగా 89 రూపాయలవరకు 7 రూపాయల పెంపుదల 90 నుంచి 149 రూపాయలవరకు 13 రూపాయల పెంపుదల 150 నుంచి 209 రూపాయల వరకు 16 రూపాయల పెంపుదల 210 నుంచి 320 రూపాయలవరకు 20 రూపాయల పెంపుదల 321 నుంచి 399 రూపాయల వరకు 25 రూపాయల పెంపుదల 400 నుంచి 600 రూపాయల వరకు 30 రూపాయల పెంపుదల 600 నుంచి 1,000 రూపాయలవరకు 40 రూపాయల పెంపుదల. ఈ రేట్సు from first of April అంటే ఫస్టు ఏప్రిలు జీతానికి ఇవి అదనంగా ఉంటాయి, అధ్యక్షా, తరువాత సిటీ అలవెన్సు కూడా దీనిలో చేర్చి సుమారు 15 లక్షలు యిస్తామని చెప్పినాను. ఆ సిటీ అలవెన్సు First of March నుంచి వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను, ఇదండి ముఖ్యమైన విషయం. ఏమయినప్పటికీ ఈ సందర్భంలో మన శాసనసభలో చెప్పినటువంటి స్నేహితులయొక్క సహకారానికి నా మిత్రుల యొక్క సహకారానికి మరి యింకా కొంతమంది ఉద్యోగులు చేసిన సహకారానికి I. N. T. U. C. వారు చేసిన సహకారానికి యితర పెద్దలు చేసిన సహకారానికి అందరికీ కూడా, తరువాత ముఖ్యంగా పోలీసు సిబ్బంది వారికి ఏమీ అలజడి లేకుండా తగిన ఏర్పాట్లు బాగా చేసుకుని ఉన్నందువల్ల precaution చేసుకుని ఉన్నందుకు వారికి అందరికీ ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను State Employees కి కూడా All local bodies, State Employees కి realistic attitude తీసుకుని వారు ఏమాత్రంకూడా ఈ రాష్ట్రంలో ఏవిధమైన అశాంతి పరిస్థితులకు దారితీయ కుండా చూడడానికి వారుకూడా ప్రయత్నం చేసినందుకు వారందరిని అభినం దిస్తున్నాను.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: Sir, On a point of submission, Sir. ఇందాక raise చేసిన దానిలో R. T. C. విషయం, ఎలక్ట్రిసిటి బోర్డువారి విషయం ఏమిటి, Work charged వారి విషయం ఏమిటి. ఈ three issues raise చేశాను. ఇప్పుడు మీరు చేసినది వారికి వర్తిస్తుందా అనే విషయానికి ముఖ్య మంత్రిగారు యిచ్చిన స్టేట్‌మెంటులో ఏమీ సమాధానం లేదు. దానిగురించి చెప్పాలి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— R. T. C. కి యిది వర్తించదు. R. T. C. వారికి వేరే Road Transport Corporation వారు ఆలోచించి చేసిఉంటారు నిర్ణయం. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకి సంబంధించేటంతవరకు గవర్నమెంటు ఎంప్లాయీస్

ఎంతవరకు ఉన్నారో వారికి వర్తిస్తుంది. కేవలం ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుక్రింద ఉన్న వారి గురించి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారు ఆలోచించి definite నిర్ణయం తీసుకుంటారు. Work-charged వారికి అన్వయిస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— రోడ్డు ట్రాన్సుపోర్టు కార్పొరేషనుకి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకి ఉత్తరం వ్రాశారా ? వారుకూడా strike లో ఉన్నారు. N. G. Os అంతా కలిసి strike లో ఉన్నారు. I. N. T. U. C. వారు strike ను withdraw చేసినందుకు అభినందిస్తే అభినందించారు. కాని R. T. C. వారిని ఎలక్ట్రిసిటీ వారిని వాటరువర్క్సు వారిని అందరిని satisfy చేయవలసిన అవసరం ఉంది. R. T. C. వారికి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువారికి తప్పకుండా మీరు ఏరకంగా చేశారో ఆరకంగా చేయాలని సలహాలు పంపించారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— మేము ఉత్తర్వులు యివ్వడంలేదు. The R. T. C. and the Electricity Board will take into consideration all these matters and take proper decisions.

శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి (మైదారం):— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు N. G. Os అడిగినది ఆరుకోట్ల ముప్ఫయిలక్షల పైచిలుకు ప్రభుత్వం యిస్తానన్న నాలుగు కోట్ల ముప్ఫయి లక్షలకుగాను ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఏదైతే నిర్ణయం చేశారో దాని వల్ల State Exchequer కే ఎంతవుతుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—Calculations ఉన్నాయో లేదో ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇవన్నీ calculations. ఈ లెక్క ప్రకారం వేసుకుని చూసుకోవాలి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—ఇప్పుడు యిక్కడ మొన్న జరిగినటువంటి దీనిలో State employees Class IV N.G.Os. మిగతా అందరూకూడా యితర working classes స్టేటులో అన్నిచోట్ల హర్తాళ్ వివిధ Trade Unions అందరియొక్క solidarity discipline యింతగా ప్రదర్శించి తమ హక్కులను సాధించుకున్నందుకు అభినందిస్తున్నాను. మా protest మంచి ఫలితాలను దోహదం చేసిందని సత్ఫలితాలకు దారి తీసిందని గుర్తుకు తెస్తూ ఈ విషయంలో వారి solidarity కి discipline కి అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):— సబ్సిడీ గ్రెయిను యిస్తామన్నారు అది అట్లాగే ఉంటుందా దానిలో మార్పు వచ్చిందా!

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అది లేదండి.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR 1966-67. VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. XXXI Electricity Rs. 5,28,83,400/-Demand No. XLIX Capital outlay on Electricity Schemes Rs. 14,64,02,800/

Mr. Deputy Speaker: The Chief Minister will now move the Demand No. XXXI and Demand No. XLIX.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir, I beg to move :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,28,83,400 under Demand No. XXXI — Electricity".

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 14,64,02,800 under Demand No. XLIX — Capital outlay on Electricity Schemes".

Mr. Deputy Speaker: —Motions moved.

DEMAND NO XXXI—ELECTRICITY—Rs. 5,28,83,400

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity, by Rs. 100

The failure of the Govt. to appoint a Committee to enquire into the affairs and working of the A. P. State Electricity Board.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved.

Sri P. Rajagopal Naidu :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

For not repairing Chittoor Arogonda Road in Chittoor District.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

For not reducing remunerative aspect of electreity schemes to 10% at least in famine areas.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity, by Rs. 100

For not reducing the minimum charges for the motors used for agricultural purposes.

Mr. Deputy Speaker:—Cut motions moved.

A Note on Demand Nos. XXXI and XLIX is printed at the end as Appendix.

Sri M. Lakshmanaswamy (Kankipadu):—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

For not taking effective steps to provide electricity to Duggiralapadu and Madhavaram villages of Vijayawada taluk in view of failure of the crops for the last three years.

Mr. Deputy Speaker:—Cut motion moved:

Sri Poola Sübbaiah:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

For not giving connection to well irrigation of Donimukkala village of Gooti taluk Since 1964 even though the line is laid in 1964.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

For having failed to supply electricity to the villages of Golladaddi, Dancherla, P. K. Chervu and Y.T. Chervu of Gooty taluk, Ananthapur district, all chronic famines villages.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

For not having supplied electricity to the well irrigation of Dosaludiki village of Gooty taluk, Anantapur district a village which has 40 to 50 wells eventhough Electricity Board has brought Electric lines for the sake of giving connection to a well of an influential person whose well is half-a-furlong from other wells.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

Failure of the Government to supply electricity to the wells for Agricultural purposes to Puttaparti and its Panchayat villages which have more than 150 wells even though Government have supplied electricity to Sai Baba Mandar of Puttaparti some 8 years back.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 10 0

For not having supplied electricity to Agricultural operations of Nakkaladoddi village of Gooty taluk, Anantapur district - a village one mile away from Timmapuram which is supplied with electricity.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

The failure of the Government in not supplying electricity for the agricultural purpose in Markapur taluk including Yerragondapalem and Markapur Samithies Kurnool district which is a famine area.

Mr. Deputy Speaker: Cut motions moved.

Sri P.V. Ramana (Kondakarla): --Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

Failure to supply Electricity to Electrical Motor Pumpsets in Agricultural fields.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

Failure to supply electricity to Sugarcane crushers (Agricultural purpose).

Mr. Deputy Speaker: - Cut motions moved.

Sri Palla Parvatha Reddy (Devarkonda):—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

నల్లగొండ జిల్లా, దేవరకొండ తాలూకా గ్రామాదులలో ఏ ఒక్క గ్రామానికైనా విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను

Mr. Deputy Speaker:—Cut motion moved.

Sri K. Guruswamy Reddy (Kanigiri):—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

నెల్లూరు జిల్లా, కనిగిరి తాలూకా, చాకిరాల గ్రామమునకు వ్యవసాయమునకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

తాలూకా నర్సాపురం, మెదకు జిల్లాలోని కుప్పం గ్రామాదులలో విద్యుచ్ఛక్తి గురించి విద్యుచ్ఛక్తి సర్వే డిపార్టుమెంటు సర్వే చేసినప్పటికినీ ఇంతమటుకు సూపరింటెండెంటు ఇంజనీరుగారివద్దకి సర్వే ఎస్టిమెట్లు పంపనందుకుగాను 1. దేవులపల్లి, 2. వెల్మకన్న, 3. సైదాబాద్, 4. బిలపుచెడి, 5. శిరుమూరు మొదలగు గ్రామాదులలో

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి తాలూకా చల్లగిరిగెల, దిరిశమంచ, యమ్మకుంట, కాశీపురం, కనిగిరి పంచాయతీలకు వ్యవసాయమునకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity, by Rs. 100.

నెల్లూరు జిల్లా, కనిగిరి తాలూకా శంఖవరం, చినయిర్లపాడు. పేరంగుడిపతు పంచాయితీలకు వ్యవసాయమునకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయనందుకు

Mr. Deputy Speaker: Cut motions moved.

Sri T.K.R. Sarma (Kurnool): Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

For urging the Government to extend electricity supply to the villages, Kadamalakalva, Nandyal taluk and Ovakal and Hamainapuram in Kurnool taluk of Kurnool district.

Mr. Deputy Speaker:–Cut motion moved.

Sri S. Vemayya (Buchireddipalem):—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

To urge on Government to provide street lights to Kondurpalem hamlet of Revale village, Kovur taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

To urge on Government to supply current to the villages of Chalivendra hamlet of Brahmadevaram village, Nellore talk and district, for the purpose of promoting agricultural production.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

To urge on Government to supply current to the villages of Lingalapalem hamlet of Brahmadevaram village, Nellore taluk and district for the purpose of Agriculture operation.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

To urge on Government to supply curren to wells of the agriculturists of Attalapalem village, Sullurpet taluk, Nellore district for the purpose of promoting food production.

Mr. Deputy Speaker: —Cut motions moved.

Sri M. Ramgopal Reddy (Mydaram):—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

For failure not to follow any procedure in granting electricity to villages.

Mr. Deputy Speaker:—Cut motion moved.

Sri S. Vemayya:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

To urge on Governmnt to provide street lights to the Harijans of Kothapalem village Nellore taluk and district.

Mr. Deputy Speaker:—Cut motion moved.

Sri A. Ramachandra Reddy (Bhongir):—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

విద్యుచ్ఛక్తి విస్తరణ పథకాలు మొదటి ప్రాధాన్యత నీటి ఆధారములేని మెట్ట ప్రాంతాలకు యివ్వనందులకు

Mr. Deputy Speaker:—Cut motions moved.

Sri N. Mohan Rao (Ghanapur):—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,88,400 for Electricity by Rs. 100.

తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఎలక్ట్రిసిటీకి తగిన ప్రాధాన్యం యివ్వనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

వరంగల్ తాలూకా రాఘవాపురం, మొర్తల, [illegible] గ్రామాలలో ఎలెక్ట్రిసిటీ ఎక్స్టెన్షన్ వ్యవసాయానికి [illegible] జాప్యం జరుగుతున్నదానికిగాను

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

వరంగల్ తాలూకా ఘనపూర్‌లో ఎలక్ట్రిసిటీ సబ్‌స్టేషన్ నిర్మాణంలో జరుగుతున్న ఆలస్యానికిగాను

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

వరంగల్ తాలూకా కానూరు, ఉప్పుగల్, నశికల్, నందనం, మల్లాపురం గ్రామాలకై ఎలక్ట్రిసిటీ అంచనాలు తయారు అయినప్పటికీ యింతవరకు మంజూరీ యివ్వనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

వరంగల్ తాలూకా రమ్మడకిల్ల, జఫర్‌గడ్, మొగలాపురం, నూరారం, రాగారం. రిమ్మంపేట, రమ్మదకిల్ల, రఘునాధకిల్ల, మల్లవకిల్ల, వెంకటాపురం, ధర్మపురం, కృష్ణాజీకూడ, లంగకిల్ల, శ్రాకితకిల్ల, పేచరమల్లకురుత్ప, వాడగకిల్ల, మడికిల్ల, మహాలింగంకిల్ల, దేవనూరు గ్రామాలలో యింతవరకు ఎలక్ట్రిసిటి సర్వే చేయనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

వరంగల్ జిల్లా జనగామ తాలూకా గబ్బెట, ఖాంజీపేట, నారాయణపురం, కన్నాయకిల్ల, నీటిగొండ గ్రామాలకై ఎలక్ట్రిసిటీకై అంచనాలు తయారు అయిఉండి యింతవరకు ఎలక్ట్రిసిటీకి సప్లయి చేయనందుకుగాను

Mr. Deputy Speaker:—Cut motions moved.

Sri K. Govinda Rao (Anakapalli): Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

For not regularising so far the staff working in the Electricity undertaking at Anakapalli Visakhapatnam district even after 5 years of taking over of the undertaking.

Mr. Deputtyy Speaker: motion moved.

Sri Vavilala Gopaala krishnayya: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

To impress upon the Government to complete the Kothagudem Upper Seleru, Lower Seleru, Ramagundam Srisailam Power Schemes expeditious

Mr. Deputy Speaker: Cut motion moved.

Sri D. Seetharamaiah (Madanapalli):—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

To urge the Government to execute immediately the scheme supplying electricity to the villages of Gokahpalli, Tummanagutla, Burakayalakota, Devalcheruvu as it is sanctioned by the State Electricity Board according to the letter written by the Chief Engineer (Board) to Madanapalli M.L.A., All these villages belong to Madana palli taluk Chittoor district.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

To urge the Government to supply Eleletriciy from Mudiveda to the adjoining villages of Pitchilivaripalli, Kosuvarupalli and Mattivaripalli of Madanapalli taluk Chittoor district at an early date and to complete all the concerned prelimanaries.

Mr. Deputy Speaker:— Cut motions moved.

DEMAND NO. XLIX.—CAPITAL OUTLAY ON ELECTRICITY SCHEMES Rs. 14,64,02,800.

Sri T.K.R. Surma:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 14,64,02,800 for Capital outlay on Electricity Schemes by Rs. 100

To urge to pay compensation at market rate to those whose villages, lands and properties are going to be sub-merged under the Srisailam Project.

To reduce the allotment of Rs. 14,64,02,800 for Capital outlay on Electricity Schemes by Rs. 100

Failure to secure foreign exchange required for Srisailam Project.

Mr. Deputy Speaker:—Cut motions moved.

శ్రీ వి. కె. ఆదినారాయణరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఆంధ్ర దేశములో విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్టుమెంటు 18 సంవత్సరాల స్వరాజ్యము తరువాత కూడ అంత బలహీనముగా వుందని విద్యుచ్ఛక్తిలో కోతనుబట్టి అర్థమవుతున్నది. [illegible] పరిశ్రమలు సగము ప్రారంభమైనా [illegible] ప్రధాన కారణము ఈ [illegible], దీనివల్ల ఆంధ్ర దేశములో [illegible]

చాల కుంటుపడుతున్నది అనేది స్పష్టము. కొత్తగా వచ్చే ప్రాజక్టులు చూసిన తరువాతకూడ వచ్చే సంవత్సరం cut వుండదని అభిప్రాయం ఎక్కడా లేదు. మన అవసరాలు పెరుగుతున్నవి ఉత్పత్తి విధానము నత్తనడకతో పోతున్నది. ప్రారంభించదలచుకొన్న ప్రాజక్టులకు అనేకరకాలైన ఆటంకాలు వస్తున్నవి. ఈ సందర్భములో ఒక విషయము ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనిరావాలి. Domestic services కి 30 % cut అమలులో పెట్టారు. 30% cut అందరికి సరిసమానముగా చేశారు. పరిశ్రమలలో 30 % cut. సినిమాలలో 30% cut ఉత్పత్తికి ఉపయోగపడే చోట 30% cut. అందరికి 30 % cut పెట్టడము ఉత్పత్తికి ఉపయోగపడే ఆలోచనవిధానము ప్రభుత్వానికి లేదని తెలుస్తున్నది. జనవరి నుంచి ఈ cut వచ్చినది. ఇంతకు మించి consume చేస్తే పెనాల్టి వేస్తాము అని అన్నారు. ఇది domestic consumers కి తెలియదు. హఠాత్తుగా జనవరి బిల్లు ఫిబ్రవరిలో పంపించినపుడు "నువ్వు 30 %cut అమలులో పెట్టలేదు కనుక ఎక్కువ వాడినావు కనుక double penalty వేస్తున్నాము"ని double penalty వేసి అందరినుంచి వసూలుచేస్తున్నారు. ఈ పెనాల్టి వసూలుచేసే అధికారము గెజిట్ ప్రకటన ద్వారా వుందని తెలిసినప్పటికి ప్రజలకు తెల్పకుండా ప్రజల సహకారము కోరకుండా, ఇట్లా cut చేశాము. తక్కువగా వాడుకోండి అని చెప్పకుండా, తెలియకుండా వున్న విధానానికి పెనాల్టి వేసే విధానము చాల అన్యాయము అక్రమము. ఇప్పుడైనా సరే జాగ్రత్తగా చూసి జనవరి బిల్లులో Conoumerకి కిపెనాల్టీలు వేసి వసూలు చేసినడబ్బు మరొక నెల బిల్లులో adjust చేయాలి. ఈ పెనాల్టీలు వసూసులుచేయడము అన్యాయము. ప్రజలకు మోసము చేసి ఆదాయము సంపాదించే కొత్త విధానముతప్ప మరొకటికాదు. ప్రజలపైన గౌరవము వుంటే ఈ వసూలు చేసిన పెనాల్టీలను వారి పేరుతో జమ కట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీశైలం ప్రాజక్టు కడుతున్నారు. ఈ ప్రాజక్టు నిర్మాణము ద్వారా 98 గ్రామాలు మునిగిపోతాయి. 60 వేల జనాభా నిరాశ్రము లవుతారు. 7 వేల ఎకరాల భూమి మునిగిపోతుంది. రైతాంగము తరతరాలుగా వున్న తమ గ్రామాలను వదిలిపోవడానికి సిద్ధము గావున్నారు. అయినప్పటికి ప్రభుత్వము వారి భూములకు ఇస్తున్న Compensation గాని, ఇళ్లకు ఇస్తున్న Compensation గాని బ్రతకడానికి వీలు లేని రకముగా ఇస్తున్నారు. 10 సంవత్సరాలుగా ఈ ప్రాజక్టు వస్తుందని తెలియడముచేత 98 గ్రామాలలోని భూములకు విలువలు పూర్తిగా పడిపోయినవి. ఆ పడిపోయిన విలువల ఆధారముగా Compensation ఇవ్వడానికి నిర్ణయము చేస్తున్నారు. దాని వల్ల ఈ 98 గ్రామాలవారు వ్యతిరేకముగా ఈ ప్రతిపాదనకు నిలబడడానికి అవకాశము కల్పిస్తున్నది 98 గ్రామాల వెలుపల వున్న గ్రామాలలోని భూములకు ఏ రేటు వున్నదో ఆ రేటే ఈ భూములకు Compensation రూపములో ఇస్తే వారికి న్యాయము జరుగుతుందని

అక్కడున్న రైతాంగము కోరుతున్నారు. అది న్యాయముగా, సబబుగా వుంది అది ప్రభుత్వము అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. ఇళ్లను వదిలిపెట్టి దూరప్రాంతాలకు పోవలసి వుంటుంది. ఇవతరకు ఇళ్లు కట్టుకోడానికి, ఇప్పుడు కట్టుకోడానికి చాలతేడా వుంది. చాల ఉదారముగా compensation ఇవ్వడము వారికి కావలసిన కలప సప్లైచేయడము చేయాలి. ఈ 98 గ్రామాలతో పేదప్రజానీకము తెలంగాణాలోని మరొక రకమైన బంజరు భూములను వందల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి తరతరాలుగా సాగుచేసుకొంటున్నారు. వారికి ఏమీ Compensation ఇవ్వక్కరలేదని. వారిని తొలగిస్తాము నే విషయము న్యాయము కాదు. ప్రత్యేకముగా వారికి భూములు చూపెట్టడము వారి నివాసాలకు Compensation ఇవ్వడము చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్టుమెంటులో వున్నంత దుబారా ఎక్కడా జరగడము లేదు. 1964-65 లో 2 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలకు audit objections raise చేశారు. ఈ audit objections లెక్క చేయకుండా పనులకు ఖర్చు పెట్టే విధానము విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్టుమెంటులో సర్వసాధారణము అయిపోయినది. Estimates వేసినతరువాత కూడ estimates కి మించి ఖర్చు పెట్టే విధానము కొనసాగుతోంది. Audit objections వస్తున్నప్పటికీ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుగాని. ప్రభుత్వముగాని వాటపైన ఎలాంటి చర్యలు తీసుకొన్నది, ఎలా rectify చేసినది అంటే మరొక సంవత్సరం Audit objections పబ్లిక్ అక్కౌంట్సు కమిటీకి వెడితే 4 objections ని తగ్గిస్తున్నారు మిగతా objections పేరుకొంటూ పోతున్నవి. ఈ పేరుకొంటూ వున్న విధానము సరిదిద్దడానికి మంత్రివర్గంనుంచి గానీ, ఆ డిపార్టుమెంటునుంచిగాని ఎలాంటి చర్య కన్పించడము లేదు. ఈ దుబారాలను అరికట్టకుండా, electrifications కి చాల ఇబ్బందులున్నవి, డబ్బు కొరత చాల ఎక్కువగా వుంది; rural electrification చేయలేక పోతున్నాము అని చెప్పే వాదనలు సమర్థనీయముగా వుండవు. అన్యాయముగా వుంటాయి అని మనవిచేస్తున్నాను.

ఈమధ్య మన మంత్రులు ఏరోజు మాట్లాడినా ఫైనాన్సు మినిష్టర్ గారు ఉపన్యాసం చెప్పినా, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు చెప్పినా, ఎ. సి సుబ్బారెడ్డిగారు చెప్పినా వెనుకబడిన ప్రాంతాలపట్ల సానుభూతి చూపిస్తూనే వున్నారు. ఆ సానుభూతి మోతాదు ఎక్కువవుండి రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు ప్రాముఖ్యత ఇచ్చివుంటే వెనుకబడిన ప్రాంతాల పరిస్థితి చక్కబడి వుండేది. రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కోసం ఖర్చుపెట్టే పద్దులు ఏవిధంగా విభజిస్తున్నారో జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయాలనే ఉద్దేశం వున్నట్లు కన్పించటంలేదు. వారి ఆలోచనా విధానంలో కూడా వెనుకబడిన ప్రాంతాలు నాశనమైనా మాకు అభ్యంతరంలేదు అని మంత్రివర్గం ఆలోచించినా నేను అర్థం చేసుకోగలను. ఎగ్రికల్చరల్ పర్పస్‌కోసం రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కొనసాగించి

ఆవిధంగా ఉత్పత్తి అభివృద్ధి చేయాలనే కనీస ఆలోచన కూడా మంత్రివర్గానికి లోపించిందనేది స్పష్టం. ఈనాడు ఆంధ్రదేశంలో బావులు విస్తారంగా వున్న జిల్లాలు ఏవి అని చూసినప్పుడు చిత్తూరు, అనంతపురం జిల్లాల తర్వాత కడప, కర్నూలు, శ్రీకాకుళం జిల్లాల సంగతి చెప్పాలి. ఉత్పత్తి ఎక్కువ కావాలను కొన్నప్పుడు బావులు వున్న ప్రాంతాలకు రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ ఎక్కువగా కావాలి. అయినా వెనుకబడిన ప్రాంతాలపట్ల ఎక్కువ మోజు చూపుతాము అని ఊలకబోస్తున్న మంత్రివర్గం వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో, నిత్యం కరువుతో బాధపడుతున్న రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నారా అంటే లేదనే చెప్పాలి. గత సంవత్సరం—1965-66 సంవత్సరంలో రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కోసం ఇచ్చిన మొత్తాలు ఒక్కసారి చూడండి. కృష్ణా జిల్లా చాలా వెనుకబడిన జిల్లా గనుక దానికి ఇచ్చింది 30 లక్షలు. కడప జిల్లా చాలా అభివృద్ధి అయినదని ప్రభుత్వం అనుకొంటున్నది కనుక దానికి ఇచ్చింది 6 లక్షలు. ఆంధ్రదేశంలో ఆర్డర్ ఆఫ్ ప్రైయారిటి చూస్తే 1. కృష్ణా జిల్లా, 2 వెస్ట్ గోదావరి, 3. గుంటూరు, 4. ఈస్ట్ గోదావరి, 5. చిత్తూరు, 6 నెల్లూరు, 7. అనంతపురం, 8. వైజాగ్ 9. శ్రీకాకుళం, 10. కర్నూలు, 11. కడప. దాన్నిబట్టి ప్రభుత్వం ఒక క్రొత్త సిద్ధాంతం కనిపెట్టింది—నేను, 63—64, 64—65 సంవత్సరపు లెక్కలుకూడ చూశాను. ఏ ప్రాంతం ఎక్కువగా వెనుకబడివుందో కరువుకు గురి అవుతున్నదో అక్కడ రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు కేటాయించకూడదనే సూత్రాన్ని కొనసాగించాలనేది ప్రభుత్వం స్పష్టంగా రుజువు చేస్తున్నది. ఈనాడు గవర్నమెంటు కేటాయిస్తున్న పద్ధతిని చూస్తే వెనుకబడిన ప్రాంతాలు యింకా వెనుకబడటానికి, అభివృద్ధి చెందుతున్న ప్రాంతాలను మరికొంత అభివృద్ధి చేయటమే తమ సిద్ధాంతంగా, తమ పవిత్ర కర్తవ్యంగా—వెనుకబడిన ప్రాంతాలపై కత్తికట్టే విధానం వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఎన్నికల్లో ప్రముఖపాత్ర వహించాయి గనుక వాటిని లెక్కచేయ నక్కరలేదన్నట్లుగా, అన్యాయంగా, అక్రమంగా మంత్రివర్గం ఆలోచిస్తున్నది రాబోయే సంవత్సరంకూడా యథాప్రకారం కొనసాగుతుందని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఈరోజు ప్రభుత్వానికి, విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు సంబంధించిన ఎరియర్స్ కోటి రూపాయలు వున్నాయి. ఆ కోటిలో 1960లోనో 61 లోనూ మాచెర్ల సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ 24 లక్షల రూపాయలు ఎరియర్స్ ఇవ్వాలి. ఈరోజు అక్కడ వున్న మేనేజిమెంటు ఆ 24 లక్షలు ఇవ్వటానికి తిరస్కరిస్తున్నది విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు వెళ్ళి ఒక రాజీకి వచ్చి 12 లక్షలు ఇవ్వండయ్యా, 12 లక్షలు రద్దు చేసుకొందాం అంటే 12 లక్షలు ఇవ్వటానికి ఫ్యాక్టరీవారు ఒప్పుకొనికూడా 1964 ఆఖరివరకు చెల్లించకపోయినారు. ప్రభుత్వం ఏమీ చేయకుండా ఊరుకొన్నది. ఈనాడు వెనుకబడిన, కరువు ప్రాంతాల్లోని 14 లక్షల జనాభాకు ప్రభుత్వం ఖర్చు పెడుతున్నది 10 లక్షల రూపాయలు మాత్రం—కరువు పనులకోసం. 12 లక్షలు కట్టకుండా, వడ్డీకూడా కట్టకుండా కూర్చున్న మాచెర్ల సిమెంటు ఫ్యాక్టరిపై ఏమీ చర్య తీసుకోలేకుండా వున్నాయి.

కారణం—బాకాయిలు వున్న వారంతా పెద్దవారే. మనకు రావలసిన కోటి రూపాయలు వసూలు అయివుంటే అది రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కొరకు ఖర్చు చేస్తే 1/3 పూర్తి అయ్యేది. పెద్దవారు ఇవ్వవలసింది ఎగకొడుతుంటే వసూలు చేయలేక పోతున్నారు. బీదవారు ఇవ్వకపోతే కనెక్షన్స్ తీసివేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. కనుక ప్రభుత్వం తన విధానాలన్నిటిని మార్చుకొని కనీసం రాబోయే సంవత్సరానికైనా వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో, డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాలో రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు ఎక్కువ మొత్తం ఇవ్వదలచుకొన్నదో లేదో ఈ మంత్రిగారు స్పష్టం చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇక టారిఫ్ సంగతి చూస్తే—మనం సప్లయి చేస్తున్నదానిలో ఎక్కువ భాగం దాదాపు 70% ఎగ్రికల్చర్‌కు హైలోడ్ ఎలక్ట్రిసిటిలో కన్‌స్యూమ్ అవుతున్నది. వారు ఇస్తున్న డబ్బు ఎంత? ఎలక్ట్రిసిటి బోర్డు చేస్తున్న రెవెన్యూ ఎంత అని చూస్తే ఎలక్ట్రిసిటిబోర్డు ఇచ్చేది 30% అనేది స్పష్టం. మన ప్రొడక్షన్ యూనిట్ కాస్ట్ విపరీతంగా వుంది—హైలోడ్ టెన్షన్ ఇండస్ట్రీస్‌కు యూనిట్ 14 పైసలకు ఇస్తున్నాము. కొన్ని ఇండస్ట్రీస్‌కు 25 పై, కొన్నిటికి 8 పైసలు ఇస్తున్నాము. ఇండస్ట్రీ పెట్టి 5, 6, సంవత్సరములైై 20% 25% ప్రాఫిట్స్ సంపాదిస్తున్నప్పుడు వారికి ప్రతి ఒక్క యూనిట్ 8, 10 పైసలకు నష్టంతో అమ్మాల్సిన అవసరంలేదు. ప్రారంభదశలో అవి అభివృద్ధి కావాలి కనుక కొంత కన్సెషన్ ఇవ్వటం అవసరమే. అది కొంత కాలమే వుండటం అవసరం. ఇండస్ట్రీస్ ఆదాయం అభివృద్ధి అయి లాభాలు పొందుతున్నప్పుడు 10, 12 పై. కు ఇస్తే ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. ఆ విధంగా వచ్చిన డబ్బు రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు ఉపయోగించుకోవచ్చు, కనుక ఈరోజు ఇండస్ట్రీస్‌కు సంబంధించి టారిఫ్‌ను పెంచటానికి ఆలోచించాలి. ఇక డొమెస్టిక్ కన్స్యూమర్స్ 50 యూనిట్లకుపైన వాడితే యూనిట్ ధర తగ్గుతూ వుంటుంది. విద్యుచ్ఛక్తి కొరత వుంది. 50 యూనిట్స్‌కుపైన వాడేవారు చెల్లించుకోగల శక్తిగలవారు. వారికి ఈ రకంగా సబ్సిడి ఇచ్చి rates తగ్గించటం ఎందుకు?—చిన్నవారిపై ఎక్కువ rates వుంచటం ఎందుకు?. 10, 20 యూనిట్స్ వాడే వారినుండి ఎంత వసూలు చేస్తున్నారో ఆ rate నే ఎక్కువ వాడుకొనే వారినుండి వసూలు చేస్తే ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది. కనుక దానిని అమలుచేసి ఆదాయం ఎక్కువ చేయటానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక—పిల్ఫరేజ్ విషయంవుంది. మొత్తం భారతదేశంలో ఈ రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న పిల్ఫరేజ్ మరి ఏ రాష్ట్రంలోనూ జరగటంలేదు. ఈ రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి దొంగతనం విపరీతంగా జరుగుతున్నది. పట్టుకొన్న కేసులలో చేసిన వారిపై చర్యతీసికొనేటట్లుగా ప్రభుత్వం కన్పించటం లేదు. [illegible] విద్యుచ్ఛక్తిలో పిల్ఫరేజ్ 30 వరకువుంటుంది. [illegible] వారు ఎవరో ఆలోచించి తగిన చర్యతీసుకోవాలి. [illegible]

ఎక్కువమంది పెద్ద పెద్ద వ్యక్తులే-బహుశా కాంగ్రెస్ పార్టీకి అనుకూలంగావున్న వారే-వారిని పట్టుకోటానికి జంకుతున్నారు. పట్టుకోటానికి వచ్చిన వారు దెబ్బలు తిన్నవారు వున్నారని తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. పబ్లిక్ ఎకౌంట్స్ కమిటీవారు ప్రత్యేకంగా స్క్వాడ్స్ వేసిచూడాలని చెప్పారు. దొంగతనం చేస్తున్నవారిని కనెక్షన్స్ తీసేస్తామని ఫీనల్ కోడ్ క్రింద శిక్షిస్తామని గట్టిగా హెచ్చరిస్తే కాని దానిని అసలు జరపలేము. ఎలక్ట్రిసిటి బాగా అభివృద్ధి అయిన రాష్ట్రాల్లో ఇండస్ట్రీస్‌కు తక్కువ రేటుకు ఎలక్ట్రిసిటి యిస్తున్నారు కనుక ఎక్కువ ఇండస్ట్రీస్ ఇతర రాష్ట్రాలకుపోయే అవకాశంవుంది. ఆ డిస్ ఎడ్వాన్టేజి మన రాష్ట్రానికివుంది, దానితో వివాదంలేదు. ఇదే పరిస్థితిరాబోయే 10 సంవత్సరాలకు వుంటుందనేది స్పష్టం ఎందుచేతనంటే మనం అభివృద్ధిపొందించినా మనతోపాటు ఇతర రాష్ట్రాలవారూ అభివృద్ధినిసాధిస్తారు. మన అభివృద్ధికి అనేక ఆటంకాలువున్నాయి. శ్రీశైలం విషయంలో కాఫర్ డామ్ నిర్మించటానికి మనకు అవసరమైన ఫారిన్ ఎక్స్‌ఛేంజ్ వస్తుందో లేదో అనుమానంగావుంది. అది ఆగిపోతుందేమోనని కూడా అనిపిస్తుంది. మన ప్రాజెక్ట్సు యింకా వెనుకబడే ఆలోచనే కన్పిస్తోంది అందువల్ల ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చిచూసినా మనం ఎక్కువ అభివృద్ధి సాధించలేక మన ప్రజలమీద ఎక్కువభారం వేసి ఈ విధానాన్ని ఎక్కువకాలం కొనసాగించలేము. మన రాష్ట్రంలో ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్ కావాలంటే కేంద్రప్రభుత్వం నెత్తిమీదకూర్చుని, వత్తిడి తీసుకువచ్చి వాటిని సాధించాలి. ఈ రోజు ఇండస్ట్రీస్‌కు సప్లయి చేస్తున్న టారిఫ్‌కు సంబంధించినంతవరకు ఆంధ్రదేశం అంతకూ ఒకేవిధానంవుండాలి. ఒకే రేటువుండేట్లు చూస్తేకాని మన దేశం అభివృద్ధి కావటానికి వీలులేదు. అందుకు రాష్ట్రప్రభుత్వం వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవాలని సూచిస్తున్నాను. ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న విధానం ఎంత దండుగగావుందో ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు సంబంధించి ఎలక్ట్రిసిటి బోర్డువారు ఇచ్చిన కొన్ని పుస్తకాలు చదివాను. అందులో 1960 సంవత్సరంలో అనంతపురం జిల్లా, పెనుగొండ తాలూకా పుట్టపర్తి గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చారనివుంది. అక్కడ సాయిబాబ వున్నారు. ఆయన మంత్రులకు గురువు పెనుగొండ నుండి పుట్టపర్తికి 15, 20 మైళ్ళు electricity తీసుకువెళ్ళారు. పుట్టపర్తికి చుట్టు ప్రక్కల 1-1½ మైళ్ళ దూరంలోవున్న 8 గ్రామాలలో 200 బావులువున్నాయి అయినా ఆ బావులకు 1960 నుండి ఇప్పటివరకుకూడా విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వలేదు. మా బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తే మేము ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయాగలం అని రైతులుకోరుతున్నా ఇవ్వటానికి తయారుగాలేరు. గుంతకల్లులో ఒక గ్రామం వుంది. రిపోర్టుచూస్తే ఆ గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తిపోయినట్లుగా గ్రామానికి ఇచ్చారు కాని అక్కడి బావులకు మాత్రం ఇవ్వలేదు. 64 నుండి 66 వరకు ఆ గ్రామాల్లో ఏ బావికి కనెక్షన్ ఇవ్వలేదు. దానికి ఏదైనా చెక్ వున్నదా, అజమాయిషి వున్నదా అని మంత్రిగారు ఆలోచించారా ? బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి కావాలని 4 సంవత్సరాల క్రితం అర్జీలుపెట్టుకొని ఈ నాడు [illegible]

మీ అర్జీలు గన్పించటంలేదు. వ్రాసిఇవ్వండి అంటున్నారు, డబ్బుఇస్తే అర్జీలు లేక పోయినా కనెక్షన్స ఇస్తున్నారు. ఈ రోజు ఏ ప్లాను, ఎస్టిమేటు లేకుండా మీకు ఎక్కడ వోట్లుఇస్తే అక్కడ ఇస్తామంటే అది ఎంతెంత అపాయం కనుక ఇప్పటికైనా జిల్లాకు ఇంత అని కేటాయించి ప్లాన్స్, ఎస్టిమేషన్స ప్రకారం పనులు కొనసాగించే బాధ్యత తీసికోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవుతీసికొంటున్నాను.

Sri P. Anthony Reddi (Ananthapur): Sir, I congratulate the Government for very carefully allotting lot of funds for the expansion of electricity in this State. The fact that they have formulated various schemes for generation of electricity in this State, to mention specially Sreesailam Project and other projects, is really something of which any Government can be proud of. After separation of our State from Madras, Progress in the field of extension of electricity specially in the matter of rural electrification has been very great. But the progress made during the first five years after separation from Madras State, when compared to progress made afterwards, is not so good; then, we had one dynamic Chief Engineer who did very good work. But, afterwards the progress has been to a great extent retarded. What is the reason? I am not able really to find out the reason. One thing appears to be quite clear that in these days of rising prices the procedural difficulties have been one of the main reasons for retarding the progress of expansion of electricity schemes. Very often when we approach the officers, from the top to the lowest level, their complaint is that they do not have the material, they do not have the conductors, transformers, etc. Why not the Electricity Board get these materials for in advance of the requirements? We know definitely that during the course of the next year we are going to have so many schemes, so many miles of transmission lines and that we require so many miles of copper wire and so many conductors and so on. Then, why not they purchase the material from now on. Here again, we should remember one point. Prices are rising day by day; the Government calls for tenders and by the time tenders are opened, prices would have gone up; and because of the red-tap in the procedures by the time they confirm the tenders the prices would have gone up, and by the time they place orders the prices would have gone up still further, and the tenderers may refuse to supply the material. Because of the time-lag between the time of calling for tenders and placing orders, the suppliers are not able to supply the material at the rate at which the tenders were offered. Therore, I would suggest to the Government that the time-lag should be reduced to the minimum and that once tender is opened immediately orders also should be made and the tenderer should be compelled to supply the materails immediately. Unless some such thing is done, there is always the difficulty of Supplies and suplies will not come in time, and the execution of these projects unduly delayed. I am sure the Government will do something to see that the materials are acquired as soon as possible and the schemes are not to be stopped for want of materials like conductors, etc.

Sir, the Government has been telling us very often that they have got a soft corner for the famine-affected areas of Andhra Pradesh and that the Government are going to expedite the rural electrification of these areas. But, if we just see the distribution of electricity schemes, from out of 700 villages which they want to electrify next year, each district will get about 35 villages to be electrified if 700 villages are to be distributed for all the districts. Then what is the favour shown to this particular famine-affected are where the only source of income is from agriculture, and which can be helped by only electricity. The prices of things are going up and if an agriculturist is to produce things cheaper he must be helped in all ways. The only way is giving electricity. If rural electrification for agricultural purposes is done especially in the famine affected areas, I am sure the lot of the ryot can be improved very greatly, and he will at least make a living without depending on these usurer money-lenders. Therefore, I request the Government to kindly allot special funds to these chronically drought-affected areas; and at least 70 villages per district should be extended electricity during the course of the next year, and not 35 villages as proposed, I also request that special funds should be allotted and more number of schemes taken up in the drought-affected areas like Anantapur, Chittoor, etc. and enable the ryots to produce food grains and make him less dependent on others.

In this connection, I would like to mention the advantage of giving electric power for agricultural purposes. After all we are giving lot of power for industries, and what we give for one industry can be given for a number of villages and probably about 100 to 120 wells can be given electricity and what they produce will be in the form of food and this will solve our food problem to some extent.

Thank you, Sir.

శ్రీ జి. రామస్వామి (పెద్దకూరుపాడు):—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన demand ను బలపరుస్తూ యీ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలను వారి దృష్టికి తీసుకవస్తున్నాను. ఇతర రాష్ట్రముల విద్యుచ్ఛక్తితో ఆంధ్ర రాష్ట్రం పోల్చుకుంటే వెనుకబడి వున్నదని అందరికీ తెలుసు. అయితే ఆశించిన యిప్పుడు అమలులో వున్నటువంటి నిర్మాణ పథకాలు పూర్తి అయితే మన రాష్ట్రమునకు surplus అయి యితర రాష్ట్రములకు యిచ్చే అవకాశము మనకు యేర్పడుతుందనే ఆశతో మనం వున్నాం. మన ప్రాజెక్టుల వ్యవహారములలో నిమగ్నులై ప్రభుత్వం దృష్టిని వాటిమీద కేంద్రీకరించవలసినదని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా గ్రామీణ విద్యుదీకరణ విషయంలో చాలా వ్యత్యాసం కనబడుతోంది. మన రాష్ట్రములో 100 కి 20% గ్రామాలకే విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వబడింది. అయితే యీ వ్యత్యాసం జిల్లా, తాలూకా వారీగా అమల్లో వుంది. ఒక ఉదాహరణ చెపుతాను. గుంటూరు జిల్లాలోని తెనాలి బాపట్ల, రేపల్లె గ్రామాలలో 100 కి 60% వరకు మనం విద్యుచ్ఛక్తి యిస్తున్నాం. ఇది పల్లపు తాలూకాలు.

ఇదే విధంగా గుంటూరు జిల్లాలో మెట్ట తాలూకాలలో 100 కి 30 % యిస్తున్నాం. సత్తెనపల్లి తాలూకాలో పెదకూరపాడు యింకొక గ్రామమునకే యిస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. సత్తెనపల్లి అచంపేట ఫిర్కాలు తెనాలికి వచ్చిన తరువాత 70 గ్రామాలలో రెండు గ్రామాలకు మాత్రం విద్యుచ్ఛక్తి యిస్తున్నారంటే 1 4 % అవుతుంది. ఈ వ్యత్యాసాలు పోవాలి. తాలూకాలవారిగా సమితి వారిగా సమానత్వం తొలగించి అన్ని గ్రామాలను సమన్వయంగా సమదృష్టితో చూసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దాదాపు 11 సంవత్సరాలనుంచి శాసన సభ్యుడుగావుంటూ కొన్ని గ్రామాలకైన విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వవలసినదని కోరుతూ వచ్చాను. కాని ప్రభుత్వం దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆలోచిస్తున్నట్లు కనిపించడంలేదు. అనేక దఫాలుగా యిక్కడ సర్వే చేయించి విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వవలసిందిగా ప్రతి సంవత్సరం 2, 3 ఉత్తరాలు వ్రాస్తున్నాను అవి విచారించినట్లులేదు. అది చాలా విచారకరమైన విషయం. సత్తెనపల్లి తాలూకాలో కర్లకోట దొడ్డేరురోడు గ్రామాలు కృష్ణానది ఒడ్డున వున్నాయి. అన్ని గ్రామాలు సర్వేచేయించి డబ్బుకూడా కడుతున్నారు. దాదాపు 3, 4 సంవత్సరాలనుంచి అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి వస్తుందని చాలా ఆత్రుతగా వున్నారు. వర్షాలు లేకపోయినా కృష్ణ నీళ్లువుండి, కృష్ణానది ఒడ్డున వున్న గ్రామాలుకూడా వ్యవసాయానికి అనుకూలంగా విద్యుచ్ఛక్తిని ఉపయోగించుటకు అవకాశం లేకుండావున్నది. ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా report తెప్పించి పరిశీలన చేయించాలని కోరుతున్నాను. అది చాలా remunerative అయిన scheme, అసలు remunerative అయినా కాకపోయినా 4, 5 సంవత్సరాలలో ప్రతి గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వాలని ఆశయం వున్నది. లోగడ నాకు గుర్తు. ఆర్థిక మంత్రిగారు అసలు remunerative అయినా కాకపోయినా అన్ని గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి lines వేయాలనే ఉద్దేశపూర్వకంగా ప్రకటన చేశారు. Remunerative తప్పకుండా వస్తుంది. మనం lines వేస్తే చిన్న చిన్న పరిశ్రమలను కానివ్వండి, ముఖ్యంగా వ్యవసాయానికి కానివ్వండి తప్పనిసరిగా remuneration వుంటుంది మనకు నష్టం లేకుండా వుంటుంది. కాబట్టి remuneration యిస్తున్నామనే దృష్టితో కాకుండా అన్ని గ్రామాలకు సమదృష్టితో కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో యింకొకటికూడా చెప్పాలి. మనం పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టుకుంటున్నాము. కృష్ణా నదిమీద శ్రీశైలం, నందికొండ స్కీములు వున్నాయి. యివన్నీకూడా విద్యుత్ ఉత్పాదన చేసుకునే scheme లే. కాని అనేక సంవత్సరాలనుండి ఆందోళనచేస్తున్న, తక్కువ ఖర్చుతో విద్యుత్ ఉత్పాదనకు అవకాశం వున్నటువంటి పులిచింత ప్రాజెక్టును ప్రభుత్వంవారు యిదివరకు investigation లో కేటాయించి వుంది అన్నారు. కాని పులిచింత ప్రాజెక్టు సర్వే ఏమి అయిందో యిప్పుడు చూస్తే budget లో గాని demand లో గాని దాని ప్రస్తావనగాని ఆలోచనగాని ప్రభుత్వానికి వున్నట్లులేదు. అది అసలు యోచనలో వున్నదో గాని [illegible]

కె. యల్. రావుగారు మొదలైన పెద్దలందరు చూచి అది చాలా ముఖ్యమైనటువంటి ప్రాజెక్టు అని అన్నారు. యావత్తు ఆంధ్రదేశానికి అది ఒక్కటే ప్రాజెక్టు విద్యుత్ ఉత్పాదన చేసే అవకాశం వుందని గత 10, 15 సంవత్సరాలనుంచి ఆందోళన వస్తున్నది కాబట్టి ఈ ప్రాజెక్టు వస్తే 2, 3 సంవత్సరాలలో [illegible] దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టును అసలు జరపాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు చెపుతూ [illegible] తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి (రామన్నపేట్):— అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వం యొక్క దృష్టికి ముఖ్యంగా విద్యుచ్ఛక్తి యొక్క supply గురించి తీసుకురావాలి. నల్గొండ జిల్లాలో ఆలేరు ప్రాంతంలో దాదాపు 15, 20 గ్రామాలలో 15 వేల ఎకరాలలో వరి సేద్యం వుంది. అయితే ఆ ప్రాంతంలో వరి పైరుకు సక్రమంగా విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయడంలేదు. రోజూ 4, 5 గంటలు అని చెపుతూంటారు. 15 నిమిషాలు వస్తుంది, ½ గంట వస్తుంది ఆగిపోతుంది. అట్లా రావడంవల్ల కొన్ని మోటార్లు కాలిపోవడం తరువాత విపరీతమైన ఎండకు పైర్లు ఎండిపోవడం ఈరకంగా జరుగుతున్నది. కొల్లూరు అనే మా స్వంత గ్రామంలో 600 ఎకరాల వరకు వరి సేద్యంలో వుంటే, దాదాపు 50 % వరకు ఎండిపోయింది. మిగిలిన 50 % నీరు సక్రమంగా అందకపోవడం వల్ల తాలు వడ్లుగా తయారయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. ఒక వైపున ప్రభుత్వం అధిక ఆహారోత్పత్తి అని చెపుతోంది. మరొవైపున ఈ విద్యుచ్ఛక్తి నీరు సప్లయి సక్రమంగా చేయడంలేదు. తరువాత urban areas లోను, cities లో సినిమాలకు, కొన్ని పరిశ్రమలకు యధేచ్ఛగా విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వడం జరుగుతోంది. వ్యవసాయానికి యివ్వడంలో ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేయడంవల్ల పంట నష్టం అయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. అందువల్ల నేను కోరేది ఏమిటి అంటే యిప్పుడు వున్న పంటకు కనీసం 15 రోజులైనా సక్రమంగా నీరు యిస్తే పంట చేతికి వచ్చే అవకాశం వుంటుంది. దీన్ని గురించి రెండు మూడుసార్లు Electricity Board Chairman తోను, Chief Engineer ను కలిసాను, వారు సప్లయి చేస్తామన్నారు గాని ఆచరణలో అది యివ్వడం జరగడంలేదు. ఈ రైతాంగంలో చాలా ఆందోళన కలుగుతున్నది. వారికి యితర పంటలు ఏమీ లేవు, వున్న ఒక్క పంట చేతికి వచ్చే పరిస్థితి లేకుండా పోతోంది, అందువల్ల రైతాంగంలో వున్న ఆందోళనను తొలగించడానికి. పంట చేతికి వచ్చేటట్లు చేయడానికి ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. తరువాత నల్గొండ జిల్లాలో ఎడగారు అనే వేసవికాలం పంట పెట్టే అలవాటు వుంది. పంట బాగా పండుతుంది కాని ఇప్పుడు కొన్ని దినాలవరకు electricity బందు చేస్తామని చెప్పుతున్నారు. ఆ విధంగా బందు చేసినట్లయితే విపరీతంగా ఈ పంట దెబ్బతినే అవకాశం వుంది. ప్రభుత్వంవారు అధిక ఉత్పత్తి కావాలని చెపుతున్నారు. Electricity బందు చేసినట్లయితే,

ఈ ఎడగారు పంట పూర్తిగా ఆగిపోతుంది. కాబట్టి అట్లా ఆగిపోకుండా విద్యుచ్ఛక్తి supply చేయాలని చెప్పి తమద్వారా కోరుతున్నారు. తరువాత విద్యుచ్ఛక్తి Supply విషయంలో స్థంభాలు వుంటే వైరు ఉండదు, వైరు వుంటే స్థంభాలు వుండవు. ఈ రెండూ వుంటే conductors వుండవు. మా గ్రామంలో 4, 5 బావులకు స్తంభాలు వేశారు. వైరు లేదని ఆపివేశారు. మైసయ్య అనే ఆయన బావికి ఒకే స్తంభం పడాలి. 8 మాసాలు అయింది. యిప్పటి వరకూ స్తంభం అక్కడకు రాదు. మరి ఈ విధంగా materials యొక్క యిబ్బంది కేవలం rurel area కు అందుబాట్లో లేదా లేక ప్రభుత్వానికే యిబ్బందిగా వున్నదా? ప్రభుత్వానికి యిబ్బందిగావున్నట్లయితే కనీసం వ్యవసాయానికి ప్రాముఖ్యత యిచ్చి materials ఎక్కువగా సప్లై చేసే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. అట్లా తీసుకోకపోవడంవల్ల రైతాంగం చాలా నష్టపడే అవకాశం వుంది. రెండవది ఈ remuneration అనే పద్ధతి యిదివరకు యిక్కడ 10 per cent అని పెట్టారు. యిప్పుడు 10 per cent పోయి 12½ per cent కు పెంచారు. గ్రామాల్లో ఈ విధంగా వున్నప్పుడు 3 horse power motor అవసరం వున్న రైతు 3 horse power వ్రాస్తే విద్యుచ్ఛక్తి రాదు remuneration రాదు. అందుకోరకు 5,7,10, horse power వ్రాస్తే మాకు విద్యుచ్ఛక్తి వస్తుందని చెప్పడం వల్ల రైతాంగం 5, 7, 10 horse power ల motor లు వ్రాశారు. వారికి అవసరం వున్నది 3, 4, 5 horse power నే అయితే ఏది అయితే guarantee form వ్రాసి యిచ్చారో 5, 7, 10 horse power అని, వారిని యిప్పుడు మీరు minimum కాల్చలేదు కాబట్టి ప్రతి Horse power కు 25 రూపాయలు చొప్పున వేసి వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ లోపంవల్ల రైతాంగం మీద ఎక్కువ భారం పడే అవకాశంవున్నది. అందువల్ల రైతాంగం ఎక్కువ H.P. లు పెట్టుకున్నప్పటికి ఎంత కాలుస్తున్నారో అంతే వసూలు చేయాలికాని పెట్టని H.P. లకు మీరు వ్రాసి యిచ్చారు కాబట్టి మీకు minimum charge తప్పకుండా వేస్తామనే విధానాన్ని ప్రభుత్వం మార్చుకోవాలని తమ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. రెండవది వ్యవసాయానికి మొట్టమొదటగా మెట్ట ప్రాంతాలకు, ప్రాజెక్టులు పడే అవకాశం లేని ప్రాంతాలకు మొదటి ప్రాతినిధ్యం యివ్వాలని ప్రభుత్వం అంటున్నది. కాని ఆచరణలో మాత్రం, మాటల్లో చెపుతున్నట్లుగా జరగడం లేదు. నా నియోజక వర్గంలోని ఆత్మకూరు వగైరా గ్రామాలవారు 6, 7 సంవత్సరముల క్రితం దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నారు. పోయిన సంవత్సరం ఆ line మంజూరు చేశారు. ఇది 10, 11 లక్షల రూపాయల స్కీము. ఇంత పెద్ద స్కీము యిలా కొద్ది గ్రామాలకు ఎలా తీసుకొంటామనే విధంగా ఆపివేశారు. ఆ ప్రాంతమంతా మెట్ట ప్రాంతం బావులపై ఆధారపడిన సేద్యం. నల్లగొండలో దాదాపు లక్ష ఎకరాలు బావులపై ఆధారపడి సాగవుతున్నది. ఈ స్కీముని మంజూరు చేసినట్లో భూమి అధికంగా సేద్యంలోకి రాగల అవకాశం వుంది. వారు యిచ్చిన note లో 5,875 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి మూడవ ప్రణాళికలో యిచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. 10 వేల గ్రామాలకు 4 వ ప్రణాళికలో యివ్వడం జరుగుతుందని చెబుతున్నారు.

ఆచరణలో లేదని మాత్రం తెలుతున్నది. 1966 సంవత్సరములో జిల్లాకు 85 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి యిస్తామని చెబుతున్నారు. మెట్ట ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యమిచ్చి, అధికాహారోత్పత్తికి తోడ్పడాలని కోరుతున్నాను. పరిశ్రమలకిచ్చే ప్రోత్సాహం వ్యవసాయానికి కూడా యివ్వాలి. రోజూ 6 గంటలు చొప్పున విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చినా ఫరవలేదు. రోజుకు ½ గంట మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి వస్తున్నది. అందువల్ల మోటార్లు కాలిపోవడం జరుగుతున్నది. ఈ పరిస్థితిని తొలగించాలని కోరుతున్నాను.

Smt. Kumudini Devi (Wanaparthi) :—Mr.Speaker, Sir, Electricity in abundance is essential for industrial growth, which in turn is the basis, the very foundation, of a modern economy. It is to this aspect that I wish to draw your attention, an aspect which you will all agre is of the utmost importance today. I see the unstinting efforts of our Government have begun to bear fruit. It is because of this, that I am emboldened to make my plea for a new deal for underdeveloped regions and citizens within the frontie s of our State. This imbalance, the contrast between progress and stagnation is most sharply etched in the sphere of electrification . There are districts where the hum of electric pumps mean enriched fields, where lives and homes and brightened by the magic power man has harnessed for his use. True even in those fortunate areas much remains to be done but surely it is to the areas of utter darkness that we must now bring some light, to the eternally arched fields some life-giving water. I speak, Sir, of some of the long neglected districts in Telengana. Let us who plead for special consideration for neglected areas in the allocation of national resources honestly accept the same principle in the allocation of our State resources. Let us establish some quota, some measure for minimum needs. This could be the percentage of villages electrified in each district and in each taluka and allot major resources to those districts and taluks fartherest away from the minimum quota. Thus, we can set objective standards which fee us from any charges of personal basis and favouritisim.

Thus, Sir, I feel it is vital to strengthen the faith of our people in democratic process in a democratic Government and a democratic Legislature. It is imperative that not only must justice be done but it must clearly and without doubt appear to be done.

To ensure the application of this vital principale, I suggest that reqresentatives of the neglected areas be taken in the State Electricity Board. Then again no only should the neglected areas be represented but also the Legislature, industry, agriculture, the press, etc.

We are all aware that for the pass few months we are faced with a power shortage. However much one may try o console oneself by attributing these calamities to acts of God yet I am afraid I cannot entirely absolve the authorities for this serious crisis we are facing today. The hardships that consumers of electricity, be it industry agricul ure, domestic, urban or rural, have to face are well known to the hon members and need no repetition. Nevertheless from what

I have seen and observed, I feel that had the department exercised greater caution and tackled the problem more vigorously than they have done they could have minimised these hardships to some extent, for instance, it was known a early as September that due to lack of rainfall there would be difficulties in hydro-electric power generation. It would appear that apart from hoping that winter rains would soon urn the tables, the authorities did little to take adequate precautionary measures for conserving electricity. What happened? The rains never came. An adhoc cut of 30% in consumption was introduced throughout the State. Whilst perhpas the rationing of electricity like the rationing in food could not be avoided in our State due to circumstances beyond our control, yet I feel that a uniform cut on one and all without reference to each individual need lacks planning and rationalisation.

I would here like to say a few words on the undue hardships caused by the cut. In industry they are facing a crisis. One may say power shortage is not the cause for it. I admit that this may be true of some of the industries. I know of some industries in the State that, everything being equal, have to face frequent shut-downs due to power cut only. I am sure had the voice of industry been heard by the Electricity Board and their advice heeded, some arrangements could have been made to meet their demands by giving them power generated by generators even if it meant charging them higher rates,

Turning to urban domestic consumption, it is quite pathetic to hear house-holders say that though they do not mind going without fans in summer they are at a loss as to know to provide light for their children to study for their examinations that are fast approaching Apart from shortage of power, there is the shocking problem of frequent failures of power which last for quite some time and the even more frequent fluctuation in power supply.

In rural areas, the agriculturists are hard hit due to unscheduled and unspecified timings for switching on and off of power. Sudden shut-downs of power have a caused many breakdowns of water pumps due to fluctuations of voltage. Also the fields have gone dry due to lack of water, Surely, Sir, this could be remedied by planning and coordination of supplies to various areas and letting the farmers know the specified timings of supply in thior areas.

Whilst it is not may intention to lay the blame of our present electricity crisis on Government, I would submit for their consideration that until conditions are restored to normalcy we should adopt a more rational and equitable system of distribution.

Also let me once again remind the Government of my plea for removing the disparity in the electrification of various districts in in our State.

Thank you.

శ్రీ కె. నాగన్న (అచ్చంపేట) :— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ముఖ్య మంత్రిగారి విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండును బలపరుస్తూ ముఖ్య విషయాలు కొన్ని చెప్పదలచుకొన్నాను. ముఖ్య ప్రాంతాలలో విద్యుచ్ఛక్తి లేనందువల్ల వ్యవసాయం చాలా దెబ్బతింటున్నది. నా నియోజకవర్గంలో అచ్చంపేట తాలూకా చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. నీటి వసర్లు లేనందువల్ల, విద్యుచ్ఛక్తి చాలా ప్రధానమైనదిగావున్నది. అచ్చంపేట నుండి అమరాబాదు వరకు విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వాలని అనేకసార్లు దరఖాస్తులు పెట్టుకొనడం జరిగింది. శాసన సభలో నేనుకూడా మనవి చేశాను. అచ్చంపేట నుండి అమరాబాదు వరకు విద్యుచ్ఛక్తి pass అయినది. Material లేదనే కారణంవలన పని జరుగుట లేదు. మెటీరియల్స్ లేవని అక్కడ ఏ మాత్రం పని జరగటం లేదు. ఇపుడు కొన్ని మెటీరియల్స్ సప్లయి ఉన్నవని డిస్ట్రిక్ట్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ చెప్పారు. కాబట్టి కొంతవరకైనా మెటీరియల్స్ సప్లయి చేసి యీ మార్చి పోగానే అక్కడ అచ్చంపేట నుండి అంబర్‌బాద్‌కు వ్యవసాయం కొరకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వవలసినదిగా ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవి చేస్తున్నాను. అచ్చంపేట తాలూకాలో ఆ చుట్టుప్రక్కల గ్రామము లలో వ్యవసాయము కొరకు బావులకు కరెంట్ కావాలని దాదాపు 5 సంవత్స రములకు పూర్వం నుండి కూడ ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆ గ్రామాలు పులిజాల మొదలగు గ్రామాలు వాటికి ఇంతవరకు మంజూరు కాలేదు. ఆ ప్రక్కనే కల్వకుర్తి తాలూకా, నాగర్‌కర్నూలు తాలూకాలలో విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా అయి అక్కడ ప్రజలుపొందే సౌకర్యాలు చూసి, యీ విధంగా అచ్చం పేటలో ఏమి జరగలేదని బాధపడుతూ ఉంటారు. ప్రజలలో నిరుత్సాహం ఉన్నది. అది పోగొట్టి దయచేసి వెంటనే అచ్చంపేట నుండి అంబర్‌బాద్‌కు విద్యుచ్ఛక్తి తప్పక వ్యవసాయానికి సరఫరా చేస్తారని మనవి చేస్తూ నాకు యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి నా నమస్కారములు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— ఈ డిమాండును బలపరుస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి శాఖలో ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి, అడవులలో ఉన్న గ్రామాలకు కూడా విద్యుచ్ఛక్తిని తీసుకుపోయి సరఫరా చేయగలుగుతున్నందుకు ఎంతో సంతోషము వెలిబుచ్చుతున్నాను. ఈ విద్యుచ్ఛక్తిశాఖలో ఇపుడు కేటాయించిన యీ కొద్ది కోట్ల రూపాయలు చాలవు. ఇంకా అదనంగా 5 కోట్ల రూపాయ యలు అయినా మంజూరు చేసి ఇపుడున్న అత్యవసర పరిస్థితులలో ఎక్కువగా వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడేటట్లు చేయాలని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇపుడు ఏర్పడిన క్లిష్ట పరిస్థితులలో నీరు లేక వ్యవసాయము చాలా కుంటుపడింది. కోస్తాజిల్లాల్లో లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్‌వల్ల కొన్ని లక్షల ఎకరాలు సాగరయ్యే స్కీమ్సు ఉన్నవిగాని అక్కడ ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వంశధార నాగావళి కొన్ని జీవనదులు ఉన్నాయి. మా జిల్లాకు నాలుగు మాసాల క్రితం ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చైర్మన్, చీఫ్ ఇంజనీర్ దయచేసి చూశారు. అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తే కొన్ని లక్షల ఎకరాలు సాగుఅయి అధికోత్పత్తికి ఎంతో సహాయపడుతుంది.

శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మూడు వేల ఎనభై నాలుగు గ్రామాలు ఉన్నవి. ఈ సంవత్సరం వైవరణ మొదలైన వంద గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇస్తున్నారు. కాని లిఫ్టు ఇరిగేషన్ వ్యవసాయానికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వటం లేదు. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్‌కు ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేసి పంప్ సెట్స్ మొదలైనవి ఇచ్చి ఆహారోత్పత్తికి తోడ్పడాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించి 3 వేల గ్రామాలలో 240 గ్రామాలకే విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వటం జరిగింది. మిగతా అన్ని డిపార్టుమెంట్స్‌కన్నా యీ విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్టుమెంటు చాలా ఉత్సాహంగా పనిచేస్తున్నది. అందువల్ల యీ శాఖకు ఇపుడు కేటాయించిన 5 కోట్లు గాక ఇంకో ఐదు కోట్లు ఇచ్చి కోస్తాజిల్లాలలో గ్రామాలకు వ్యవసాయానికి సంబంధించి, లిఫ్టు ఇరిగేషన్‌కు సంబంధించి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. నా ఏరియాకు సంబంధించి కొత్తూరు, బత్తిలి గ్రామం ఒరిస్సాబోర్డర్‌లో ఉంది. ఆ ప్రక్కనే ఒరిస్సా గ్రామాలలో దీపాలు వెలుగుతూ ఉంటాయి. కాని మా గ్రామాలలో లేదు. రేపు ఎలక్షన్స్‌లో నేను మళ్లీ ప్రజలముందుకు వెళ్ళవలసి ఉంది. ఇపుడు 10 గ్రామాలకు ఇచ్చారుగాని అది చాలదు. మరి 10 గ్రామాలకైనా యీ సంవత్సరం ఇచ్చేటట్లు చేసి ఆ గ్రామాల అభివృద్ధికి తోడ్పడాలి. హరిజనవాడలలో విద్యుచ్ఛక్తి దీపాలు పెట్టాలని జి. ఒ. ఇచ్చామని చెబుతున్నారు. కాని కొన్ని గ్రామాలలో మాత్రమే ఇచ్చారు. సవర్ణులకు విద్యుచ్ఛక్తి దీపాలు ఇచ్చినట్లు పల్లెలలో హరిజనులకు, గిరిజనులకు కూడ పూర్తిగా సప్లయి చేయాలని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు గిరిజనులకు ఇంటికి దీపాలు వేసుకొన్నప్పుడు సగం కన్సెషన్ ఉంది. కాని, మీటరు చార్జి రెండున్నర రూపాయి కట్టుకోవాలి. కనీసం ఆ దీపాలు ఫ్రీగా ఇచ్చి ఆ రెండున్నరలో మూడో వంతు మాత్రమే కట్టుకొనేందుకు ఉత్తర్వులు యివ్వాలి. హరిజనాభ్యుదయానికి కొన్ని కోట్ల రూ. ఖర్చుచేసి వారి అభివృద్ధికి కృషి చేస్తున్నారు. వారికి యీ దీపముల కన్సెషన్‌కూడ ఇచ్చి వెలుతురు యిస్తే నిజమైన స్వర్గలోకంలా భావిస్తారు. బత్తిలి గ్రామంలో 5 వేలమంది హరిజనులు ఉన్నారు. అది ఒరిస్సా బోర్డర్ ప్రక్క ఉంది. అక్కడే చిన్నగ్రామం గడ్డుమంగి ఉంది. ఆ గ్రామంలో ఎలక్ట్రిసిటీ దీపాలు వున్నవిగాని దానిప్రక్కనే మనప్రాంతంలోవున్న కౌసల్యపురంలో ఎలక్ట్రిసిటీ దీపాలు లేవు. అటువంటి ప్రక్కపక్క గ్రామాలకైనా వెంటనే ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చి అక్కడి ప్రజలకు సంతోషం కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి నాయకత్వంలోనే హరిజనులందరికి విద్యుచ్ఛక్తి దీపాలు యిచ్చి హరిజన గిరిజన వాడలను వెలుతురుచేస్తే, వారెంతో కృతజ్ఞులై ఉంటారు. మొత్తం రాష్ట్రంలోని విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాలో మూడు వంతులు ఎగ్రికల్చర్ పర్పస్‌కి యిచ్చి మిగిలింది దీపాలకు వేరే పనులకు సప్లయిచేయాలని వినయపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. మారారెడ్డి (రాజంపేట్) :— అధ్యక్షా, ఈ 15 సంవత్సరాలలో మన రాష్ట్రంలో ఎంతవరకు ఎలక్ట్రిసిటీ అధికోత్పత్తి చేసుకొన్నాము, ట్రాన్స్-మిషన్స్ ఎంతవరకు ప్రోగ్రెస్ చేసుకొన్నాము అన్నది చూస్తే కొంచెం విచారంగా

అగుపడుతున్నది. 51 లో యీ ఇన్‌స్టాల్డ్ జెనరేటింగ్ కెపాసిటి 43 మెగావాట్స్. 60-61 కి 113 మెగావాట్స్‌కు వచ్చింది. అంటే యీ పది సంవత్సరాలలో 43 నుండి 113 మెగావాట్స్ ప్రోగ్రెస్. ఆల్ ఇండియా రాంక్‌లో—1951 లో 8 ఉంటే, యీ పది సంవత్సరాలలో 8 నుండి 9 కి పోయాము. ఈ పది సంవత్సరాలనుండి మనం ఏమీ సాధించుకోలేకపోయాము. మూడవ ప్రణాళిక ఇవ కొద్ది రోజుల్లో ముగుస్తుంది. 66 వ సంవత్సరానికి మనకు ఇన్‌స్టాల్డ్ జెనరేటింగ్ కెపాసిటీ 191.8 మెగావాట్స్‌కు పెరిగింది. ఈ 5 సంవత్సరాలలో కేవలం 78.8 మెగావాట్స్ మాత్రమే మనం అధికంగా ఉత్పత్తి చేసుకొన్నాము. ఈ 16 సం. లలో యావరేజ్‌న 16.59 మెగావాట్స్ మనం యాడ్ చేసుకొన్నాం. మన డిమాండ్ ప్రతి సంవత్సరం పెరుగుతున్నది. మనం ఇండస్ట్రియల్‌గా బాక్‌వర్డ్‌గా ఉన్నప్పటికీ, యీ విధంగా జరుగుతున్నదంటే—ఎలక్ట్రిసిటి బోర్డు ఒక అనాధ బాలుడుగా కనుపిస్తున్నది. ఇప్పటికైనా ముఖ్యమంత్రిగారు యీ డిపార్ట్‌మెంటును దత్తత చేసుకొన్నారు కాబట్టి వారి అధ్వర్యం క్రింద యీ పొరపాట్లన్నీ గ్రహించబడి, దీనిని సరిదిద్ది యీ ఎలక్ట్రిసిటి అభివృద్ధికై చేయ వలసిన ప్రయత్నం జరుగుతుందని భావిస్తున్నాను. 660 మెగావాట్స్ 66 వ సంవత్సరంలో మన డిమాండ్; 660 ఇన్‌స్టాల్డ్ మెగావాట్స్ కెపాసిటీ మన డిమాండ్ అయి ఉండగా, మనకు వచ్చింది 198.8 ఇన్‌స్టాల్డ్ మెగావాట్స్ కెపాసిటీ మాత్రమే. అంటే లోటు 868 మెగావాట్స్. మూడవ ప్రణాళిక పూర్తి కాబోతున్నది. ఇండస్ట్రియల్‌గా మనం అభివృద్ధి చెందాలని రోజూ మనం సెంటర్‌తో కొట్లాడుతున్నాము. కాని, మనం దానికి కావలసిన ఎలక్ట్రిసిటి ఉత్పత్తి చేసుకోలేక, మనం దినదినానికి ముందుకుపోవటానికి బదులు వెనక్కు-పోతున్నాము. మూడవ ప్రణాళిక ఆఖరుకు మన ప్లాన్ ప్రకారం ఉత్పత్తి చేసుకోవలసింది. మనకు అవసరం వస్తుంది అనుకొన్నది 447.2 మెగావాట్స్. కాని ఎడిషనల్ కెపాసిటీ ప్రవోజ్డ్ ఇన్ తర్డ్ ప్లాన్—378.8 మెగావాట్స్. అంటే ప్లాన్‌లోనే 78.8 మెగావాట్స్. ఎడిషనల్ కెపాసిటిజనరేషన్‌కు కొరత ఉంది. కాని వాస్తవంగా మనం సాధించింది 378 బదులు 78.8 మెగావాట్స్ మాత్రమే. మూడవ ప్రణాళిక ఆఖరుకు, దినదినానికి మన రాష్ట్రానికి కావలసిన ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పత్తి చేసుకోలేక వెనక్కు పోతున్నాం. నాలుగవ ప్రణాళిక చాలా పెద్దదిగా కనుపిస్తున్నది. 4 వ ప్రణాళిక అంతానికి 70—81 కు ఏడిషనల్ కెపాసిటి జెనరేషన్ 900 మెగావాట్స్ చేసుకోవచ్చునని ప్లాన్‌లో చూపించారు. కాని అది ఎంతవరకు సాధ్యం? దీనికి కావలసిన ఖర్చు ఎంత అంటే—ఇన్‌క్లూడింగ్ రూరల్ ఎలక్ట్రి-ఫికేషన్, దిటోటల్ కాస్ట్ ఆఫ్ పవర్ డెవలప్‌మెంట్ ఇన్ ది స్టేట్ డ్యూరింగ్ ఫోర్త్ ప్లాన్ 232.44. దేశం మొత్తంమీద చూస్తే—The outlay for th:-th Plan is expected to be of the order of 650 crores. మనము చాలా పెద్ద ప్లాను వేశాము. 900 మెగావాట్స్‌వరకు ఉత్పత్తి చేయాలని ప్లాన్ వేసుకొన్నాం. దానికి మన బడ్జెటులో 280 కోట్లు కావాలి. దేశం మొత్తంమీద 650 కోట్ల వరకు మాత్రమే లిమిట్ ఉంది. కాబట్టి దీనిని మనం ఎంతవరకు సాధిస్తాము? మూడవ ప్రణాళికలో మాదిరే ఇది కూడ ఒక భ్రమగా మిగిలిపోతుందా? లేక [illegible]

ప్రణాళికలో అయినా, దీనికి అధికంగా ఖర్చు పెట్టబోతున్నారా ?—అని అడుగుతున్నాను. బడ్జెట్‌లో చెప్పారు—'It is very much doubtful whethe the amount can be made available for power sector." ఈ మాదిరి డౌట్ ఎక్స్‌ప్రెస్ చేస్తున్నారు. మనం ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పత్తి హెచ్చు చేసుకోవాలి. మనకు విద్యుచ్ఛక్తి అవసరం ఎంతో ఉన్నదని చెబుతూనే దానిని చేసుకోలేక పోతున్నాము. పవర్ ఉత్పత్తికి మనం అనుకొన్న టార్గెట్ రీచ్ కాకుండా ఉన్నది. 4 వ ప్లానులో 130 కోట్లు ఖర్చుపెట్టగలమా ? 900 మెగావాట్స్ ఉత్పత్తి చేయగలమా?—అన్నది చూస్తే అదీ వీలుకాదని చెబుతున్నారు, కాని ప్లానులో అది వ్రాసిఉన్నారు. ఈవిధంగా మన ప్లాన్ వేసి ప్రజలకు దూరంగా ఎండమావులు చూపిస్తున్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి పెరిగి మన రాష్ట్రం బాగుపడాలని అందరం చెబుతున్నాము. ముఖ్యమంత్రి గారు తప్పకుండా దానిని సాధిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పత్తి మనకు సరిగా లేనందువల్ల ఇండస్ట్రియల్‌గా మన రాష్ట్రం వెనుకబడిఉంది. పర్ కేపిటా-ఇన్ కన్‌సంప్షన్ ఆల్ ఇండియా ఫిగర్స్‌తో కంపేర్ చేసినప్పుడు ఇతరులది 95 కిలోవాట్స్ ఉంటే, మనది 25 కిలోవాట్స్‌ఉంది. నాలుగింతలు తేడా ఉంది. ఈ 15 ఏండ్లలో అవి ఎందుకు సాధించలేక పోయామంటే- ఎలక్ట్రిసిటీని మనం నెగ్‌లెక్ట్ చేశామా? అనిపిస్తున్నది. మద్రాసు హయ్యస్ట్ పర్ కేపిటా కన్‌సంప్షన్ ఉంది. వారెట్లా సాధించ గలిగారు? వారికి మనకంటె ఎక్కువ రిసోర్సెస్ లేవు. వారు మనకంటె ఎడ్‌వెంచరస్‌గా ఉన్నారు. సెకండ్‌ప్లానులో మద్రాసు ఎలక్ట్రిసిటీ 75.8 కోట్లు ఖర్చుపెట్టింది. మనం 38 58 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాము. మూడవప్లానులో మద్రాసు 100.1 కోట్లు ఖర్చు పెట్టింది, మనం 64.9 కోట్లు తర్వాత ఇంకో 10 కోట్లు పెంచారు. మనం ఇండస్ట్రియల్‌గా బాక్‌వర్డ్ అని చెప్పుకుంటూ కూడ, ఎలక్ట్రిసిటీకి ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా పోవటం జరుగుతున్నది. ఇది ఇప్పటికైనా గ్రహించి, రాబోవు రోజులలో యీ లోటు సరిదిద్దటానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇపుడు ఉన్న పరిస్థితియే కంటిన్యూ అయితే వచ్చే రోజులు ఇంకా చెడుగా ఉంటాయని, ఇంకా ఇండస్ట్రియల్‌గా వెనుకబడి పోతామని చెబుతున్నాను. The Techno-economic surv y conducted by the National Council of Applied Research has revealcd that the amount of K.W. generate per K.W. hour installed capacity is low in Andhra Pradesh when compar.d to o'her States, It also revealed that the fu l consumption of power plants is v.ry excessiv in the State. ఈ పవర్ ప్లాంట్స్ ఏమన్నా పాతవి అయినవా? అవి చిన్నవిగా ఉండి ఎక్కువ కన్‌సంప్షన్ చేస్తున్నవా? అన్నది విచారించి ఇతర రాష్ట్రాలకంటె మనం ఇప్పటికైనా ముందుగా ఉండటానికి ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుంది. మన రాష్ట్రంలో కోల్ బెల్ట్ ఉంది. దండిగా కోల్ ఉంది! థర్మల్ ప్లాంట్స్ [illegible] పూర్తిగా ఎక్స్‌ప్లోర్ చేయవలసిఉంది. మనకు మంచి రివర్స్ ఉన్నవి. [illegible] 40 పర్సెంట్ తక్కువ ఉన్నది. మాచ్‌ఖండ్‌లో 50 పర్సెంటు [illegible] గత [illegible] సంవత్సరం వర్షాలు లేక. ఈ [illegible]

సప్లయి తగ్గుతున్నది. ఈ థర్మల్ ప్రాజెక్టు పూర్తిగా ఎక్స్‌ప్లోర్ చేసి వినియోగించిననాడు మనకు వేసవి కాలంలో కూడ యీ పవర్ సప్లయి కొరత ఉండదు. ఈనాడు పవర్ కొరత వచ్చినందువల్ల పవర్ కట్ చేశారు. గ్రామాలలో వ్యవసాయరైతులకు చాలా కష్టంగా ఉంది. గ్రామాలలో రైతులు కష్టపడి పైరు పెట్టారు. వారి వరిపైరుకు నీరు పెట్టవలసిఉంది. ఈ పవర్ కట్ వల్ల పైరులకు నీరు పెట్టటానికి వీల్లేకుండా ఉంది. వారు కరెంటును నమ్ముకొన్నారు, ఆయిల్ ఇంజన్స్‌ను నమ్ముకొన్నారు. కాబట్టి వ్యవసాయరైతులకు ఈ పవర్ కట్ ఎగ్జంప్షన్ చేస్తే బాగుంటుంది. Madras they are exploring nuclear power nuclear reactors. The figures reveal the cost of production per K.W. by 19 0, the figure will be 1.230 by nuclear reactor. Conventionally న్యూక్లియర్ రియాక్టర్ మాచ్‌ఖండ్ 1625: హూండా హైడ్రో ఎలక్ట్రికల్ ప్రాజెక్టు మద్రాసు 150ం, రాబోయే రోజుల్లో, 1970 లో యీ న్యూక్లియర్ రియాక్టర్ కిలోవాట్సు 1230 రు. యీ రేటు చాలా తక్కువ ఉండబోతున్నది. మన దేశంలో దండిగా థోరియం ఉంది యురేనియం ఉంది. న్యూక్లియర్ రియాక్టర్ అన్ని ఏవిధంగా మనం ప్రమోటు చేయగలమో చూసి ఫామిన్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాలో ఎక్కడ కోల్డ్ బెల్టులేదో అక్కడ యీ రియాక్టర్స్ పెట్టి, వారికి అధికంగా ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయిచేస్తే అది చాలావరకు బాగుంటుందని నా అభిప్రాయము. Rural electrification చూస్తే మొత్తం 65-66 లో రూ 3,70,00,000 spend చేశారు. కడప జిల్లాకు రు. 6,40,000. ఈ విధంగా backward areas యింకా backward చేస్తూనే ఉన్నారు. ఇప్పటికైనా క్షామ పరిస్థితుల దృష్ట్యా ముఖ్య మంత్రిగారు వారికి justice చేయవలెనని కోరుతున్నాను. కడప జిల్లాలో కొన్ని తాలూకాలు ఉన్నాయి. బద్వేలు తాలూకాకు అంతా ఒకటే గ్రామం—బద్వేలు తాలూకా head quarters మాత్రం electrify చేశారు. ఈ విధంగా తాలూకాకు ఒక్క head quarters మాత్రమే electrify చేస్తూ Villages కు electricity యివ్వకపోతే ఏమిబాగా ఉంటుంది. మంత్రిగారిని ఆలోచించవమని కోరుతున్నాను. పోరుమామిళ్ళకూడ సమితి head quarters దానికికూడ electrify యివ్వలేదు. ఈ విధంగా సమితి head quartercits కూడelectrify చేయలేకపోతున్నాము. మూడవ ప్రణాళికా అంతంలో అంటే మనకే సిగ్గుచేటుగా కన్పిస్తుంది. ఈ Port folio ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉన్నది కాబట్టి ఇన్నాళ్ళనుంచి అవస్థపడిన ప్రజలకు వారు అయినా చక్కదిద్ది సుఖ సౌభాగ్యాలు చేకూరుస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వి. రమణారెడ్డి (దర్శి) :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన Demand ను బలపరుస్తూ నేను కొన్ని సూచనలు తమద్వారా ప్రభుత్వా నికి చేస్తున్నాను. Electricity సాధారణంగా ఎక్కడో towns లో యిస్తున్నారు గాని rural electrification అనేది కనబడటంలేదు. ఇప్పటికి నేను 11 సంవత్స రాలుగా M. L. A. గా ఉన్నాను. మామూలు అన్నిటికన్న backward area కరువుకాటకాలకు ఆలవాలమైన తాలూకాలక్కడ ఉండేది అంతా కాపుల సేద్యం

ఒక్కొక్క ఊరిలో 200, 300 బావులకు తక్కువలేవు. బావుల క్రింద పంట పండితే తినాలి, లేకపోతే లేదు. అట్లాంటి స్థితిలో ఉండే ఆ తాలూకాలో యిప్పటి వరకు ఒక గ్రామానికికూడ electricity యిచ్చారా అంటే లేదు. దీనినిబట్టిచూస్తే ప్రభుత్వంలోకూడ ఏదో కొంత మందికి యివ్వడం, కొంత మందికి యివ్వకుండా ఉండడం అనే పద్ధతి కనబడుతున్నదనేది స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. జిల్లాలో 18 తాలూకాలుఉంటే తాలూకాలో ఒక్కొక్కచోట, కొన్నిచోట్ల 50% యిచ్చారు 60% యిచ్చారు, 40% 30% యిచ్చారు. మరి backward గా ఉండేవాళ్ళను ముందుకు తీసుకురావాలనేది ప్రభుత్వంయొక్క ఆశయం అయినప్పుడు ఒక్క ఊరిలోకూడ యింతవరకు యివ్వలేదుఅంటే దీనిని గురించి మేము ఏమి అనుకోవాలో ప్రజలకు ఆ M. L. A. యందుగాని యింకొకరియందు గాని విశ్వాసం ఎట్లా కలుగుతుంది? ఏమయ్యా, ఒక్క ఊరికి Electricity యిప్పించకపోతే ఎందుకయ్యా మీరు అని ప్రజల దూషణకు గురికావలసివస్తుందే గాని యిందులో మేము చేయదగ్గ పని ఏమి కనబడకుండా ఉన్నది. ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వంవారు రాష్ట్రం మొత్తంమీద 700 గ్రామాలకు యిచ్చినట్లుగా కనబడుతున్నది. జిల్లావారిగా తీసుకున్నట్లయితే 35 గ్రామాదులకే వస్తున్నది. అటువంటప్పుడు ఎవరో నోరు కలిగినవాళ్ళు ఈ 35 గ్రామాలు కొట్టుకొనిపోయే స్థితే ఏర్పడుతుందిగాని ఇవ్వనటువంటి చోటికి వస్తుందనే నమ్మకం నాకు యిప్పుడు కూడ కనబడలేదు. ఆ Port folio ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉన్నది. మాకు న్యాయం చేసి కొన్ని గ్రామాలకు అయినా యివ్వకపోయినట్లయితే చాల అలజడికి గురి అయ్యే స్థితి ఏర్పడుతుంది కాబట్టి మాయందు దయఉంచి కొన్ని గ్రామాలకైనా ఈ సంవత్సరం provide చేయవలెనని వారిని మిక్కిలిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. అక్కడ రెండో విధంగా ప్రాజెక్టుగాని, మెట్టలో సారవంతమైనవిగాని యింకేమి లేకుండా బావులక్రింద పండించుకుతినడం జరుగుతున్నది కాబట్టి మా విజ్ఞప్తిని అలకించి ఏ విధంగానైనా మాకు కొన్ని గ్రామాదులకు ఈ సంవత్సరం తప్పకుండా యిస్తారని ఆశిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాథం: —అధ్యక్షా, Electricity కి సంబంధించి కొన్ని ముఖ్య విషయాలు ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావలెననే ఉద్దేశ్యముతో 10 నిమిషాలు తీసుకుంటున్నాను. ఇందాక ఆదినారాయణరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ electricity లో రావలసిన recoveries చాల జాప్యం చేస్తారు, పెద్దవాళ్ళు అయితే వసూళ్ళు చేయరు లేకపోతే బాగా హెచ్చు time యిస్తారు. చిన్నవాళ్ళు అయినట్లయితే మరునాడే చాల అల్లరిపెడుతూఉ టారు అని చెప్పారు. అది చాల వాస్తవమైనది. ముఖ్యమంత్రిగారికికూడ తప్పకుండా తెలిసిన విషయమే. ఒక దృష్టాంతం చెపుతాను. వారే చెప్పారు మాచెర్ల సిమెంటు ఫాక్టరీ. మాచెర్ల సిమెంటు ఫాక్టరీకి agreement వ్రాసుకోవడం రెండు ఏళ్ళు జరిగింది. రెండేళ్ళు జరిగినప్పటికికూడ minimum guarantee ఎంత యివ్వవలసిందని ఒక ఉద్దేశ్యంలోకి వచ్చారు. Finalise అయ్యేసరికి రెండు ఏళ్ళు పట్టింది. వీళ్ళు bill పంపించిన తరువాత మేము minimum guarantee యివ్వదలచుకోలేదు అనివారు protest

పంపించారట. కాగితాలలో దొరకదు. గవర్నమెంటు యిచ్చిన records లో అది కన్పించదు. కాని అక్కడ ఉన్నటువంటి Superintending Engineer వచ్చి వీళ్ళదగ్గర వసూలు చేయడం న్యాయంకాదు అని report వ్రాశారట అది మాత్రం ఉన్నది. అది గవర్నమెంటు అంతా పరిశీలించారు. పరిశీలించి యిది సరైనటువంటి వాదం కాదు. అసలు minimum guarantee యివ్వడం అనేది దాని అర్థంబట్టి చూసినట్లయితే గవర్నమెంటు పెట్టిన పెట్టుబడికి కొంత return రావాలి, ఇప్పుడు రూ. 99 లక్షలు ఖర్చు పెట్టాము. 70 లక్షలు 9 ఏళ్ళలో recover చేయడానికని progressive scale ఒకటి చేసుకున్నాము. మొదటిరోజులలో తక్కువగానే minimum guarantee వసూలు చేస్తున్నాము. కాబట్టి యిది తప్పకుండా నువ్వు వసూలు చేయాలి అని Chief Engineer order యిచ్చారు. గవర్నమెంటు అభిప్రాయం ప్రకారంగా యిచ్చినట్లయితే వాళ్ళు మళ్ళీ ప్రొటెస్టు చేశారట. ఆ ప్రొటెస్టులో ఏమి వ్రాశారో గవర్నమెంటు కాగితాలలో కన్పించదు. మొట్టమొదట ఈ గ్యారంటీ విషయమై ఏ ఏర్పాట్లు చేసుకున్నారో ఆ ఏర్పాట్లకు లీడ్ చేసేటటువంటి కరస్పాండెన్స్ కూడ గవర్నమెంటు ఫైల్స్‌లో కన్పించదు. ఆ సూపరింటెండింగ్ యింజనీర్ యిది అన్యాయం మనం వసూలు చేయకూడదు అన్నమాట తప్ప అందులో మరేమీ కన్పించదు. తరువాత గవర్నమెంటు ప్లీడర్‌కు రెఫర్ చేశారు. గవర్నమెంటు ప్లీడరు అన్ని డాక్యుమెంట్స్ పంపించవలసిందని, ఈ అగ్రిమెంటుకు ఏర్పాటు జరిగినటువంటి కరస్పాండెన్స్ అంతా పంపించమని అన్నాడు. నెల్లాళ్ళు అయింది, రెండు నెలలు, మూడు నెలలు, నాలుగు నెలలు, అయిదు నెలలు అయింది ఏమిలేదు. లేకపోతే ఆయన opinion తో వ్రాశాడు నేను కాగితాలు పంపించమంటే పంపించలేదు. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి కాగితాలనుబట్టి చూసినట్లయితే గవర్నమెంటుకు వసూలు చేయడానికి హక్కు ఉన్నది. వసూలు చేయవలసిందని వ్రాశాడు. వ్రాస్తే మళ్ళీ ఛీఫ్ యింజనీరు డిమాండు పంపించారు. మళ్ళీ సూపరింటెండింగ్ యింజనీర్ ఏమి అన్నారు అంటే - మీరు వసూలు చేయమన్నారు కాబట్టి నేను చేస్తానుగాని యిది చాల అన్యాయం అని మళ్ళీ ఆయనే వకాల్తానామా పుచ్చుకొని వ్రాశాడు. మళ్ళీ ఛీఫ్ యింజనీరు గవర్నమెంటు ప్లీడరుకు రెఫర్ చేశాడు. మళ్ళీ ఆయన కాగితాలు అడిగాడు. 5, 6 నెలలు అయింది తిరిగి కాగితాలు రాలేదు. ఈ అగ్రిమెంటు సందర్భంలో contemparaneous జరిగింది. రికార్డ్సు ఏమి ఉన్నాయి, ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు ఏమి ఉన్నాయి అవన్నీ పంపించవలసిందని అడిగి 6 నెలలు అయినా పంపించలేదు పంపించకపోతే రెండవ opinion వ్రాశాడు. First opinion revise చేయమని అన్నారు గదా రెండవ opinion కు కూడ నేను యిన్ని కాగితాలు అడిగినా మొదటిమారు కాగితాలు పంపించలేదు. తిరిగి నేను అడిగాను. కాగితాలు యిప్పుడు కూడ పంపించలేదు. ఇక్కడ ఉన్నది సూపరింటెండింగు యింజనీరు యొక్క averment తప్ప, ఆయన oral గా మా ఇన్‌టెన్షన్ వసూలు చేయడానికి కాదు అని చెప్పినమాట తప్ప ఇంకా ఏమి ఆధారం లేదు. ఆ మాట వారు అంటున్నారు కాబట్టి వసూలు చేసుకునేందుకు హక్కు ఉన్నదని అప్పుడు

వసూలు చేసుకోనక్కరలేదు వదలిపెట్టుకోవచ్చునని రెండవ opinion, మొదటి opinion కు varv చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఎందుకు చెబుతున్నాను అంటే వ్యవహారాలు ఎలా జరుగుతున్నాయో చూడమని, కాగితాలు అందులో కన్పించవు. Lawyer అడిగితే కాగితాలు యివ్వరు. తప్పకుండా మాచెర్ల ఫ్యాక్టరీదగ్గర వసూలు చేయాలి అంటే opinion revise చేయమన్నారు. ఆ lawyer కాగితాలు యివ్వడైన పంపించండి అంటే ఎన్నినెలలు అయినా పంపించలేదు. ఆయన opinion లో ఆ మాట రెండు పర్యాయములు వ్రాశాడు. నేను అడిగిన కాగితాలు మీరు పంపించలేదు. సూపరింటెండింగు యింజినీరు యొక్క మాట తప్ప వేరే ఆధారం లేదు కాని అమాట అంటున్నాడుకాబట్టి ఆప్రకారంగా నడవనివ్వండి అంటే మీరు వదలిపెట్టుకోండి అలాగు అని. 4 సంవత్సరాలు గవర్నమెంటు ఈ క్లెయిమ్ గట్టిగా పెట్టుకొని మా డబ్బు మాకు రావలసిందని అగ్రిమెంటు క్రింద చెప్పినది తరువాత కూడ మాకు పంపించిన ఫైల్స్‌లో వచ్చినది. పబ్లిక్ ఎకౌంట్సు కమిటీలో ఒక పర్యాయం వచ్చినది. ఎస్టిమేట్స్ కమిటీలో ఒకటి రెండు పర్యాయములు వచ్చినది. వచ్చినప్పుడు వారు ఫైల్స్ యిచ్చారు. ఆ ఫైల్స్‌లో యిప్పుడు నేను ఏకాగితాలు లేవు అంటున్నానో అవి లేవు. మేము గుచ్చి గుచ్చి అడిగిన తరువాత కూడ అంతకన్న యింకేమి లేవు. ఒకరోజున ఏదో కాన్ఫరెన్స్ జరిగింది. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చైర్మన్‌గారికి, representative of the company కి జరిగిందని ఉన్నది. ఆ కాన్ఫరెన్సు మినిట్స్ ఉన్నాయా అంటే పుస్తకంలో మినిట్స్ లేవు. ఉన్నదల్లా Proceedings of the Board. మేము తిరిగి యిదంతా గమనించాము. వారు ఆ 11 లక్షల చిల్లర యివ్వనక్కరలేదు అని వ్రాసి ఉన్నది. 4 సంవత్సరములు గవర్నమెంటు claim చేస్తే బోర్డుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ అయిన తరువాత అకస్మాత్తుగా ఒకమాటు ఈ మోస్తరుగా వచ్చినది. Lawyer opinion ఎలా ఉన్నదో నేను మనవి చేశాను. కాగితాలు లేవు అనే విషయం కూడ గమనించారు. తరువాత Public Accounts Committee unanimous గా రిపోర్టు వ్రాశారు. ఈ విషయమై ఈ మోస్తరుగా ఎందుకు జరిగిందని probe చేయవలసిందిఅని. అది వ్రాసి అప్పుడే ఏడాదిపైన అయింది. ముఖ్యమంత్రిగారి నోటీస్‌కు అది వచ్చినదో లేదో నాకు తెలియదు.

ఎంతసేపూ పట్టుపట్టడమే! 'మాకు యివ్వనక్కరలేదు' అని. ఇవ్వనక్కరలేదని నాలుగు సంవత్సరాలు ఎందుకు పెట్టారు? లాయరుకు కాగితాలు యివ్వమంటే యివ్వరు. ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను మనవిచేసేదేమంటే— ఆ రెండు ఒపీనియన్స్ కూడా చదవండి. ముఖ్యంగా లాయరు యిచ్చిన రెండు ఒపీనియన్స్ చదవమంటున్నాను. అందులో మరేమి వ్రాశారు!

Excepting the oral averment of the Superintending Engineer that there is no intention to collect, I have no other record and if that is the intention, the Government may waive it.

అని వ్రాశారాయన. 11 లక్షల చిల్లర పోయింది. కాని ఆ 11 లక్షల కోసం కాదు; ఈ గవర్నమెంటు యొక్క పద్ధతి; ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు

యొక్క పద్ధతి గురించి నేను మాట్లాడుతున్నాను. ఇప్పుడు నోటీసుకు వచ్చింది మాకు. నూరు విషయాలు జరిగితే A. G. కి 10, 11 వెడతాయి. అట్లాగే పబ్లిక్ అక్కౌంట్స్ కమిటీకి వస్తాయి. ఈ పబ్లిక్ అక్కౌంట్స్ కమిటీ అనేది లెజిస్లేచర్ యొక్క యిన్‌స్ట్రుమెంట్. ఈ expenditure పై legislature control వుండడం మేరకు— అంటే 302 మెంబర్సు కూర్చోలేము కాబట్టి ఈ విధంగా కొంతమందితో పబ్లిక్ అక్కౌంట్స్‌ను ఏర్పాటుచేసి, దానియొక్క రికమెండేషన్స్ యివ్వడం జరుగుతూ ఉంటుంది. అది అసలు సంప్రదాయం. ఇది ఇంగ్లండులో వున్నది; మిగతా దేశాలలో కూడా వున్నది. మనదేశంలో కూడా వున్నది. గవర్నమెంటును ఎంక్వయిరీ చేయమని యీ రిపోర్టు తయారు చేయడం జరుగుతుంది. కాని, గవర్నమెంటు ఎప్పుడూ ఎంక్వయిరీ చేసినట్లేమీ కనిపించదు. అందుచేత, కేవలం ఆఫీసర్స్ యిచ్చే బిట్స్‌పై ఆధారపడకుండా— ముఖ్యమంత్రి గారు నాకు వెంటనే సమాధానం చెప్పనక్కరలేదు— ఆ కాగితాలన్నీ తెప్పించి, పరిశీలించి యికముందు యిటువంటి వ్యవహారాలు జరగకుండా చూడమని, జరిగిన transactions లో అనుమానాస్పదంగా మీకు కూడా కనబడితే వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకోమని ప్రార్థించడానికే నేనిక్కడ నిలిచున్నాను. నమస్కారం.

శ్రీ ఎన్. వెంకటేశ్వర్లు (మార్టూరు):— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు చెబుతూ, కొన్ని సూచనలు నేను చేయదలచుకున్నాను.

అధ్యక్ష మహాశయా, యీ ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటుకు కేటాయించిన మొత్తం చాలా తక్కువగా కనిపిస్తున్నది. వ్యవసాయానికి యిది యీనాడు చాలా ప్రధానమైనది. అధికోత్పత్తికి ఎలక్ట్రిసిటీ కావాలి. కాని, కేటాయింపు చాలా తక్కువగా వుండడంవల్ల, అధికోత్పత్తికి మనమెంతవరకు కృషి చేయగలమనే విషయం సందేహాస్పదంగా వున్నది

ముఖ్యంగా మా నరసరావుపేట తాలూకాకు సంబంధించి— ఈ విషయం వచ్చినప్పుడల్లా ముఖ్యమంత్రిగారు 'మనం తీసుకుంటే ఎట్లనోయి' అనే వైఖరి కనబరుస్తున్నారు. కాని, వారి గౌరవానికి భంగకరంగా మేమెప్పుడూ కోరం— కాని, అందరితోబాటు మా అవసరాలుకూడా తీర్చమని కోరుతున్నాం. నరసరావుపేట తాలూకాలోని మార్టూరు ఫిర్కా, రొంపిచెర్ల, కొమ్మలపాడు ఫిర్కాలలో యీ రోజుకీ ఒక్క గ్రామంలో కూడా ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు. రాయలసీమ తెలంగాణాలలోని పరిస్థితిలోనే వున్నాయి. ఎక్కువ భాగం వ్యవసాయానికి బావులపై ఆధారపడవలసి వున్నది. ఈ రోజుకీ ఆ గ్రామాలలో ఎలక్ట్రిసిటీ లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారి గౌరవానికి భంగకరంగా చేయమని మేమేమీ కోరడంలేదు; అన్యాయం జరగకుండా చూడవలసిందిగా మాత్రం కోరుతున్నాం.

మార్టూర్ ఫిర్కాలో కానింగ్‌కు ఒక ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ కట్టాలనే ప్రపోజల్ వుంది. ఆ ప్రాంతమంతా వ్యవసాయానికి బావులపై ఆధారపడవలసి వున్నది. ఇది వారికి ఎక్కువ వుపయోగపడడానికి అవకాశమున్నది. 6 మైలుదూరంలో

రాజపేట, ఉప్పుములూరు, యడవల్లి గ్రామాలున్నాయి. దీనిని expand చేస్తే ఆ ప్రాంతాలలోకూడా వ్యవసాయాభివృద్ధికి యిది వుపయోగపడుతుంది. అలాగే సంతమాగులూరు బ్లాకు హెడ్‌క్వార్టర్సు, ఆ గ్రామాలలోకూడా యీనాటికీ ఎలక్ట్రిసిటీ రాలేదు. కనీసం, ముందు బ్లాకు హెడ్‌క్వార్టర్సు గ్రామాలకైనా ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇంక మార్టూర్ ఫిర్కాకు సంబంధించి ఒక విషయం చెప్పవలసివుంది. రెండుమూడు సంవత్సరాలక్రిందట ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్ కొరకు డిపాజిట్ చేయడం జరిగింది. మూడు సంవత్సరాలు అయి పోయినా, యిప్పటికీ అదివచ్చే పరిస్థితి ఏమీకనబడడంలేదు. అక్కడ ఆ డబ్బు వాపసు యివ్వాలా, లేకపోతే వారికి ఏమి చెప్పాలో తెలియడంలేదు. పంచాయతీ రాజ్ మంత్రిగారు యీ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకుని ఆలోచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి హృదయపూర్వక నమస్కారాలు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అధ్యక్షా, ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించి నంతవరకు ఆంధ్రదేశం చాలా వెనకబడివున్నది. దీనికి కేంద్రప్రభుత్వం సెంట్రల్ గ్రిడ్ అని, రీజనల్ గ్రిడ్ అనీ రెండు పద్ధతులు ఆలోచించారు. మేము చెప్పాము. సెంట్రల్ అంటే దానితో మాకు సంబంధంలేదు. అయితే అటు ఒరిస్సాలోనో, యిటు మద్రాసులోనో కలిపితేమాత్రం నష్టం వస్తుంది. సెంటర్ ఏ విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నది? మనకు డబ్బు యివ్వవలసి వచ్చేటప్పటికి వెనక్కి తగ్గుతుంది. పత్రికలలోవచ్చింది. దాదాపు 60 యూనిట్సువుండేవి రెండు సెంట్రల్ సెక్టార్‌లో నుండి మద్రాసుకు యిస్తున్నామన్నారు. అందుకు మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. కాని, సదరన్ గ్రిడ్ చెప్పి డిస్ట్రిబ్యూషన్ మాత్రం సమానంగా చేయకపోతే మాత్రం అది న్యాయం కాదు. ఈవిషయాలన్నీ దృష్టిలోపెట్టుకుని మన ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయవలసి వుంటుంది. ఈ గ్రిడ్డు ఏర్పాటువిషయం వచ్చినప్పుడు ఏమి చెప్పారంటే—S'and by వున్నచోట పెడితే State కే యిబ్బంది వస్తుంది; కాబట్టి రెగ్యులర్‌గా పెట్టేసి గ్రిడ్డు అన్నింటికి అన్వయం చేసేట్లుగావుంటే బాగుంటుంది అన్నారు. ఆ విధంగా ఆలోచించినప్పుడు మన State వెనకబడి వున్నదనేగాక, వెనకబడి వున్న రీజియన్స్ అన్నింటిలో ఎక్కువ యివ్వడానికి యిది వుపయోగ పడాలి. అందువల్ల అటు కేంద్రాన్ని యిటు రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని నేను కోరేదేమంటే equa' share అన్ని వెనుకబడిన రీజయన్స్‌కు వచ్చేందుకు ప్రయత్నించండి

అలాగే యిచ్చంపల్లి యిన్‌వెస్టిగేషన్ ఏ స్థాయిలో వున్నదో తెలియడం లేదు. అది పూర్తి అయితే, సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుండి డబ్బుతెస్తే యిప్పుడు మనం పడుతున్న యిబ్బందులన్నీ సర్దుబాటు కావడానికి ఎక్కువ అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి ఆ విషయం ఆలోచించవలసివుంది.

ఇక మనం పడుతున్న వాటిలో, ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు అనేదానికి నేను basicalగా వ్యతిరేకిని ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబు చెప్పేటప్పుడు ఒక పల్లవి ఎప్పుడు చెప్పుతూ వుంటారు. "this is electricity board subject"అని క్రైస్తవమతంలో ప్రార్థన ప్రకారం 'దేవునిద్వారా అన్నట్లు యిది ఎందుకు వస్తున్నదో నాకు అర్థం కావటంలేదు.

ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు రద్దుచేయాలి, లేకపోతే మిస్‌మేనేజిమెంటు జరుగుతుంది. ఇంతవరకు—అప్పుడే 6 సంవత్సరాలు కావస్తున్నది — ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు మనం యిచ్చిన ప్రాపర్టీకి లెక్కలు తయారు చేయలేదు. దానితోపాటు మనం యిచ్చిన అమౌంటు-మారటోరియం యిచ్చామని డిక్లేర్ చేశారు. ఇతర చోట్లనుంచి తెచ్చినడాంట్లో మనం పెట్టే వడ్డీ తగ్గితే మారటోరియం యివ్వవచ్చు. ఇక్కడ మారటోరియం యిచ్చాము, వారికి వడ్డీ కట్టుతున్నాం. ప్రాపరిటీ ఎంతవుందో ఇంతవరకు తెలియదు. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు ఫైనల్‌గా అసెట్స్ అండ్ లయబిలిటీస్ యింత అమౌంటు యిచ్చామని చెప్పగలిగిన స్థితిలేదు. లోన్స్ తీసుకు వస్తున్నాము. స్టేటుగవర్నమెంటు యిచ్చిన డబ్బు కొంత, పబ్లిక్ లోన్సు కూడ తీసుకున్నాము. ఇతర రిపోర్టులలోగాని మంత్రిగారు యిచ్చిన నోటులోగాని చూస్తే ఇతర చోట్లనుంచి డబ్బు తేవాలని ప్రయత్నంచేస్తున్నట్లు వుంది. ఎంతెంత తెస్తున్నారో మాకు తెలియజేయాలి. ఇప్పుడు లోన్సు ఎక్కువ చేయాలని ఆలోచిస్తున్నారు. అక్కౌంట్స్ చూపించకుండా లోన్స్ ఎట్లా అడుగుతాము? డబ్బు తేవడంవరకే బాధ్యత అయితే రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుద్వారా లోన్సు వసూలు చేసి ప్రజల దగ్గరనుంచి పిండించి లాక్కువస్తున్నారు. అది బేసిక్ తప్పు. ఊళ్లలో ఎలక్ట్రిసిటీ వేస్తాము కనుక మీరు లోన్స్ యివ్వండి అంటున్నారు. అసెంబ్లీలో అడిగితే ఇన్‌సెంటివ్‌కోసం మీకుకూడ రావచ్చు అని చెప్పాము అంటున్నారు. ప్రజలకుయిస్తామని లోన్సు తీసుకుపోయి యివ్వలేదు అనిపిస్తోంది. ఒకగ్రామానికి యిచ్చి, దానికి ఆనుకొని వున్నగ్రామానికి యివ్వడానికి అభ్యంతరంపెట్టి, దూరంగ వున్నచోట్ల యిస్తున్నారు. రామచంద్రారెడ్డిగారు కల్వకుర్తి ఏరియాలో పంట ఎండిపోయిందని చెప్పారు. ఇక్కడ టీపార్టీలు, డిన్నరులు-లైటింగ్ చూస్తే హాయిగా వెలుగుతున్నాయి. ఇక్కడ వెలుగు, వారికి పంటలు ఎండడం, ఇదేనా పద్ధతి? ఆస్టరిటీ అవలంబించాలన్నప్పుడు రెండుమూడు రకాలు అవలంబించాలి. పెద్ద ఉత్సవాలలో ఎలక్ట్రిసిటీ వాడకూడదు, అన్నీ ఆపివేయాలి. ఫుడ్ ప్రాబ్లెం సీరియస్‌గా వుంటే డిన్నర్స్ చేసుకోవడమా? ఎలక్ట్రిసిటీ లేక పొలాలు ఎండిపోతుంటే బస్తీలలో తిరిగేవారికి పెద్ద ఇల్యూమినేషన్ పెట్టడమా? ఇది ప్రజల మీద ఏ ఇంప్రెషన్ కలుగజేస్తుందో చూడాలి. ఇక్కడ తక్కువ చార్జి యిచ్చామని ఇకనమిక్స్ చెబుతారేమోకాని అధికాహారోత్పత్తికి ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వలేకపోవడం ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు అసమర్థత వుంది. వారిని అడిగితే, యు అప్రోచ్ ది ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు అంటారు వారు మమ్ములను ఏమి చేయమంటారు అంటారు? ప్రభుత్వం పవర్ జనరేట్ చేస్తున్నది, బోర్డు కొంటున్నది. బోర్డు కొన్నదానికి డిస్ట్రిబ్యూషను విషయంలో అటానమీ. జనరేట్ చేసే ఖర్చులు ప్రభుత్వానికి డిప్రిసియేషన్ వారిమీద వేసి యీ మొత్తం ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు సూపర్‌ఫ్లుయస్ అయిపోయి whee's లో ఒకటిగా వచ్చే అవస్థగా వుంది. దీనిని ఎంత త్వరగా రద్దుచేస్తే అంతక్షేమం జనానికి, దేశానికి వస్తుంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ స్టాట్యూట్ వుందిఅంటారు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చేస్తే మనం అడగ కూడదా, ఇదినిరుపయోగమని చెప్పకూడదా? శ్రీశైలం ప్రాజెక్టువుంది. చాలా ఉత్సాహంగా తెచ్చుకుంటున్నాము, తప్పు

కుండా ఎంతడబ్బు పెట్టినా లోటులేదు. అక్కడ సబ్‌మర్షన్ వున్నదని ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పాము. హ్యూమన్ యాస్పెక్ట్ ఆలోచించవలసిన అవసరంవుంది. ఈ ప్రాజెక్టు వచ్చేటప్పటికి ఆ ఏరియా సంపద అక్కడ అన్ ఎరన్డ్ ఇన్‌కం వస్తుంది. ఈ ఇన్‌ప్లేషన్‌వల్ల వచ్చే ప్రయోజనం వారికి చెందకుండా, ప్రభుత్వానికే చెందాలని చెప్పాము. అది ప్రభుత్వానికి యాబ్సల్యూట్ రైట్, ఒప్పుకున్నాము. ఇన్‌ఫ్లేషన్‌వల్ల వచ్చేలాభం సాముదాయకంగా ప్రభుత్వమే పొందాలి అన్నప్పుడు డిఫ్లేషనులో వచ్చేనష్టంకూడ కమ్యూనిటీ—స్టేటుపొందాలి కాని అక్కడవున్నవారు పొందడం న్యాయంకాదని, అది బేసిక్ ప్రిన్సిపుల్ అని మనవిచేస్తున్నాను. డిప్లేషన్‌వల్ల ధరలు తగ్గితే అమ్మేవారు, కొనేవారులేరు. తరతరాలనుంచి వున్న సారవంతమైన పొలాలు పోతుంటే ప్రాజెక్టు వస్తున్నదినుక నునకు దిగులు అక్కరలేదు. ఆ కుటుంబాలను కూడ హ్యూమన్ యాస్పెక్ట్‌తో, సోషల్ యాస్పెక్ట్‌తో రాష్ట్రమొత్తంమీద అభ్యుదయం అయిన వాటిలో ఆల్టర్నేటివ్‌గా వుండగలిగినస్థితి ఏర్పరచడం అవసరం. కొత్తగూడెంలో మార్చికి వస్తుందనుకొన్నాము, జూనుకు తప్పకుండా వస్తుందన్నారు, సంతోషం. దానితోపాటు యింకా రెండు వస్తాయి అంటున్నారు. రామగుండంలో వచ్చేది అమెరికన్ ఎయిడ్ ఏ స్థాయిలోవుందో తెలియదు. డిలే అవుతుందనే భయం కనుపిస్తోంది. ఇచ్చిరపాడులో వాటర్‌వల్ల జనరేషనుకు ఎక్కువ అవకాశం వుంటుంది. హైడ్రో ఎలక్ట్రిసిటీ స్కీముమీద ఆధారపడకతప్పదు. హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టులతోపాటు థర్మల్ స్కీముకూడ యీక్వల్‌గా పెట్టకపోతే స్టాండ్‌బైలో ఎడ్జస్ట్‌మెంట్ కష్టం వస్తుంది. నాగార్జునసాగరు దగ్గర యిందుకు కావలసిన పనిముట్లు డాములో పెట్టాము, ఇప్పుడు దానిని ఉపయోగించకపోతే డబ్బు వృథా అవుతుంది. అందువల్ల, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒత్తిడిచేసి కృష్ణా ఆనకట్టకు ఉపయోగపడేనీరు దానిని వెంటనే తీసుకురావడానికి కావలసిన ప్రయత్నం చేస్తే కనీసం స్టాండ్‌బైలో వుంచుకున్నా, సీజనల్ ప్రొడక్షనుకు ఎక్కువరావడానికి అవకాశం వుంటుంది. అందుకు ప్రయత్నం చేయాలి. పరిశ్రమలకు యిస్తున్నదానిని గురించి ఆదినారాయణరెడ్డిగారుకూడ చెప్పారు. పరిశ్రమలకు ప్రిఫరెన్స్ యివ్వాలి. లాభాలు ఎక్కువ తెచ్చుకుంటున్నప్పుడు కూడ నిద్రపోతూ కూర్చుంటే వారు సేల్స్‌టాక్సు, ఇన్‌కంటాక్సు ఎగగొట్టుతున్నారు. పిల్‌ఫరింగ్ చేస్తున్నారు. ఇచ్చినదానికి డబ్బు తక్కువ యిస్తే ఎక్కడనుంచి సర్దుకుంటాము? వారిని ఎంకరేజ్ చేయవలసిందే. గ్యారంటీ యిస్తాము. ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్‌మెంట్ కావాలి. కాని బాలన్స్‌చేస్తే పరిస్థితి స్టేటుదే భారంకాకుండా ఆ ఇండస్ట్రీవల్ల లాభంపొందే ఇండస్ట్రియలిస్టులకు కూడ పెట్టకపోతే నష్టం వస్తుంది. రూరల్ ఎకానమీ వుంది. మా ఏరియాకు పొలిమేరలోకి వచ్చింది, చుట్టుప్రక్కల ఊరికి పొలిమేరకు అర్థఫర్లాంగు తేడా వుంది. అవతల ఇంకొక ఊరువుంది. ఆ ఊరుకు వెళ్లేపోల్ ఇక్కడవుంది. ఈ ఊరివారు అడిగితే ఇవ్వడానికి వీలులేదుఅంటారు. అది టెక్నికల్‌గా కరెక్టు కావచ్చు. ఫీజిబిలిటీవున్నప్పుడు ఎందుకు ఆపాలి? మీకు ఇంకొకవైపునుంచి రావాలంటారు. ఆ లైనురావాలంటే 14 మైళ్లు తిరిగిరావలసి వుంటుంది.

ఇక్కడనుంచి ఇక్కడకే యిస్తే కొంచెం ఎక్స్‌పాండ్ చేస్తే సరిపోతుంది. అర ఫర్లాంగులో వస్తుంది. ఎలక్ట్రిసిటీలో అకౌంట్స్ సరిగాలేవు. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డులో అవకతవకలకు చెప్పతరంకాకుండా వున్నాయి. అటానమీ పేరుతో వారిఇష్టంవచ్చినట్లు రాజ్యం చేసుకునే పరిస్థితి వుంది. నేను బేసిక్‌గా ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డును అపోజ్ చేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తికోసం ఎంతఖర్చుచేసినా తప్పులేదని చెబుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం 30 కోట్ల రూపాయలుపెట్టారు. అభ్యంతరం లేదు. దీనికి తక్కినవాటికంటె ప్రయారటీ యివ్వకపోతే లాభంలేదు. అగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్షనుకు దెబ్బతగిలే పరిస్థితివస్తే చాలానష్టం అవుతుంది. హైయస్ట్ ప్రయారిటీ డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్‌కు యివ్వాలి. తరువాత కాటేజి ఇండస్ట్రీస్‌కు తప్పకుండా యిచ్చే ప్రయత్నం చేయాలి. డిపార్టుమెంటు కంటె బోర్డుఅధ్వాన్నంగా వుంది. గవర్నమెంటు డిప్రిసియేషను కొంత, మారటోరియం కొంత ఎంతతిండిపెట్టినా యీ బోర్డు పానకాలరాయుడు తిన్నట్లు తినటం తప్ప ఆ బోర్డు బతకడంలేదు. ఎంతకాలమని మనం ఫీడ్‌చేస్తాము? ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు అకౌంట్స్ చూపించకపోతే మద్రాసునుంచివచ్చిన ఆంధ్రరాష్ట్రం, ఓల్డు హైదరాబాదు నుంచివచ్చిన తెలంగాణా యీ అకౌంట్స్ అన్నీ ఎంతో ఏమిటో తేలలేదు అంటున్నారు. 7 కోట్లు అడుగుతున్నాము అంటున్నారు. అకౌంట్స్ లేకపోతే, అసలు ఈ కోట్లు ఎక్కడ పోస్తున్నట్లు? శ్రీశైలం డాములో మట్టిపోస్తున్నట్లు యీ డబ్బుఅంతా బోర్డు పునాదులలో పోతున్నట్లు వుంది. సప్లయి సరిగాలేదు. ఎలక్ట్రిసిటీ ఎప్పుడు ఆగుతుందంటె హాస్పిటల్‌లో బెడ్‌మీద ఆపరేషన్‌చేస్తున్నప్పుడు, భోజనం చేసేటప్పుడు యీ రెండు సమయాలలోను ఆగిపోతుంది. బోర్డుచాలా ఇనెఫిషింటుగా వుంది. అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. సెంట్రల్ పూల్‌లోనుంచి రావడానికి పోట్లాడవలసిన అవసరం వుందని చెబుతూ, తమకు థాంక్స్ చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. శ్రీరామమూర్తి (కణితి):— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు తమద్వారా వారిదృష్టికి తీసుకురాదలచాను. ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండు అనగానే అందులో ముఖ్యమైనభాగం ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు. శ్రీ జె. వి. నరసింగరావుగారి అధ్వర్యాన ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు బాగా పనిచేస్తున్న విషయాన్ని ఒప్పుకోకతప్పదు. కాని దానియొక్క activities విస్తృతం అవడం unwiedly గా పెద్ద body గా తయారైన విషయం ఒప్పుకోక తప్పదు. ఆ కారణంచేత activities కు limitation పెడితేతప్ప కాంప్లికేటెడ్‌గా తయారవుతుంది. గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటుకి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకి ఉండే కొన్ని difficulties వల్ల దాని activities సరియైన పద్ధతిలో నిర్వచించి ఆ activtties ఆ limits లో function అయ్యేటట్లు చూస్తే యింకా సమర్థవంతంగా బాగా పనిచేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. జనరలుగా మన రాష్ట్రంలో వర్షాభావంచేత acute shortege of electricity ఉంది. అయినప్పటికి మదరాసు మైసూరు నుంచి కూడా ప్రభుత్వం వారి సహకారంతో ఎలక్ట్రిసిటీ

తీసుకున్న విషయం తెలుసును. ఈ సందర్భంలో non-essential, less important items మీద ఎలక్ట్రిసిటీ cut increase చేసి agriculture మీద cut తగ్గించాలని ప్రత్యేకంగా కన్సిడరు చేయాలని అర్థిస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రొడక్షను గురించి ఒక ముఖ్య విషయం తమద్వారా వారిదృష్టికి తీసుకురాదలచాను. ప్రపంచం అంతాకూడా రానురాను జనాభా పెరుగుతున్నకొలది ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రొడక్షనుకి సంబంధించి లిమిటేషను ఉంది. డిమాండు unlimited గా పెరుగుతున్నాయి. ఆ కారణంచేత దూరదృష్టితో చాల దేశాలలో Atomic Nuclear Reactors ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రొడ్యూస్ చేసే పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టారు. అనేక దేశాలలో మామూలుగా చార్జిచేసే ఎలక్ట్రిసిటీ రేట్సుకంటె తక్కువరేట్సు చార్జి చేయటం జరుగుతున్నది. Initial capital హెచ్చుగా ఉంటుందిగాని దానికి మామూలుగా ప్రొడ్యూస్ చేసే ఎలక్ట్రిసిటీ Thermal projects కి ఎన్నో లక్షల టన్నులు బొగ్గు కావలసి ఉంది. Earth లోనే బొగ్గు ఖనిజమునకు limitation ఉంది. ఆ కారణం దృష్ట్యాకూడా Nuclear Reactor యొక్క అవసరమున్నది. మనదేశంలో కమిషను చాలా రాష్ట్రాలు పర్యటించడం ప్రత్యేకించి South కి North లోను కొన్ని రాష్ట్రాలలో సెంటర్సు రికమెండు చేయడం జరిగింది. మద్రాసులో ఒక సెంటరు construction మొదలుపెట్టారు. రెండవది వేయబోతున్నారని తెలుస్తున్నది. మనరాష్ట్రంలో శ్రీశైలం లోను విశాఖపట్నం లోను ఈ రెండుచోట్ల ఎక్కడైనా ఒక సెంటరులో రియాక్టరు పెట్టాల్సిన అవసరం గుర్తించడం జరిగింది. దీనికి రెండు సంవత్సరాలక్రితమే విశాఖపట్నం జిల్లాపరిషత్తు ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం ద్వారా కేంద్రప్రభుత్వానికి రాష్ట్రప్రభుత్వానికి అది విశాఖపట్నంలోగాని ఏకారణంచేతనైనా వీలు లేకపోతే శ్రీశైలంలోగాని locate చేయవలసిన అవసరముంది. ఇప్పటినుంచి మొదలుపెడితేగాని [illegible] డిమాండు పెరిగేసరికి ప్రొడక్షను రిసోర్సెస్ కెపాసిటీ పెరిగేసరికి అందుకునేటట్లుండాలి అని వారిదృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. కొన్నికొన్ని రాష్ట్రాలలో construction మొదలుపెట్టారు. మన రాష్ట్రానికి ఒక సెంటరుకూడా రాలేదంటే చాలా విచారకరంగా ఉంది. ఈ విషయంలో ప్రత్యేకశ్రద్ధవహించి తొందరగా [illegible] అయితేనేగాని ఒక సెంటరు దక్కుటుందంటే అవకాశం లేదని అనుమానంగా ఉంది. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రెండవ సెంటరుకూడా మద్రాసులో కట్టుకునే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నా మొదటి సెంటరు కొట్టుకొనడానికి [illegible] నిర్ణయం దగ్గరనుంచి వెనుకపడి చాల క్లిష్టమైన పరిస్థితి తయారవుతుంది. మన రాష్ట్రంలో యిప్పుడిప్పుడు అనేకరకాలుగా ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్మెంటు వస్తున్న సమయంలో ఒకప్రక్కన స్టీలుప్లాంటు. హైదరాబాదులో విశాఖపట్నంలో కొన్ని యింతర ముఖ్యపట్టణాలలో కూడా అనేకరకాలుగా ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్మెంటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు గ్రామీణ అగ్రికల్చరు మన రాష్ట్రంమీద దేశాన్ని feed చేయవలసినది. బాధ్యత ఉన్నప్పుడు ఎలక్ట్రిసిటీ అవసరం. ఈ లోకమైన రియాక్టరు మనరాష్ట్రానికి [illegible] ప్రత్యేకించక పోతే నష్టపడవలసి వస్తుందని ప్రత్యేకంగా తమ ద్వారా [illegible] చేస్తున్నాను. విశాఖపట్నం జిల్లాలో విశాఖపట్నం [illegible]

మూడు తాలూకాలు రాష్ట్రంలో ఉండే average కంటె గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి కొంచెం హెచ్చుగా ఉన్న విషయం ఒప్పుకొంటున్నాను. అయి నప్పటికీ మరికొన్ని తాలూకాలలో జనరలుగా వాటికంటె చాల తక్కువగా ఉంది. ఆ పరిస్థితి లేకుండా ఆ తాలూకాలలో కూడా కొంత అభివృద్ధి చేయ వలసిన అవసరముందని వారిదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఎలక్ట్రికటీ గ్రిడ్ కట్టాలని నిర్ణయించారు. Site acquire చేశారు. ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు interfere అయి Zinc smelting plant కి site కావాలని తీసుకొనడం ప్రక్కన యింకోసైటు తీసుకొని గ్రిడ్ కట్టాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. గ్రిడ్ తొందరగా కడితే మంచిది. ఇప్పటికే విశాఖపట్నంలో పరిశ్రమలు extension programmes చేతిలో ఉన్నాయి. రాబోయే పరిశ్రమలుకూడా చెప్పలేనన్ని ఉన్నాయి. రెండు ప్లాస్టిక్ ఫ్యాక్టరీలు పడుకోట్లది, మెరైన్ డీసిల్ ఇంజన్ను, జింకస్మెల్టింగ్ ప్లాంటు, దేముకు మేలుచేస్తే స్టీలుప్లాంటు గనుక వస్తే అదే అవకాశం ఉంది. దానిని యాన్సిలరీ ఇండస్ట్రీలువచ్చే తరుణంలో గ్రిడ్ కనస్ట్రక్షన్ తొందరగా చేయకపోతే వాటరుకోసము ఎలక్ట్రిసిటీకోసము ఆగిపోయింది అనే అపఖ్యాతి రాకుండా హెచ్చరికచేస్తూ ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలని ప్రభుత్వాన్ని మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం కలిగించిన తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం):— అధ్యక్షా, అసలు విద్యుచ్ఛక్తి నీటిపారుదల ఉన్నటువంటి దేశాలు అత్యున్నతంగా అభ్యుదయ కాముక దేశాలని పరిగణించబడుతున్నా యన్నమాట. మనం యిటు మద్రాసుతో చూచుకున్నా అటు మైసూరుతో చూచుకున్నా ఆల్ఫ బెటికల్ ఆర్డరులో చూచుకున్నా మన స్థానం చాలా రాష్ట్రాలకంటే తక్కువగా ఉంది. దీనికి ముందు కేటాయింపులు చేసుకున్నప్పుడుకూడా కేటాయింపులు మొట్టమొదటినుంచికూడా ఒక pre-planned గా fore-sight తో కూడుకున్న కేటాయింపులు లేకపోవడం వల్లనే మన విద్యుచ్ఛక్తి కొరత విద్యుచ్ఛక్తిలో మన స్థానం తగ్గిపోవడానికి మూలహేతువుగా ఉంది. మొట్టమొదటిలోనే విద్యుచ్ఛక్తికి కేటాయించిన కేటాయింపులు ఎక్కువగా కేటాయించినట్లయితే రామగుండం, తరువాత నెల్లూరు థెర్మల్ స్టేషన్ను అదే విధముగా యితరత్రా మనకు లోయరు సీలేరు దానికి బలిమెలా గుంటువాడా అనే వాదన లోకి దిగకుండా మధ్యగా రావలసిన కేటాయింపులు కేటాయించుకుని పక్రమమైన foundation పైన ఉండాలి. అధ్యక్షా రామచంద్రపురంపోయాము. అక్కడ ముఖ్యమైన ఒక forge చేసే యంత్రం విద్యుచ్ఛక్తి break down వల్ల ఆగి పోయింది. అట్లాంటి పరిస్థితులలో మనం పారిశ్రామికంగా ముందుకు పోవాలంటే ఏ విధముగా అటకాయింపులు జరుగుతున్నాయో చూడాలని కోరుతున్నాను. అదే విద్యుచ్ఛక్తి వ్యవసాయానికి కావలసినప్పుడు వర్కులోడు లేకుండా వర్కులోడు లాగ లేకుండా ఉన్నందువల్ల పారే పాదుదల ఆగిపోయి రావలసిన ఉత్పత్తి రాకుండాపోయే ప్రమాదం జరుగుతుంది. అధ్యక్షా, మామూలుగా break downs చెప్పనలవి కాదు. వాటన్నిటికీ కారణం ఏమిటంటే విద్యుచ్ఛక్తి

కొరతే అంటారు. ఆ కొరత రాకుండా చూసుకొనడానికి ప్రభుత్వం యిదివరకు తీసుకున్న పరిస్థితి ఏమిటంటే అదికూడ సక్రమంగా లేదు. అదికూడా వారు అనుసరిస్తున్న విధానం చూస్తే మనకు రామగుండం వస్తుందా రాదా అని ఈ రోజు కూడా తికమకలలోనే ఉండదన్నాము. రామగుండం పరిస్థితి ఏమిటి తేల్చలేని పరిస్థితిలో ఇప్పటికీ వున్నాము. ఇలాంటి undefined, indecisive way of dealing things తో మనము ముందుకు పోవడము చాల ప్రమాదమని మనవిచేస్తున్నాను. మద్రాసు వారు 1 కిలో వాట్ 5 పైసలకు ఇస్తున్నారు. 7 పైసలకు మైసూరు వారు ఇస్తున్నారు. మనము ఇప్పుడు 10, 8 పైసలకు పోయినాము అనే పరిస్థితికి వచ్చాము. ఈ పరిస్థితిని గమనించి ఎక్కువ కేటాయింపులు యిచ్చి మనము తీసుకొన్న రామగుండం అయితే నేమి నెల్లూరు అయితేనేమి వస్తుందని చెప్పారు. అదే విధంగా లోయరు సీలేరు శ్రీశైలానికి పోయిన సంవత్సరము కేటాయింపు కంటే ఈ సంవత్సరం తగ్గినది. విద్యుచ్ఛక్తి కావాలని అంటున్నాము. కేటాయింపులు తగ్గినవి. తగ్గితే 7 సంవత్సరాలలో రావలసిన శ్రీశైలం ప్రాజక్టు ఎన్ని సంవత్సరాలకువస్తుందో ఆలోచించండి. లక్షల కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తిని generate చేసే శ్రీశైలం ప్రాజక్టుకుపోయిన సంవత్సరముకంటె ఈ సంవత్సరము కేటాయింపులు తగ్గించడము చాల శోచనీయమని మనవిచేస్తున్నాను. ముందడుగు వేయాలని అంటున్నాము కాని కార్యరూపానికి వచ్చేటప్పటికి వెనుకడుగు వేస్తున్నాము. దానివల్ల వ్యవసాయానికిగాని, పరిశ్రమలకుగాని ఇచ్చుకోగలిగినంత విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చుకోలేని పరిస్థితికి దారితీస్తోంది. అందువల్ల కేటాయింపులు సక్రమముగా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము.

ఎప్పుడూ కరువుతో బాధపడే ప్రాంతాలున్నవి. వాటికి preference ఇస్తామని చెబుతున్నారు plan తయారు చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి represent చేశాము, ఏమీ ఫరవాలేదని అన్నారు. ఫరవాలేదు అనే స్కీములు ఎక్కడా తయారు కావడంలేదు. ఇదేమిటో అర్ధం కావడంలేదు. అట్లా అయితే చెప్పిన మాటలకు చేయబోయే పనులకు వ్యత్యాసము వస్తుంది. మాటలకు, చేతలకు వ్యత్యాసం వుండకూడదు. వెనుకపడ్డ ప్రాంతాలలో కరువుతో బాధపడే ప్రాంతాలలో గృహాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వాలని కోరడంలేదు. వ్యవసాయానికి మాత్రమే ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. అలాచేయకపోతే వెనుకపడ్డ ప్రాంతాలు ఎలా బాగుపడతాయి? అభివృద్ధి చెందుతాయి? చిన్న పరిశ్రమలుపెట్టి ముందుకు తీసుకొనిపోవాలంటే ఏ విధంగా జరుగుతుందో అర్ధముకాకుండావుంది. Remuneration అనే ప్రశక్తి లేకుండా వెనుకపడ్డ ప్రాంతాలతో విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వకపోతే ఆయా ప్రాంతాలను బాగుపరచలేమని చెబుతున్నాను. కరువు ప్రాంతాలలో ఎక్కువ మోటబావు లుంటాయి. వాటి ద్వారా సాగుచేయడము జరుగుతోంది. ఎద్దులతో తోలే పాత పద్ధతి చాల కష్టముగావుంది. దానికి ఇద్దరు మనుష్యులు 2 వేలు ఖరీదుచేసే ఎద్దులు ఇంతమంది శ్రమపడితేతప్ప ఒక ఎకరానికి నీరు పారుదలకాదు. దానిని దృష్టిపెట్టుకొని ఎక్కడైతే ఎక్కువ

మోటబావులున్నవో అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చి వ్యవసాయానికి తోడ్పడవలసిన అవసరంవుంది. Remuneration లెక్కలోకి తీసుకోకూడదు. ఏ ప్రాంతమైనా గాని రాజకీయ కారణాలను పెట్టుకొంటే రాష్ట్ర ఆర్థిక అసమానత్వాన్ని పెంచ టమేగాని దానివల్ల లాభములేదు. ఏ ప్రాంతమయినప్పటికి అది కరువుతో బాధపడే ప్రాంతమయితే అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చితీరాలి. అక్కడ రాజకీయాల ప్రశక్తి వుండకూడదు. రాష్ట్రమంతనూ దృష్టిలోకి తీసుకోవాలి.

కర్నూలుజిల్లా, మార్కాపురం తాలూకా కరువుకు పెట్టినది పేరు. అక్కడ ఒక్క గ్రామముకూడ rural electrification క్రింద రాలేదు. పోయిన సంవత్సరము 11 మేలు T and D స్కీమ్స్ క్రింద ఖర్చుపెట్టారు. అది మార్చి అఖరుకు అయిపోవాలని చెప్పారు. మార్చి 11 నాటికి కేటాయింపులు జరిగితే ఆ కొద్దికాలములో డబ్బు ఖర్చుపెట్టలేక పోయారు. T and D scheme క్రింద వుంది. అది spill over work కాదని అంటున్నారు. పోయినసారి sanction చేసిన స్కీమ్సును spill over క్రింద తీసుకునిచేస్తే తప్పలేకపోతే కరువుప్రాంతము కరువు ప్రాంతముగానే వుండిపోతుంది. విద్యుచ్ఛక్తి డిపార్టుమెంటులో N M Rs. వున్నారు. వారు సర్వ శక్తులు ఉపయోగించి పనిచేస్తున్నారు. అయినా వారికి అలవెన్సులలో వ్యత్యాసము వుంది. వారికి మతేరియల్ అలవెన్సు ఇస్తామని జి. ఓ. issue చేశారు. కాని అక్కడున్న N M Rs కి ఈ అలవెన్సు ఇవ్వడములేదు ఇవ్వాలని జి. ఓ వున్నప్పటికి ఇవ్వకపోవడము ఏమిటో అర్థం కాకుండావుంది. ఏమిచెప్పినప్పటికి ఇదేమో చిత్రముగావుంది. State Electricity Board అంటారేగాని ప్రభుత్వానికి ఏ మాత్రము ప్రమేయములేదా. గవర్నమెంటు over all supervision వున్నప్పుడు, గవర్నమెంటే head అయినపుడు అది State Electricity Board అని చెప్పి తప్పించుకోవడము జరుగుతోంది. అలాంటిది జరగకూడదు. అలా జరిగితే State Electricity Board మీద ప్రభుత్వ యాజమాన్యము లేకుండా పోయినట్లు అవుతుంది. అందువల్ల ప్రశ్నోత్తరాల సమయములో State Electricity Board అని చదవకుండా ప్రభుత్వానికి దానిమీద అజమాయిషీ వున్నట్లుగా దానిలోవున్న లోపాలను బయటపెట్టి సవరించి, ఒక criteria ని ఏర్పాటుచేసి దానిపైన స్కీమ్సును పూర్తి చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

Operation circles అక్కడక్కడ ఎత్తివేసినపుడు అక్కడున్న N MRs. కి పని చూపించరు. వారి demands ని నెరవేర్చండని వారు పత్తిడితీసుకునివస్తే వారిలోకొంత మందిని చేర్చుకోనడము జరుగుతోంది. ఎక్కడైన operation circle ని ఎత్తివేసినపుడు అక్కడ retrench అయిన వారి list తయారుచేసి స్కీమ్సు మరల తీసుకొన్నపుడు వీరికి priority ఇచ్చి తీసుకొంటే తప్పలేకపోతే లాభము లేకుండాపోతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండును హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తున్నాను. తమకు తెలుసు అధ్యక్షా per capita electricity consumption ని బట్టి జాతి

యొక్క, దేశముయొక్క progress నిర్ణయించడానికి అవకాశము వుంటుంది per capita electricity consumption మన స్టేటులో ఎలావుంది అంటే lowest in the whole of India. దానికి కారణము మనము Composite Madras State లో వుండడము, వారు ఆ ప్రాంతానికే develop చేయడము ఈ ప్రాంతము కొంత అశ్రద్ధ చేయడం జరిగినది అని చెబుతున్నారు. 3 పంచవర్ష ప్రణాళికలయి పోయినవి. మొదటి ప్రణాళిక కాలములో కొంత మద్రాసు రాష్ట్రములో వున్నాము కొంత ఆంధ్రలోకి వచ్చాము. రెండవ ప్రణాళిక వచ్చేటప్పటికి పూర్తిగా మనకు స్వంతరాష్ట్రము వచ్చినది. 3వ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అవుతున్నది. ఈ రెండు ప్రణాళికల కాలములో జరిగిన ఖర్చు, సాధించిన విజయాలు చూస్తే ముందుకు నడవవలసినంత చురుకుగా నడుస్తున్నట్లులేదు. ఈ రోజుకు కూడ మన per capita consumption 14 యూనిట్లు అని చెబుతున్నారు ఇంత హీనస్థితిలో వుండడానికి కారణమేమిటి ? మొదటి ప్రణాళికలో దాదాపు 25 కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. 2వ ప్రణాళికలో 29 కోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. 3వ ప్రణాళికలో రు. 84 కోట్లు ఖర్చుచేయాలని అనుకొని రు. 90 కోట్లవరకు అవుతుందని మంత్రిగారు శలవిచ్చారు. అయినప్పటికి achievements చూస్తే 548 మెగావాట్స్‌కి ఇంకా తక్కువలోవుంటామని చెబుతున్నారు. దానికి కారణాలు విదేశీనాణెము లేకపోవడము, ప్లానింగు కమీషనుకి మనయందు సానుభూతి లేక పోవడము ప్రధానముగా కన్పిస్తోంది. ప్లానింగు కమీషనువారికి నచ్చచెప్పి electricity per capita consumption లో వెనకబడివున్న ఈ రాష్ట్రానికి highest priority ఇవ్వాలని మన ప్రభుత్వము వాదించి ఎందుకు కృతకృత్యులు కాలేక పోయారో అర్థము కాకుండావుంది. ఏది ఎలావున్నప్పటికి మనకువున్న అవకాశాలు వినియోగించుకొని మనకువున్న డబ్బును ఖర్చుచేస్తే ఏమైనా దానికి తగినట్లుగా ఈ results whether they are commensurate with the investment made పరిశీలించినట్లయితే దురదృష్టవశాత్తు మనము పెట్టుబడిపెడుతున్న డబ్బుకు రావలసినంత returns వస్తున్నట్లు కన్పించడములేదు. దానికి ప్రధాన కారణము working of the Electricity Board అనుకోవలసివస్తుంది. సాధారణముగా electricity తాకితే shock వస్తుందని చెబుతారు కాని నా మట్టుకు నాకు ఎలా కన్పిస్తున్నదంటే Electricity Board యొక్క పరిపాలన, వారి ఆర్థిక వ్యవస్థ, వారి మేనేజిమెంటు చూస్తే shock వస్తుంది. Electricity ని ముట్టుకోవలసిన పనిలేదు. Electricity ని generate చేసి electricity ని distribute చేసి manage చేస్తున్న బోర్డు పరిపాలన చూస్తే ప్రతి పౌరునికి shock వచ్చేటట్లు వుంది. ఇతర పౌరులమాట ఎట్లావున్నప్పటికి నాకు మాత్రము shock వస్తుందని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. Sec. 18 of the Indian Electricity Supply Act లో "The Board subject to the provisions of this Act, shall be charged with the general duty of promoting the coordinated development of generation, supply and distribution of electricity within the State in the most efficient and economical manner." అని ఉంది. In the most efficient and economical manner గత 7 సంవత్సరాలుగా జరుగుతున్న దానిని పరిశీలిస్తే వారిచ్చిన అంకె

అను బట్టే most efficient and Economical manner కాకపోగా most economical manner కాకపోగా most inefficient, most uneconomical manner లో బోర్డు function చేస్తున్నట్లుగా కన్పిస్తున్నది. దానికి నేను నా అభిప్రాయము చెప్పవలసిన పనిలేదు. 4th plan గురించి working papers తయారు చేయడానికి volume (2) లో working of the Electricity Board అనే దానిక్రింద "The present paper aims at a study of the working of the Andhra Pradesh State Electricity Board from the angle of financial operations, not from the angle of the operations of Electricity and its supply-from the angle of its financial operations rather than their engineering, electric supply, expansion and other technical aspects. The Board since its inception has been working on heavy losses for reasons more than one to analyse which it is necessary to examine the components of revenue receipts and revenue expenditure of the Board for the period 1959-60 to 1962-63" అని చెప్పారు. ఈ విధముగా వారు చెప్పిన అన్ని విషయాలు కూలంకషముగా పరిశీలించి చూసినట్లయితే వారి అభిప్రాయము ప్రభుత్వానికి చెప్పడానికి నాకు యిచ్చిన కొద్ది కాలము సరిపోదు. కనుక క్లుప్తముగా ముఖ్యమైన విషయాలు చెప్పాలన్నట్లయితే ఏ ఒక్క రంగములో కూడా Electricity Board మేనేజిమెంటు సవ్యముగా లేదనే అభిప్రాయము irresistible గా కన్పిస్తున్నది. ఏదో ఒక కారణముచేత చెప్పడము కాదు. పట్టాభిగారు చెప్పారు. The facts and figures speak for themselves " అని, అట్లాగే —The revenue account given by the Electricity Board itself speaks of gross inefficiency at every stage and at every level. Are we to tolerate this state of affairs for any length of time if we are really interested, as we are in the progressive development of our state? I am afraid we cannot tolerate them. Therefore I am glad that I could support in case the proposition sponsored by Mr. Vavilala Gopalakrishnayya though on many occasions I cannot agree with him. The first duty of the Government should be to investigate, to examine whether the conclusions arrived at by the working group on the Fourth Plan are valid or not. If they are satisfied that they are valid, they must try to rectify immediately; if they are beyond improvement, beyond rectification, the only alternative is, however painful it may be, is to dissolve the Board and take up the management by the Government itself. Economic point of view. లో చూస్తే ఈ బోర్డు అనే వ్యవస్థ వుండడమువల్ల working papers వారి రిపోర్టు ప్రకారం ప్రభుత్వము వారికి కొన్ని అప్పులు ఇవ్వాలి. ఆ అప్పులు కాకుండా వారు open market లో కొన్ని అప్పులు తీసుకొంటారు. ఈ రెండు అప్పులకు వడ్డీ కట్టాలి. దానివల్ల cost of production ఎక్కువ అవుతోంది. cost of production ఎప్పుడైతే ఎక్కువ అవుతుందో అది consumer నెత్తిపైన ఎక్కువ అయిపోతున్నది. అన్నిటికంటే ఆర్థిక విషయము అట్లా వుంచండి arrears ఎందుకు వుండాలో అర్థము కావడములేదు. ఎందువల్లనంటే 15 వ తేదీన ఎప్పుడో బిల్లు యిస్తారు. ఆ బిల్లు ఇచ్చినతరువాత 22 వ తేదీనాటికి ఆ చార్జెస్ కట్టాలి. అప్పటికి ఆ చార్జెస్ కట్టకపోతే 7 day

notice ఇచ్చి disconnect చేయాలి. 20 కోట్లు ఆదాయం వస్తున్న బోర్డు వారికి కోటి 75 లక్షల 90 వేల arrears వున్నవని చెబుతున్నారు. ఆడిటర్ ఆడిట్ రిపోర్టులో 1947 నుంచి కూడ రిజియన్‌వారిగా arrears ఇచ్చుకొని వచ్చారు. అంత ముఖ్యమైన విషయములో బోర్డు ఎందుకు నిద్రపోతున్నదో అర్థంకావడంలేదు. నాబోటి consumer ఎవరైనా ఒక నెలలో ఏ గుమాస్తా అశ్రద్ధవల్లనో బిల్లు కట్టకపోతే వెంటనే disconnection, reconnection charges చేయబడుతున్నవి. పెద్దపెద్ద సంస్థల విషయములో లక్షల లక్షల arrears ఎందుకు వస్తున్నవో అర్థము కావడంలేదు. Arrears లేకుండా చేయడానికి తీసుకోవలసిన శ్రద్ధ బోర్డువారు తీసుకోవడములేదని దీనివల్ల అర్థమవుతున్నది. దానిని rectify చేయాలి.

రెండవ విషయం unaccounted loss of the energy అని చెబుతున్నారు. అది కూడ working papers వారు చాల చక్కగా చెప్పారు Another important measure should be to check leakage of revenue due to loss of power unaccounted for; in the absence of data it is difficult to estimate the loss of revenue on this account. It is for the Board to suggest suitable measures - possibly appointing special staff to check evasions as the figures reveal that the loss in Andra Pradesh is the highest in the country. అట్లా coal consumption విషయంలో కూడ the cost of consumption is highest in the country. 4 thousand million tons coal available గా వుందని ప్రాథమిక రిపోర్టులో ఇచ్చారు. ఇంత coal పెట్టుకొని coal consumotion cpst ఎక్కువ అవడానికి కారణమేమిటో తెలియడములేదు. బోర్డు working విషయము bas d on the report given by the working papers–Vol II of the 4th Plan. దానిని ఆధారము చేసుకొని అయినా high Power Committee ని వేసి defects ని సరిచేయాలి. ఇంత చేస్తున్నా ఉద్యోగస్థులకు ఏమైన లాభము వుందా అంటే అట్టడుగున పడివున్న workers స్థితి చూడండి మొన్ననే విజయవాడలో సాయంత్రము 4 గంటలకు ఒక worker పోల్ ఎక్కాడు, అరగంటలో క్రింద పడ్డాడు. తలకాయ రెండు ముక్కలయి పోయినది. Ghastly దృశ్యము. ఎవ్వరూ చూడ్డానికి సాధ్యముకాలేదు. Brain పచ్చడి అయిపోయినది. అలాంటి workers కి compensation వుందా అంటే ఆఫీసరు వర్కరుది తప్పు అంటారు, వర్కరు ఆఫీసరుది తప్పు అంటారు. ఏమైన వీరి దయవుంటే వారికి 3 వేలు compensation ఇస్తారు. అతను యువకుడు. 25 సంవత్సరాల వయస్సు. వీరిచ్చే 3 వేలు కరువుకాలములో ఎన్నిరోజులకు సరిపోతుందో చూడండి. ఇటు consumer కి ఉపయోగం లేదు. అక్కడ పనిచేసే workers కి ఉపయోగము లేదు. గవర్నమెంటుకు ఏ విధమైన అభ్యుదయము కన్పిస్తున్నదో వేరే మనవి చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఇవన్నీ పరిశీలించి ఏ నాబోటి శాసనసభ్యుడో నాకు వున్న కొద్ది టైములో విపులముగా చెప్పే అవకాశము లేదు. కనుక ఒకేమాట చెప్పాలన్నట్లయితే బోర్డుయొక్క ఆర్థికవ్యవస్థను సరిచేయడానికి తీసుకోవలసిన drastic steps తీసుకోవాలి. లేకపోతే బోర్డును రద్దు అయినా చేయాలి. Sec. 18 లో చెప్పినట్లు

It is not functioning in the most efficient and economical manner:— on the other hand, as I ventured to submit, it is functioning in a most inefficient and uneconomic manner.

Work-charged workers వున్నారు. Electricity Department లో అది ఏమి దురదృష్టమో చెప్పండి. బ్రిటిష్‌వారి కాలములో ఈ సిస్టమ్ అంతా ఏర్పాటుచేశారు. వీళ్ళు work అంతా అయిపోయిన తరువాత ఇంటికి పోవాలి. వారు ఎట్లా బ్రతుకుతారు. ఈ విధానానికి స్వస్తి చెప్పవలసిన అవసరము వుంది. మన ప్రభుత్వము బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారి నాయకత్వాన ఒక అభ్యుదయ మార్గాన, ఒక ప్రగతి మార్గాన అన్ని విషయాలు adopt చేస్తున్నది కనుక work-charged system వెంటనే రద్దుచేసి అదికూడ permanent establishment పెట్టి, వారికికూడ ఇతర సర్వీసెస్‌కి ఇచ్చిన సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేసినపుడే Electricity Board కి నష్టము వచ్చినప్పటికి కనీసము worker అయినా మంచిస్థితిలో వున్నాడని సంతోషించడానికి అవకాశము వుంటుంది.

నష్టము రావడానికి కారణము మద్రాసులో మనము వుండగా rural supply schemes కి 10 % return on capital expenditure చూసు కొన్నారు. అప్పటికే చాల నష్టము. అది 18% కి పెంచినప్పటికి మనకు నష్టము. 20 % కి పెంచితే సరిపోతుందన్నారు కాని ఆడిటర్ రిపోర్టు ప్రకారము చూస్తే 10 % కో, 16 % కో నష్టం చేస్తున్నారు. అందువల్ల నష్టము రావడానికి అది ప్రధాన కారణముగావుంది కాని రైతులైనా సంతోషిస్తున్నారా అంటే ఒక బావికి మోటారు పెట్టుకొని దానికి connection కావాలంటే రైతు జీవితము సరిపోతుంది. A. E. దగ్గరకు పోతే D. E. అంటారు D. E. దగ్గరకు పోతే S. E. అంటారు కాపర్ వైర్ shortage అంటారు. కాపర్ వైర్ ఎందుకు పోయినది అంటే stores నుంచి ఎత్తుకుపోతున్నారని మంత్రిగారు ఇక్కడ చెబుతూవుంటారు. కారణం ఏదైన కావచ్చు. ఋనము చేస్తున్న దానికి ఫలితము ఏమివుంది. అదీగాక రైతులను అప్పులు ఇవ్వాలని అంటు న్నారు. అవి voluntary contribution loan అన్నారు. నేను Public Accounts Committee లో వుండగా అడిగితే దానికి ఏమి సమాధానము చెప్పారు అంటే loan limit exceed అయిపోయినది కనుక వారిని ఇవ్వాలని అడుగుతున్నామని చెప్పారు. ఇచ్చుకోలేని రైతులు అనేకమంది వుంటారు. కనుక voluntary contribution loan ఇవ్వలేదని వారికి సకాలములో నష్టి ఇచ్చేటట్లు చూడాలి.

Electricity wiremen వున్నారు. వారికి licence system introduce చేశారు. పోనీ మిగతావాటిల్లో మద్రాసు వారితో పోల్చుకోలేక పోయినప్పటికి ఈ licence system లో అయినా మద్రాసు మాదిరి ఎందుకు వుండకూడదని అడుగుతున్నాను. మద్రాసు జి. ఓ. ని ప్రభుత్వానికి అందజేశాను. ప్రభుత్వము 250 K. W. కి మించిన లైసెన్సు చేయకూడదని నిషేధము పెట్టారు. దానివల్ల

వారు జీవించడానికి అవకాశము ఎక్కడాలేదు. మెగ్గర్సు కొనుక్కోవాలని అన్నారు. దేశములో ఎక్కడాలేవు. వున్నా అది ఖరీదు. వారి ఆర్థికస్తోమతకు మించి వుంది. Board యొక్క defects ని rectify చేయండి. Consumption Chargs తగ్గించండి. ఏదైన చేయండి. Wiremen గా జీవించేవారికి ఆచరణయోగ్యమైన లైసెన్సు పెట్టి మద్రాసు జి. ఓ. ప్రకారం లైసెన్సు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను,

శ్రీ దామోదరరెడ్డి (షాద్‌నగర్):— అధ్యక్షా, ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండు గురించి ఏమి మాట్లాడాలో అర్థం కావటంలేదు. లైన్స్ వున్నాయి, ట్రాన్స్‌మిటర్స్ వున్నాయి, సబ్‌స్టేషన్స్ వున్నాయి. కాని వాటిలో కరెంటుమాత్రం లేదు. ప్లాన్ బ్రహ్మాండంగా వుంది. ఎలక్ట్రిఫై చేస్తామంటున్నారు. నాల్గవ ప్రణాళికలో 10 వేల గ్రామాలకు చేస్తామంటున్నారు. నేటి వరకూ 5 లక్షల connections యిచ్చాము అంటున్నారు. ఆహార కొరత సందర్భంలో రైతులకు యీ సౌకర్యం బొత్తిగా లేదు. ఎర్రగడ్డలో current lines supply చేస్తున్నారు shortage అని చెప్పి 80 % cut చేస్తున్నారు. Electricity motors వున్న వారికి మార్చి నెలలో పూర్తిగా current రాక పైరు ఎండి పోయింది. మనం ఆహార ధాన్యాలను ఏ దేశంనుండి వచ్చినా తీసుకుంటున్నాం. అడగడానికి వెనుకంజ వేయడం లేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో యీ సిటీలో airconditioned rooms కు cinema halls కు, millers కు current యిస్తున్నారు. కాని వ్యవసాయదారులకు మాత్రం మీరు ఎందుకు supply చేయడం లేదో అర్థ కావడంలేదు. దేశంలో ఆహార కొరత వున్న పరిస్థితులలో కూడ ప్రభుత్వం దీనివిషయంలో దీర్ఘంగా ఆలోచించడం లేదు. Mahaboobnagar లో diesel oil motors వున్నాయి కాని అక్కడ diesel oil దొరకదు ప్రభుత్వం దీనికి ఒక ప్లాను వేసి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు యీ portfolio తీసుకున్న తరువాత చాలా ఆశతో వున్నాం. మార్చి నెలలో current లేకుండా పోయింది. ఎవరో చెప్పినట్లు ఆహార కొరతలో dinners అవుతున్నాయి. Current తక్కువగా వుంటే lighting decorations వుంటున్నాయి. అది అక్షరాల నిజం. దీనికి ప్రభుత్వం వారు ఆసక్తి చూపించి శ్రద్ధ తీసుకుంటారని ఆశిస్తు సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాసు (కొల్లాపూర్) :— అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన demand ను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు యిస్తున్నాను. మిత్రులు దామోదర రెడ్డిగారు వ్యవసాయం గురించి చాలా చక్కగా చెప్పారు ఈ Electricity Board రైతుల పంటలకు current యివ్వలేనిస్థితిలో వుంది. ఏ పరిస్థితులలో current యివ్వలేకపోతున్నారో నోటీసు యిచ్చివుంటే ఆ రైతులు పైర్లు వేయకుండా వుండేవారు. లక్షల డబ్బు తగలబెట్టి పైరులు వేస్తే current supply చేయలేదంటే యీ నష్టాన్ని ఎవరుభరించాలో యీ Department Board కూడా ఆలోచించాలి. పైర్లు ఎండిపోయి రైతులనష్టం యింతింతని చెప్పడానికి వీలు లేదు. ఈ అప్రతిష్ట బోర్డు ద్వారా ప్రభుత్వం [illegible]

బాధ్యత ఏర్పడినది. ప్రభుత్వం Electricity Board R. T. C. మరియు Khadi Board లను ఏర్పరచినది. కొంత Political unemployment ను తొలగించడానికి యిది తోడ్పడుతుందేమో గాని ప్రజలకు మాత్రం యిది సహకారం యివ్వడం కాలేదని చెప్పడానికి చింతిస్తున్నాం. దీనిమీద ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలి. అధ్యక్షా, గ్రామాల్లోని ప్రజలు కష్టాలు చూస్తే చాలా విచారం కల్గుతోంది. గ్రామాల్లో 3,4 సంవత్సరాల క్రితం సర్వే చేయించి estimate చేశారు. కాని జిల్లా స్థాయిలనుండి రాష్ట్రస్థాయిలవరకూ ఆఫీసులు తిరిగి, మెట్లు యెక్కలేని పరిస్థితులలో అవస్థపడుతూ యెక్కి ఆ కుర్చీలకు మొరపెట్టుకుంటే ఆ కుర్చీలకు దయకల్గుతుందేమో గాని, ఆ కుర్చీలలో కూర్చున్న పెద్దమనుషులకు మాత్రం దయకల్గడం లేదు. ఏమి చెప్పుకోవాలన్న ఎవరికి చెప్పుకోవాలన్న వినే వారు ఎవరు? ప్రభుత్వాన్ని అడిగితే బోర్డును అడగమంటున్నారు. ఎవరికి యిస్తే ముందు ఎన్నికల్లో నెగ్గ గల్గుతారో, ఎవరి ద్వారా రాగల్గుతారో, ఎవరిని వాళ్ల తమచేతి క్రింద వుంచుకోవాలో అటువంటి వారికి మాత్రమే అవకాశాలు యిస్తుంటే యీ ప్రజాస్వామ్యరాజ్యంలో యింకెవరికి చెప్పుకోవాలి ప్రజలు. ప్రభుత్వం యీ విషయంలో కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లు చేయాలి. 4 వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 60 వేల గ్రామాలకు మీరు current యిస్తామంటున్నారు. 66-67 సంవత్సరంలో 700 గ్రామాలకు యివ్వాలని అనుకుంటున్నారు. దీనిలోకూడ వారి దయాదాక్షిణ్యాలకు లోనైన గుర్తైన గ్రామాలకు మాత్రమే తప్పకుండా దొరుకుతాయి. వీటికి విధానం, పద్ధతి లేదా? బావులు యెక్కువగావున్న గ్రామాలకు యివ్వవలసిన అవసరం బోర్డుకు లేదా? శాసన సభ్యులు అడిగినప్పుడు సమాధానం యివ్వలేని పరిస్థితిలోవున్న యీ బోర్డు ఎవరికి సమాధానం చెప్ప గల్గుతుంది, మేం యేదయినా మా యిబ్బందులు, మా ప్రజల యిబ్బందులు, మా constituency లో జరుగుతున్న యిబ్బందులు యిక్కడ చెప్పుకుంటాం. వాటిని పరిష్కరించడానికి యీ Board ప్రయత్నం చేయకపోతే ఆఖరికి మా మాటలు పేపర్లలో పడలేదాఅని బాధపడవలసి వుంటుంది. ఈ Board ను గురించి యెంతచెప్పినా తక్కువే, ముఖ్యమంత్రిగారు యీ Portfolio ను తీసుకున్నారు కాబట్టి ఎవరుచేసిన తప్పులైన ప్రభుత్వానికి వస్తాయి కాబట్టి యికమీదట యిటువంటివి రాకుండా 66-67 సంవత్సరములో 700 గ్రామాలను జిల్లావారీగా కేటాయిస్తూ, మొట్టమొదట యెక్కువ బావులున్న గ్రామాలకు preferance యివ్వాలని కోరుతున్నాను. Srisailam Project ప్రగతి చాలా బాగా చూపిస్తున్నారు. 1970 కి పూర్తి కావచ్చును, కాని 90 గ్రామాలుమునిగి పోతున్నాయి. కాని వారికి compensation, rehabililation విషయంలో కాని ఎంత తొందరగా ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కావాలనుకుంటున్నారో అంతకంటే తొందరగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. రామగోపాల్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు, మన ఆదాయంలో సగం ఆధారపడి వ్యవసాయంమీద వస్తోంది, కాని యీ వ్యవసాయానికి సరఫరా చేసే విద్యుచ్ఛక్తి మాత్రం 8% మాత్రమే వుంది. యీ వ్యవసాయ రంగానికి

యీ విధంగా అన్యాయం చేయడంవల్ల ప్రభుత్వానికి నేను నాయొక్క ఆక్షేపణను తెలియజేస్తున్నాను. మనకు ఉత్పత్తి అయ్యే విద్యుచ్ఛక్తిలో దాదాపు 40 నుండి 45 శాతం గ్రామాలలోని యీ వ్యవసాయరంగానికి కేటాయించాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు పట్టణాలలోని పెద్ద పెద్ద Industries కు ఎక్కువ విద్యుచ్ఛక్తి కేటాయిస్తున్నారు. ఆ విధంగా జరుగకూడదని ప్రభుత్వంతో నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 5,300 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా అయినట్లు తెలుస్తోంది. అంటె 20 % Work out అవుతుంది. కాని మన పొరుగురాష్ట్రమైన మద్రాసులో 90 % గ్రామాలకు, కేరళలో 81 % కు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా అయినది శాతంలో పెద్ద తేడా వ్యత్యాసంవుంది యింత పెద్ద వ్యత్యాసం వుండకూడదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఒక రాష్ట్రానికి యింకో రాష్ట్రానికి, ఒక జిల్లాకు యింకో జిల్లాకు, ఒక తాలూకాకు యింకో తాలూకాకు యీ వ్యత్యాసం కనబడుతుంది. దీనిని తొలగించడానికే బోర్డును ఏర్పాటు చేశామని చెప్పుతున్నారు. గాని నా మొట్టమొదటి ఆక్షేపణ ఏమంటే యే యే గ్రామాలు remunerative గా వుంటుందీ చూసి supply చేయాలని ఆఫీసర్లకు వదిలిపెట్టితే అది న్యాయం అనిపించుకుంటుంది. అతడు ఒక judge మాదిరిగా వ్యవహారం చేస్తాడు. లేకపోతే రాజకీయంలో ప్రవేశించి యిందులో అన్యాయం జరగడానికి అవకాశం వుంది. నేను ఉదాహరణకు చెప్పుతున్నాను. కరీంనగరం జిల్లాలో spill over wor's వున్నాయి. వాటికి prior ty యివ్వాలని నిర్ణయించుకున్నారు. క్రొత్త గ్రామాలకు యిస్తున్నారు. ఏమిటి సబబు? అటువంటప్పుడు Electiicity Board కు నష్టం రాకుండా లాభం ఎట్లా వస్తుంది? యీ కరీంనగర్ జిల్లాను సంబంధించి చీఫ్ మినిష్టరుగారికి చాలా తీవ్రమైన ఆక్షేపణ చెప్పినాను. చీఫ్ మినిష్టరుగారు చీఫ్ యింజనీరుతో discuss చేయమన్నారు. అది యింకా చూడాలి ఏమి చేస్తారో, అయితే యింకో ముఖ్యమైన విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. కొన్ని నియోజక వర్గాలలో electricity దీపాలు లేవు. నా నియోజక వర్గంలో ఆవిధంగా ignore చేయబడింది. కారణం ఏమైనా అయివుండవచ్చును. వైరులు లేవని అంటున్నారు. మరి వైర్లు లేని చోట్లకు కూడా వేశారు. ఎన్నోచోట్ల మనం చూశాం. Estimates మొదలగునవి తయారైనా s rvey వగైరాలు జరిగినా యింతవరకు యివ్వలేదుగాని కొన్ని చోట్లలో మాత్రం 1½ లేక 2 నెలల లోపల elec r city supply చేస్తున్నారు. గవర్నమెంటుగాని డిపార్టుమెంటుగాని దీనిని review చేసి క్రమ పద్ధతిలో మొదట application ఎవరైతే పెట్టారో వారికి మొదట san tion చేశామనే పరిస్థితిలో లేము. ఈ విషయాన్నికూడా మంత్రిగారు పరిశీలించాలి. ఉదాహరణంగా మనం చాలవరకు విద్యుచ్ఛక్తిపైనే ఆధారపడుతున్నాం. మనం యిప్పుడు కొంత చాలా విపరీతంగా వున్నట్లు కనిపిస్తోంది. యిప్పుడు ఎక్కడెక్కడ Thermal station s open చేస్తున్నారో ఆ పనిని తొందరలోనే పూర్తిచేస్తే మనకు reg lar supply జరుగుతుంది. అందుచేత ఈ Thermal stations ను చాలా తొందరగా అభివృద్ధి చేయాలని నేను తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా కరీంనగరం జిల్లాకు సంబంధించి సమగ్రమైన విచారణ

జరిపించాలని అంటున్నాను. ఏయే గ్రామాలు select చేశారో వాటి విషయంలో చాలా అసంతృప్తికరంగా వుంది. దానిపట్ల రాజకీయంగా బలపడుతున్నాము అనుకుంటున్నారు. ఈ విధంగా చేసినట్లయితే చాలా అసంతృప్తికరమైన పరిణామాలకు దారితీస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. వీరరాఘవరావు (ప్రత్తిపాడు) :— అధ్యక్షా, యీ electricity విషయంలో నా ముందు చాలా మిత్రులు మాట్లాడారు. ప్రస్తుతం electricity కొరత ఏర్పడినందువల్ల 30% కోత పెట్టారు. దానికిమించి consumption వుంటె double the rate వసూలు చేస్తున్నామని నోటీసులు జారీచేశారు. గ్రామాలలోని రైతులు యిందువల్ల చాలా అన్యాయానికి గురికావలసివస్తుంది. ఇంకా ఎక్కువగా యీ electricity ను వాడుకోవడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్న యీ రోజున యీ విధంగా 70% కంటె ఎక్కువగా వాడితే double rate వసూలు చేస్తామని చెప్పడం చాలా అన్యాయం దీనిని ఎవరూకూడా ఆమోదించరు. ఈ electricity supply sanction చేయడంలో ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి Bliy చేయబడుతోందని అన్నాముగాని జిల్లాలు తాలుకాలవారిగా న్యాయం అయిన distribution చేయడానికి బదులు ఎవరుముందు వెళ్లి కలుసుకొని influence చేస్తే ఆయా గ్రామాలకు, తాలూకాలకు నియోజక వర్గాలకు supply చేస్తున్నామనిగాని న్యాయం అయిన పద్ధతి వహించడంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో ప్రత్తిపాడు తాలూకాలో 140 గ్రామాలు వున్నాయి. వాటిలో యిప్పటికి 8 గ్రామాలకు మాత్రమే current యిచ్చారు. మిగతా 132 గ్రామాలలోవల చాలా గ్రామాలకు estimate ఎప్పుడో చేయబడినాయి. యీ 132 గ్రామాలలోను ఎప్పుడు కొఱత ఏర్పడడం నూతులు దగ్గరవున్న రైతులు మాత్రమే పంటలు పండించుకోవడం మిగతా వారు పండించుకోక పోవడవల్ల ప్రభుత్వం remission యివ్వడం ఆరీత్యా ప్రభుత్వానికి నష్టం రావడం జరుగుతున్నది. మెట్ట తాలూకాలలోవున్న గ్రామాలకు ప్రత్యేకమైన సౌకర్యం ఏర్పాటుచేసి, యిచ్చిన తాలూకాలలోనే యింకా ఎక్కువ గ్రామాలకు యివ్వడం వెనుకబడిన గ్రామాలకు అసలే లేకపోవడం కాకుండా వెనుకబడిన తాలూకాలకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహం యివ్వడం చాలా న్యాయంగా ప్రభుత్వం గుర్తించి గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని నేను మీద్వారా కోరుతున్నాను. తదుపరి electricity wiremen గా చేయాలంటే దానికి లైసన్సులు పెట్టారు. కొంతమంది తెలివైన వారు యిదివరకే లైసన్సులు తీసుకొని Licence contractors గా చలామణి అవుతున్నారు. మిగతా వారు Licences కనీసం apply చేసినప్పుడు వారికి Licences యివ్వడానికి వీలులేదని చెప్పుతున్నారు. ఎన్నో వేల మంది workers ఉన్నారు. కొద్దిమందికి మాత్రమే లైసన్సులు మంజూరుచేసి మిగతా వారికి యివ్వకపోవడంచేత చాలా బాధపడుతున్నారు. వీరు work చేసుకోవాలని వారియొక్క పనిని వీరేచేసి, ఆపని లైసన్సువున్న వారే చేసినట్లుగా certificate పొంది అందులోనుండి కొంత డబ్బు అతనికి యిచ్చిన 10 రూపాయలైనా మిగులుతుందనే ఆశతో చేస్తూ చాలా బాధపడుతున్నాను. యీ wiring

work చేసి వారికి ప్రతి ఒక్కరికి, లేకుండా లైసన్సు కావాలనుకున్న వారందరికి లైసన్సులు యివ్వడం కాకపోతే లైసన్సు కాంట్రాక్టర్లు అన్ని G.O. ను తెలగించడం చాలా న్యాయం అని ప్రభుత్వానికి మీ ద్వారా నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):— అధ్యక్షా, యీ విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. చాలమంది సభ్యులు యీ బోర్డుపై విమర్శలు చేశారు. ఆ విమర్శలు చాలవరకు వాస్తవమేనని చెప్పదలచుకున్నాను. వాటిని తొలగించడానికి పూనుకోవాలంటే యీ Electricity Board ఏమిపని చేయాలో ఆలోచించుకోవాలి. ఈ డిమాండు ఖర్చులు చూస్తే ప్లానుయొక్క తుది ఘట్టంలో ఎన్ని గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చారు. అన్ని ప్రాంతాలను equal గా treat చేయడానికి ఒక plan తయారుచేసుకొని దాని ప్రకారం 5 ఏండ్లలో ఏయే గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వాలో నిర్ణయించాలి. ఆ ప్లాను ప్రకారం ఏయే గ్రామాలకు యివ్వాలో యిచ్చుకుంటుపోతే యీ విమర్శలు తగ్గడానికి అవకాశం వస్తుంది. నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఏ ఆదాయములేని అంటే ప్రాజక్టులు, minor irrigation medium projects మొదలగు యే source లేని drought affected areas లో విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలకు ప్రాముఖ్యత యిస్తే అన్ని ప్రాంతాలను సమానంగా అభివృద్ధిచేసి పంటలను పండించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. ఈ drought affected areas అభివృద్ధి కావాలి అనుకుంటే ఒక్కటే మార్గం. నేను ప్రత్యేకంగా కోరేది ఏమంటే యీ డిమాండునుండి 50 % యీ drought affected areas కోసం ఏర్పాటుచేస్తే యీ బావులు త్రవ్వుకొని ఆ బావులద్వారా రైతాంగం పంటలు పండించడానికి తద్వారా కరవు కాటకాలు తొలిగిపోవడానికి అవకాశం వుంటుందని అందుచేత యీ electricity budget నుండి 50 % యీ drought affected areas కు కేటాయించాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇకపోతే minimum guarantee ఒకటి పెడుతున్నారు. బావిలో నీళ్ళు తోలుకుని పండించినా పండించకపోయినా వాడు H.P. కు 50 రూపాయలు కావాలి, అయితే ముఖ్యమంత్రిగారు 5-1-1966వ తేదీన అనంతపురంవచ్చినప్పుడు ఆయనకు రైతులంతా కూడా "మా బావుల్లో నీళ్ళు లేకపోయినా, ఉపయోగించుకున్నా ఉపయోగించుకోకపోయినా minimum charge 50 రూపాయలు కట్టాలి. కరవుకు గురిఅయిన మేము ఎక్కడ నుంచి కట్టగలమని ఒక విజ్ఞాపన చేసుకున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు అదివిని చాలా విచారించి H.P. కి 50 రూపాయలు తీసివేస్తామని చెప్పారు. కాని ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసునో లేదో, Board కు తెలియదు ఏమో Board notice యిచ్చి collect చేయడానికి మొదలు పెట్టింది. కాబట్టి వాటినే రద్దుచేసిన దానిని implement చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే మేమంతా కోరేది ఈ 4వ ప్రణాళిక 5 ఏళ్ళ కాలంలో ప్రతి సంవత్సరం ఒక జిల్లాలో 2 వేల బావులకునీరు తోడుకోడానికి ఈ electricity యిస్తే 4,5 ఏళ్ళలో కరువు 4 అణాలు తగ్గంతగడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి ఆ విధంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని

కోరుతున్నాను. అయితే మనకు యిచ్చిన budget చూస్తే సంవత్సరానికి 35 గ్రామాలకంటే ఎక్కువ రావడానికి వీలులేదు, ఈ 35 గ్రామాలకు యిస్తే కష్టం కాబట్టి కనీసం 75 గ్రామాలకు electricity యివ్వడానికి ప్రయత్నంచేయాలని కోరుతున్నాను. పోతే ఈ Board 10 వేల గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి కల్పించాలని అనుకుంటోంది. అయితే అదనంగా 75 వ్యవసాయ connections యివ్వాలని అనుకుంటోంది, 66-67 లో అధిక ఆహారోత్పత్తికి 13,500 వ్యవసాయ connections యిస్తామని చెప్పారు. ఈ వ్యవసాయ connections నేను చెప్పిన రీతిగా ఈ drought effected areas వుండే జిల్లాలో 50 per cent కేటాయించి ఆ గ్రామాల్లోవుండే బావులకు ఎక్కువగా యిచ్చే ప్రయత్నం చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. తరువాత నేను కోరేది ఏమిటి అంటే నోరులేని సామాన్య ప్రజానీకానికి, చిన్న రైతాంగానికి అందుబాటులో లేకుండా పోతుంది కాబట్టి ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా ఒక phased programme తయారుచేసి ఏ గ్రామానికి ఏ రైతాంగానికి యివ్వాలో వగైరా ఒక programme క్రింద తయారుచేసి దాని ప్రకారం చేయడానికి Electricity Board కు అధికారంయిస్తే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రామమోహనరావు (దెందులూరు) :—ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన eletricity demand ను పూర్తిగా బలపరస్తూ రెండు విషయాలు మీ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. ఈ మెట్ట ప్రాంతాలలో కొన్ని వందలనూతులు electricity లేకుండా పడివున్నాయి, వాటి అన్నింటికి విద్యుచ్ఛక్తి supply చేస్తే నీరు తోడి బాగా పండించడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఆహార సమస్యకు కూడా కొంత ఉపయోగపడుతుంది. అలాగే delta area లో కొన్ని వేలు ఎక్కువగా sugar cane వేస్తున్నారు, మీరు current యిచ్చినట్లయితే దీని క్రింద కూడా పండించడానికి అవకాశంవుంటుంది. Delta లో Sugar cane తగ్గించి మెట్ట ప్రాంతాలకుకూడా యివ్వాలని కోరుతున్నాను. దానివల్ల ఆహారసమస్య తీరుతుందని చెపుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. సైదయ్య (గజ్వేల్) :—అధ్యక్షా ! ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన demand ను నేను బలపరుస్తున్నాను, మా మెదక్ జిల్లాలో గజ్వేలు తాలూకా చాలా వెనుకబడ్డ ప్రాంతమని అందరికీ తెలుసును, నేను M.L.A. ను అయిన ఈ 4 సంవత్సరాలు నుంచి కూడా electricity గురించి చెపుతున్నాను. దాన్ని గురించి ఎవరూకూడా ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవడంలేదు. గజ్వేలు తాలూకా చాలా వెనుకబడ్డ ప్రాంతం. హరిజనులు ఎక్కువగావున్నారు. electricity ఇచ్చినట్లయితే వ్యవసాయం బాగుపడుతుందని కోరుతున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో కనీసం 10, 15 గ్రామాలలో కూడా electricity లేదు. అది చాలా అన్యాయమని మనవిచేసుకుంటున్నాను. గ్రామాలలోవున్న రైతులు మాకు విత్తనాలు, గడ్డి విత్తనాలు, కూరగాయలు విత్తనాలు యిచ్చారు. ఎట్లా పండించాలని చాలా బాధపడుతున్నారు. కాబట్టి electricity ఇచ్చినట్లయితే కూరగాయలు వగైరా పండించడానికి వీలు అవుతుంది కాబట్టి తప్పకుండా

electricity యివ్వాలని కోరుతున్నాను. గజ్వేలు గ్రామం చాలా ముఖ్యమైన గ్రామంగా వచ్చింది. అటువంటి గజ్వేలు తాలూకాలో ఆ గ్రామంలో 5 బావులకే electricity యిచ్చినారు, తతిమ్మా గ్రామాలు ఒట్టిగానే వున్నాయి. తరువాత కూనూరువల్లి, కోడికల్లలమీదుగా line పోతూంటే electricity వస్తుంది అని అనుకుంటున్నారు, తోటలు అన్నింటిని కొట్టివేస్తున్నారేగాని electricity యివ్వడంలేదు, అందువల్ల మా తాలూకాలో సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా, ఎక్కువ గ్రామాలకు electricity యివ్వాలని కోరుతూ శెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రా రెడ్డి (భోన్‌గిరి) :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు రెండు డిమాండ్లను ప్రవేశ పెట్టారు. ఒక దానిలో 5 కోట్ల 28 లక్షల 83 వేల 400 రూ॥లను మరొక దానిలో 14 కోట్ల 64 లక్షల 2 వేల 800 రూపాయల డిమాండ్లను ప్రవేశ పెట్టారు. హైదరాబాదు ప్రభుత్వంగాని ఆంధ్రప్రదేశ ప్రభుత్వం గాని ఒక పథకం తయారు చేసి దానిని అమలులో పెట్టుటకు చర్యలు తీసుకొనలేదని మనవి చేస్తున్నాను. భారతదేశంలో జనాభానుబట్టి చూసినా లేక వైశాల్యాన్నిబట్టిచూసినా ఆంధ్రరాష్ట్రం నాల్గవదిగానున్నది. కాని విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో 9 వదిగానున్నది. విద్యుత్ ఉత్పత్తి అధికం చేయుటకు యితర రాష్ట్రాలు తీసుకుంటున్న చర్యలను మన ప్రభుత్వం తీసుకొనుటలేదు. West-Bengal, 986 Megawatts, Maharastra—827, Bihar—591, Madras—541, Utter Pradesh—460, Gujarat—378, MP—305, Punjab—271, M. W. ఉత్పత్తి అవుతున్నది. మన రాష్ట్రంలో 270 M. W. మాత్రమే ఉత్పత్తి అవుతున్నది. తలసరి వాడకంలోకూడా చాలా వెనుకబడివున్నది. తలసరి వాడకం బెంగాల్‌లో 70 K.W: మహారాష్ట్రలో—61 K.W. బీహార్‌లో—86 K.W. మద్రాసులో—81, పంజాబులో—67, మైసూర్‌లో—42 K.W. కేరళలో—42 K.W. కాని ఆంధ్రలోమాత్రం 26 K.W. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ శాఖను తీసుకున్న తరువాత అభివృద్ధి జరగలేదు. విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు 2 కోట్ల, 44 వేల 1600 రూపాయల బకాయలు వున్నాయి. ఈ బకాయిలు పెద్ద వారు, కంపెనీల వారు మాత్రమే యివ్వవలసివుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ పోర్టుఫోలియో తీసుకొన్న తరువాత బకాయిల విషయంలో తీసుకొన్న చర్యలేమిటని అడుగుతున్నాను. ప్రపంచంలో కెల్ల ధనవంతుడనే నైజాం నవాబు 7 లక్షల రూ.ల బకాయిలు చెల్లించవలసివుంది. రెండు మూడెకరాల రైతు చెల్లించనిచో fuse తీసుకొని పోతారు. 2 కోట్ల రూ.లకు పైగా బకాయిలున్నప్పటికీ చూస్తూ ఊరుకున్నది ప్రభుత్వం. హైదరాబాదు కార్పొరేషన్‌కు లక్షల రూపాయలు లోన్సు, గ్రాంటులను యిస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి చెల్లించవలసిన బకాయిలను కార్పొరేషను యెందుకు చెల్లించలేదు? Hyderabad Construction Company Rs.78 Thousands, Singareni Colonies Rs. 84 Thousands, A. C. C. Manchirala Cement Company Rs. 164 Thousands, Sirpur Paper Mill—54 Thousands, Nizam Nawab 7 Lakhs, Ramakrishna Cement Company, Macherla—24 Lakhs బకాయిపడి వున్నారు. వాటిని వసూలు చేయుటకు ప్రయత్నించడం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి రానిచో, దృష్టిలోకి తీసుకొని వసూలు [illegible]

విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయకూడదు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని నీటిసౌకర్యాలవల్ల 3 మిలియన్ల మెగావాట్సు విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేయవచ్చును. అప్పర్ సీలేరు ప్రాజెక్టు సాధ్యమైనంత త్వరలో ఉత్పత్తిలోకి రాగలదని అన్నారు. ఆ విషయంలో తీసుకున్న చర్యలేమిటని అడుగు తున్నాను. ప్రశ్నవేస్తే సరైన సమాచారం లేదంటారు. ఫలానారోజు ఉత్పత్తిలోకి రాగలవని యీ దశలోనైనా చెప్పలేనిచో చాలా విచారకరం. రెండు కోట్ల. 48 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టబోతున్నామన్నారు. బలిమెల ప్రాజెక్టు విషయంలో 1962 సం.లో సంజీవరెడ్డిగారు ఒరిస్సా ప్రభుత్వంతో ఎగ్రిమెంటు చేసుకొనడం జరిగింది. దానిపై మూడుకోట్ల రూపాయలను ఖర్చుపెట్టారు. మిగిలిన 9 కోట్ల రూ.లు చతుర్థప్రణాళికాంతానికి ఖర్చుపెడతామని చెప్పు కొన్నారు. రాబోయే 5 సంవత్సరాలలో పూర్తిచేస్తామంటున్నారు. సోవియట్ యూనియన్ నుండి జనరేటర్సు రాబోతున్నాయని ఎస్టిమేట్ల కమిటీ రిపోర్టు సమర్పించింది. దీనిని గురించి అడుగగా సమాచారం లేదని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. సమాచారం తెప్పించి అయినా సమాధానం చెప్పాలని కోరు తున్నాను. ఇప్పుడు జరిగినట్లుగా పని జరిగినచో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టును తగిన time లో నిర్మించుకొనలేము. విదేశ ధనాన్ని సంపాదించి దానిని త్వరలో పూర్తిచేయాలి. రామగుండం థర్మల్ స్టేషన్‌ను డాక్టర్ ధర్మతేజగారు నిర్మించి పెడతారని సంజీవరెడ్డిగారు చెప్పుకొన్నారు. 3 సంవత్సరముల తర్వాత నాచేతకాదని వారు చెప్పారు. పబ్లిక్‌రంగంలో కనుక దానిని నిర్మించివుంటే యీ నాటికి ఉత్పత్తిలోకి వచ్చివుండేది. ధర్మతేజకు ఉన్న తాహతు, స్తోమతు యెంత. ఏదో జపాన్‌వారు సహాయం చేస్తామన్నంతమాత్రాన వారి మాటలు నమ్మడంవలన జరుగవలసిన నష్టం జరుగుతున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారిచ్చిన note లో 27084 గ్రామాలుంటే 5378 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేశామనీ, 21706 గ్రామాలకు సరఫరా చేయవలసి వుందని తెలియజేశారు. ప్రతి సంవత్సరం 700 గ్రామాలకు యివ్వబోతున్నామని అంటున్నారు. చతుర్థ ప్రణాళికలో 10 వేల గ్రామాలకు యిస్తామని అంటున్నారు. అన్నీ కాగితాలపై వుంటున్నాయికాని అమలులోకి రావడం లేవు. గ్రామాలన్నింటికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా కావాలంటే 30 సంవత్సరాలు పట్టగలదు. ప్రత్యేకమైన plan వేసి మిగిలిన గ్రామాలన్నింటికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాచేయవలెనని మనవిచేసుకొనుచున్నాను. ఈనాడు తెలంగాణాలో, రాయలసీమలో కరువుకాటకాలు తాండవిస్తున్నవి. అయితే రాయలసీమలో పెద్ద ప్రాజెక్టులులేవు. తెలంగాణాలో ప్రాజెక్టుకు అనువైన పరిస్థితులు ఉన్నవి. పోచంపాడు ప్రాజెక్టు నిర్మిస్తే 6 జిల్లాలకు నీరు అంది పంటలు పండించుకొనే అవకాశం ఉంది. కాని మొదట ఉన్న పెద్ద స్కీము ఇతర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల పేచీలతో తగ్గించారు. ఆ తగ్గించిన స్కీము ప్రకారమైనా పని జరగటంలేదు. ప్రధానంగా యీ కరువు కాటకాలకు గురైన ప్రాంతాలకు ప్రత్యేకమైన ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం అవసరం. ఇంతకుముందు కాంగ్రెసు పక్షంనుండి రంగదాసుగారు చాలా ఘాటుగా విమర్శించారు. సభ్యులు ఆ వైపువారుగాని, యీ వైపువారుగాని యీ డిపార్ట్‌మెంట్ యొక్క చర్యలు

గురించి ఎంతగానో విమర్శిస్తున్నారు. కాని ఈ డిపార్టుమెంట్ నిగ్రహపోతున్నట్లు గానే వ్యవహారిస్తున్నది. ఈ విమర్శలన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకొని ఉన్న పొరపాట్లు లోపాలు దూరంచేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతంలో విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకు తెలంగాణా ఫండ్స్‌నుండి కొన్ని కోట్లు రు. లు ఇవ్వాలని ప్రాంతీయ కమిటీవారు తీర్మానం చేసినప్పటికీ, మంత్రి శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు అవసరంలేదని పెడసరంగా మాట్లాడారు. ఈ డబ్బు అంతా రోడ్లమీద పోసి తగలబెడుతున్నారు. తెలంగాణా వెనుకబడిన ప్రాంతంగనుక దీని అభివృద్ధికై అదనంగా డబ్బు తీసుకొని తెలంగాణాలో ఎక్కువ గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. 64-65 వ సం.లో ఆంధ్రలో 588 గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీఇచ్చారు. తెలంగాణాలో 195 గ్రామాలకు మాత్రమే ఇచ్చారు. మొత్తం 65 అంతానికి ఆంధ్రలో 4010 గ్రామాలకు, తెలంగాణాలో 1275 గ్రామాలకు ఇచ్చారు. ఇందులో 2 : 1 రేషియో ఎక్కడ ఉంది? మేము ఎన్నో సార్లు రీజినల్ కమిటీలో, అసెంబ్లీలో చెప్పాము. రేపు వచ్చే ఎన్నికలు దృష్టిలో పెట్టుకొని మంత్రులు తమ నియోజకవర్గాలలోని ఎక్కువ గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చుకోటానికి ప్రయత్నిస్తారు. లోగడ కొండా వెంకటరంగారెడ్డిగారుగాని, కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజీగారుగాని-వారు ఆ రోజుల్లో మంత్రులుగా ఉన్నప్పుడు వారి నియోజకవర్గాలలో ఎక్కువ గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చుకొన్నారు. ఈ సంవత్సరం 700 గ్రామాలకు ఇవ్వబోతున్నామని చెబుతున్నారు. ఇవి 20 జిల్లాలలో జనాభా ప్రాతిపదికమీద జిల్లాకు 30, 35 గ్రామాలచొప్పున వస్తాయి. ఈ సందర్భంలో ఆ యా జిల్లాలకు సంబంధించిన శాసనసభ్యులను పిలిచి మీ జిల్లాలలో ఇన్ని గ్రామాలకు సరఫరా అవుతుంది అని చెప్పి, ముఖ్యమంత్రిగారు అందరి శాసనసభ్యులయొక్క విమర్శలేకుండా సక్రమంగా గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి అందించే పద్ధతి అవలంబిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. డొమెస్టిక్ అండ్ ఇండస్ట్రియల్ పర్పసెస్‌కొరకు 30 పర్సెంట్ తగ్గిస్తున్నామన్నారు. ఆ ప్రకారం చేయకుండా గ్రామాలలో వ్యవసాయమునకు తగ్గిస్తున్నారు. ఫిబ్రవరి 14 నుండి యీనాటి వరకు గ్రామాలలో వ్యవసాయానికి ఇచ్చిన కరెంట్ 24 గంటలు బందయి ఉంటోంది. ఎపుడో ఐదు నిముషాలు వస్తుంది, పోతుంది. భువనగిరిలో 30 వేల టన్నులు పంట వచ్చేది-15 రోజులు నీరు ఇస్తే. కాని అక్కడ ఇవ్వక పోవటంవల్ల పంటలు ఎండిపోయాయి. మంత్రి లక్ష్మనరసయ్యగారితో కలవ టానికి వెళ్లినపుడు ఆ బ్లాకుకు సంబంధించిన అనంతరెడ్డిగారుకూడ వచ్చి చెప్పారు. కొన్ని వేల ఎకరాలలో పంట పాడైపోయింది. ఇది మూడవ పంట పెట్టుటకు ఇదే సమయము. కాని, ఇపుడు చేతికివచ్చే పంట పాడైపోయింది. బోర్డ్ అధ్యక్షులు నరసింగరావుగారితో, చీఫ్ ఇంజనీర్ తిమయ్యగారితో, సూపరింటెండెంట్ ఇంజనీర్ గారితో ఎన్నోసార్లు చెప్పుకొన్నాము. ఇక్కడ 10 రోజుల క్రిందట దీనిని గురించి కాల్ ఎటెన్షన్ నోటీసుకూడ ఇచ్చాను. కాని ఇంతవరకు సమాధానం ఇవ్వలేదు. ఈనాడు తెలంగాణా తొమ్మిది జిల్లాలలో వ్యవసాయానికి ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయి సరిగా లేకపోవటంవల్ల కొన్ని లక్షల ఎకరాలలో పంట పోయింది. 3 వ పంట 15 రోజులలో ప్రారంభమవుతుంది. దానికైనా

సక్రమంగా కొరతలేకుండా సప్లయి చేసేటట్లు వెంటనే తగు ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక్కడ ఎన్నో పెద్దపెద్ద క్లబ్స్ ఉన్నవి. నిజాంనవాబు ఇళ్లు ఉన్నవి. పెద్దపెద్ద డిన్నర్స్ మొదలైన ఫంక్షన్స్‌లో ఎక్కువ పవర్‌గల కేండిల్ బల్బ్స్ పెట్టి ఎలక్ట్రిసిటీ కాలుస్తుంటారు. దానినిగురించి ఎవరూ ఆలోచించరు. అక్కడ వ్యవసాయ పంటలకు మాత్రం పూర్తిగా తగ్గించి పంటకు నష్టం కలుగ జేస్తున్నారు. ఈ పట్టణాలలో 30 పర్సెంట్ కట్ చేసినప్పటికీ పూర్తిగా వాడుకొంటున్నారు. మీటర్స్‌కూడా చెడగొట్టి వాడుకొంటున్నారు. ఇటువంటి రిపోర్టు నేను ఇవ్వవలసిన అవసరంలేదు. బోర్డువారే ఇస్తారు. కాని ఎవరిపైనా చర్య తీసుకోవటంలేదు. వ్యవసాయానికి మాత్రం సప్లయి చేయక పోతే ఆహారోత్పత్తి పూర్తిగా దెబ్బతిని ఆ స్కీము విఫలమవుతుంది.

ఎన్. జి. ఒ ల కరువుభత్యం విషయంలో లక్షలమంది సమ్మెచేసే సమయంలో చీఫ్‌మినిస్టర్‌గారు రాత్రి 12 గంటలవరకు యూనియన్ నాయకులతో కూర్చుని ఒక అంగీకారానికి వచ్చి ప్రకటన చేసినందుకు సంతోషము. కాని ఎలక్ట్రిసిటీ, ఆర్. టి. సి.కి సంబంధించిన వర్కర్స్ గురించి ఏమి చేశారని అడిగితే—అవి అటానమస్ బాడీస్, వారే పరిష్కారం చేస్తారని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అవి అటానమస్ బాడీస్ అయినప్పటికీ, అవి మన అసెంబ్లీ లోబడే వుంటాయి. కాబట్టి ఎన్. జి. ఒ ల విషయంలో మీరు పరిష్కరించి, మిగతా వారిని గురించి ఆ బోర్డ్సు వారికే అప్పగిస్తే వారు ఏమి చేయరు. అయినపుడు ఆ వర్కర్స్ ఏమి కావాలి? వారంతా ఇపుడు సమ్మెమీద ఉన్నారు. రేపు దీపాలు వెలగకపోతే మనం చీకట్లో ఉండవలసివస్తుంది. బస్సులు నడవవు. కనుక ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పటికైనా ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు అధ్యక్షునితో మాట్లాండి, ఎన్, జి. ఒ ల విషయమై మీరు ఏ సిద్ధాంతాలను అంగీకరించారో, వాటిని వాగు కూడా అమలులో పెట్టాలని మీరు ఒకమాట చెబితే ఆయన అంగిరించి దిగివస్తాడు. లేకపోతే ఆయన మట్టసంగా కూర్చుంటారు. ఆర్. టి. సి. చైర్‌మన్ వి.వి. రాజుగారు యూనియన్ రిప్రజెంటిటివ్స్‌ను పిలిచి మాట్లాడుతున్నట్లు తెలిసింది. కాని ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు అధ్యక్షులు ఏమీ చేయటంలేదు. ఆ బోర్డుక్రింద 20, 25 వేలమంది ఎస్. ఎమ్. ఆర్స్ గాని, ఉద్యోగులుగాని పని చేస్తున్నారు. వారి సమస్యకూడ ఎన్. జి. ఒ లతో బాటు పరిష్కరింపబడాలని ఇప్పటికైనా చీఫ్ మినిస్టరుగారు జోక్యం కలుగజేసుకొని వారి న్యాయసమ్మతమైన కోర్కెలు అంగీకరింపబడేటట్లు చేస్తారని, రేపు సెషన్‌లో వారి కోర్కెలు అంగీకరింపబడిన వని సంతోషకరమైన వార్త మాకు వినిపిస్తారని మనవిచేస్తూ, చీఫ్ మినిస్టర్ గారు అందరి విమర్శలు దృష్టిలో పెట్టుకొని సమాధానం ఇస్తారని ఆశిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అధ్యక్షా, సుమారు నెల రోజులుగా జరుగుతున్న బడ్జెట్ చర్చలు, డిమాండ్స్‌పై చర్చలు యీ రోజుతో ముగుస్తున్నవి. అన్ని విషయాలలో గౌ. సభ్యులు అన్ని పక్షాల నుండి ఇచ్చినటువంటి సహకారానికి నా కృతజ్ఞతలు వెల్లడిచేస్తున్నాను. స్వపక్షంనుండిగాని, అపోజిషన్ పక్షం

నుండిగాని గౌ. సభ్యులు చేసిన న్యాయమైన విమర్శలకు, లేదా ప్రభుత్వశాఖల పరిపాలనలో పొరపాటులుగాని, తప్పులుగాని ఉన్నవని చెప్పినవాటికి, ఇక్కడ మంత్రులుగు సమాధానం చెప్పటానికి అవకాశం దొరికినా, దొరకకపోయినా, తప్ప కుండా డిపార్టుమెంట్ వారు వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని సరిచేయగలరనే ఆశను వ్యక్తము చేస్తున్నాను.

ముఖ్యముగా — ఎలక్ట్రిసిటీ గురించి మనమందరము కొంత ఆగ్రహపడటానికి గాని, విమర్శచేసుకోటానికిగాని అవకాశము ఉన్న సంగతి మీకు తెలుసు. దుర దృష్టవశాత్తు అనేక కారణాలవల్ల, మన రాష్ట్రంలో ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పత్తి దాని పంపిణీ విషయంలో, మనతో పోలికటువంటి అనేక రాష్ట్రాలతో పోల్చిచూసుకొంటే- మనము వెనకబడిఉన్నామన్నది నిర్వివాదమైన మాట. అది మనం పదేపదే చెప్పుకొంటున్నటువంటి విషయము. దానిని కరెక్ట్ చేయటానికి, సంపూర్ణంగా కరెక్టు కాకపోయినప్పటికిన్నీ, చాలా భాగం కరెక్టుచేయటానికి (నాలుగవ ప్రణా ళికలో తుది స్వరూపం ఎట్లా ఉంటుందో నేను చెప్పలేనుగాని) — అత్యధిక ప్రాధా న్యత ఇస్తున్నామన్న సంగతి ఇదివరకే చర్చలలో నేను మనవిచేసి ఉన్నాను. డ్రాఫ్ట్‌ప్లాన్‌లో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు కాకుండానే 200 కోట్ల ప్రణాళిక ఒక ఎలక్ట్రిసిటీ క్రిందనే పెట్టుకొన్నాము. ఏదైతే యీ డిస్పారిటీ ఇన్ కన్‌సంప్షన్ అండ్ జనరేషన్ మనం చూస్తున్నామో, అందులో చాలా భాగం నాలుగవ ప్రణాళిక చివరకు కరెక్ట్ చేయాలని, మిగిలినది ఐదవ ప్రణాళికలో కరెక్ట్ అవు తుందన్న దృష్టితో మనం పోవాలి. అటువంటి ఆశలు పెట్టుకొని మనం ముందుకు పోవాలి దురదృష్టవశాత్తు మనకు అన్ ప్రిసిడెంటెడ్ డ్రాట్ కండిషన్స్ రాష్ట్రంలో ఏర్పడటంవల్ల మనకు ఆహార పంటలు, వ్యాపార పంటలు దెబ్బతిన టమే కాకుండా, పవర్ ప్రొడక్షన్ కూడ చాలా తగ్గిపోయింది. ఇపుడు మనం ఎక్కువ హైడ్రో పైన ఆధారపడుతున్నామన్నది మీకు తెలుసు మాచ్‌ఖండ్, తుంగభద్ర, నిజాంసాగర్ పై ఇప్పటివరకు మనం ఎక్కువగా ఆధార పడు తున్నాము. వర్షాభావం వల్ల మాచ్‌ఖండ్‌లో ఎంత తగ్గిందో, తుంగభద్రలో ఎంత తగ్గిందో, నిజాంసాగర్‌లో ఎంత ఎరాటిక్‌గా ఉన్నదో మీకు ఇవాళ 94 క్రింద చెప్పాను. ఇదివరకు కూడ మీకు తెలిసిన విషయమే. గౌ. సభ్యులు చెప్పినట్లు మనం ఒక బాలెన్సుకూడ మెయిన్‌టెయిన్ చేయాలి. థర్మల్ అండ్ హైడ్రో-అన్నది మీకు తెలుసు. నేను ఇచ్చిన నివేదికలోని విషయాలు మీరు చూసిఉంటారు. అందులో ఉన్న విషయాలు నేను తిరిగి చెప్పనక్కరలేదు. మనం ఒక బాలెన్స్ మెయిన్‌టెయిన్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అనే సంగతి నేను క్లుప్తంగా మీకు మనవిచేస్తున్నాను. థర్మల్ సంగతి చెబుతున్నాను. కొత్తగూడెం వన్ అండ్ టు స్టేజెస్ 240 మెగావాట్స్ ఆఫ్ పవర్‌ను మనం యీ ప్లానులో ఉత్పత్తి చేయాలని, రామగుండంలో 62 న్నర మెగావాట్స్ పవర్ ఉత్పత్తిచేయాలని, రామగుండంలో ధర్మతేజవిషయంఎట్లాఉన్నప్పటికీ, దానిప్రత్యా మ్నాయంగా ఎక్స్‌టెన్షన్ టు కొత్తగూడెం- అని 180 మెగావాట్స్ ఆఫ్ పవర్

ఉత్పత్తి చేయాలని, కొత్తగూడెం థర్డు స్టేజ్ అనేదానికి మనం అక్కడ 575 మెగావాట్స్ఆఫ్ పవర్ ఉత్పత్తి చేయటానికి మేము ప్రయత్నంచేస్తున్నామని, ప్లానింగ్ కమిషన్‌కు పంపుతున్నామన్న విషయం తమకు తెలుసు. థర్మల్‌కు 857 మెగావాట్స్ ఆఫ్ పవర్‌ను మనం నాలుగవ ప్రణాళికలో (తర్వాత ఇంకా కొంత పొడిగించబడినా) ఉత్పత్తి చేయాలనే సంకల్పంతో మనం ముందుకు పోతున్నాము. ఇక హైడ్రో అప్పర్ సీలేరు మనకు వస్తున్నది. అక్కడ 120 మెగావాట్స్ ఆఫ్ పవర్ ఉంటుంది. లోయర్ సీలేరు 400 మెగావాట్స్ అఫ్ పవర్‌కు మనం చర్యలు తీసుకొంటున్నాము. శ్రీశైలంకు ప్లానులో 110 మెగావాట్స్ ఆఫ్ పవర్‌కు ఉంది. అది ఒక 630 మెగావాట్స్ ఆఫ్ పవర్ ఉత్పత్తి చేయాలని మన సంకల్పం. ఈ బాలెన్స్ మనం మెయిన్‌టెయిన్ చేయటము అవసరము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :— గద్వాల్ దగ్గర సంగతి ఏమి చేశారు? గద్వాల్ దగ్గర హైడ్రో ఎలక్ట్రికల్ స్కీము సంగతి ఏమి చేశారు? అది పెడతా మన్నారు. అది వదలివేశారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నాకు ఆ ఇన్‌ఫర్మేషన్ లేదు. అది ఇన్‌వెస్టిగేషన్‌లో ఉంది అంటున్నారు. ఇంకో విషయం గోపాలకృష్ణయ్యగారు కూడ చెప్పారు. నాగార్జునసాగర్ లో యీ పవర్‌కు ఆ స్టాక్స్‌పైప్స్ వగైరా పెట్టుకొన్నాము. అక్కడ కూడ కొంచెం వివాదం అడ్డురాకుండా, అది ఎప్పటికి తేలేంతవరకు ఏదైనా అక్కడ ఉత్పత్తి చేయటానికి అవకాశం ఉంటే, అదికూడ మనం ప్రయత్నం చేసుకోవాలి. అది కేంద్రం దృష్టికి మళ్లీ తీసుకునే ప్రయత్నం చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను డిస్ట్రిబ్యూషన్, ట్రాన్స్‌మిషన్ వగైరా కార్యక్రమం ఉంది. ఈ సంవత్సరం 66—67 లో 32 కోట్లు పెట్టుకొన్నాము. పోయిన సంవత్సరం కూడ అంతే ఖర్చుపెట్టాము. మూడవ ప్రణాళిక చివరకు ఇదివరకు అనుకొన్న మాదిరి కాకుండా, 65 కోట్లు, 66 కోట్లు రు. మొట్టమొదట పెట్టుకొన్న మాదిరికాకుండా ఇపుడు మూడవ ప్రణాళిక చివరకు మనం దాదాపు ఎలక్ట్రిసిటీపైన 94 కోట్ల రు. పై చిల్లర ఖర్చుపెడుతున్నాము. మనము మొదటి ప్రణాళిక ఏర్పాటు చేసినపుడు ఎలక్ట్రిసిటీకి కొంత డబ్బు తక్కువ కేటాయించి నప్పటికీ, సాధ్యమైనంతవరకు ఇపుడు సర్ది ఉత్పత్తి పెంచటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామనే మాట మనవిచేస్తున్నాను. ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక ప్రణాళికా కాలంలో ఒక సబ్జక్టు క్రింద ఎలక్ట్రిసిటీ క్రింద దాదాపు 80 కోట్లు అదనంగా రిసోర్స్‌స్ కనుక్కోవటం కష్టతరమైన మాట అని మనవిచేస్తున్నాను. అయినప్పటికి మనందరికి శ్రద్ధ ఉన్నదికాబట్టి, ఇతర రాష్ట్రాలతోబాటు మన రాష్ట్రంలోకూడ ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పత్తి అధికం అయితే తప్ప, మనం ఇండస్ట్రియల్‌గా గాని, ఎగ్రికల్చరల్‌గాగాని అభివృద్ధి కాజాలమనే పునాదిఅయిన విషయాన్ని మరచి పోకూడదనే భావంతో ప్రభుత్వం ముందుకు పోతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

ఎలక్ట్రిసిటీ కట్ వచ్చింది. దానిని గురించి పెద్దలంతా మనవిచేసినారు. ఎలక్ట్రిసిటీ కట్ వచ్చినా అక్కడక్కడ పెద్ద లైట్స్ వెలుగుతున్నాయి అన్నారు.

ఎడ్వర్‌టైజ్‌మెంట్ లైట్స్ అన్నీ కట్ చేయమని చెప్పాము. ప్రయివేట్ కన్‌సంప్షన్ కూడ కట్ చేయాలని చెప్పాము. మంత్రుల ఇళ్లలోపల, గేట్ల దగ్గర లైట్స్ కట్ చేయమని చెబుతున్నాము, మంత్రులు కూడ ఆ విషయంలో ఆదర్శంగా చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాల్ రెడ్డి :— ఫతేమైదాన్‌లో టెన్నిస్ క్లబ్‌లో ఫ్లడ్ లైట్స్ వేస్తున్నారండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అదికూడ ఆపుదాము. టెన్నిస్ నాలుగు రోజులు ఆడకపోతే ఏమీ ప్రమాదంలేదు. రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పారు. కొన్ని గ్రామాలలో భువనగిరి కల్వకుర్తి మొదలైన గ్రామాదులలో ఎలక్ట్రిసిటీ సరిగా అందనందువల్ల, లో ఓల్టేజ్‌లో పోయినందువల పంప్ సెట్స్ దెబ్బతినడమే కాకుండా, పంటలు నష్టపడుతున్నాయనే మాటకు అస్కారం లేకపోలేదు. నేను ఆఫీసర్స్‌తో చెప్పాను-సరైన టైమ్‌లో ఇవ్వకపోయినాసరే రాత్రి 10 గంటల తర్వాతనైనా పంటలకు నీరు సప్లయి చేయటానికి మీరు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇస్తే చాలా బాగుంటుందని చెప్పాను. వారు ఆ మాదిరిగా చేయటానికి ఇదివరకే నిర్ణయం చేసుకొన్నారు. ఆ మాదిరి జరుగుతుంది. వారికి కొంత అనుమానం ఉంది. 100 పర్సెంట్ ఉండకపోయినా, 80, 85 పర్సెంట్‌అయినా దానికి బెనిఫిట్ దొరుకుతుందని చెబుతున్నాను. నేను ప్రత్యేకంగా ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు వారికి ఇక్కడ ఉన్న సెక్రటరీస్‌కు చెబుతున్నాను. దీనికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను. ఉన్నటువంటి క్రాప్స్‌కు మనం ఏవిధంగానైనా సరే యీ పవర్ ఇవ్వలేకుండా, చెడగొట్టుకొంటే, అది పెద్ద దురదృష్టకరమైన విషయం అని ప్రత్యేకంగా వారి దృష్టికి తెస్తూ తప్పకుండా ఇది జరిగితీరాలని, యీ ఉత్తరువులు అమలు అయ్యేటట్లు చూడాలని, చూడవలసిన బాధ్యత కూడ ఉన్నదని వారికి నేను ప్రత్యేకంగా చెబుతున్నాను సహజంగా అనేకమంది సభ్యులు చెప్పినారు. చలపతిరావుగారు per capita cons..mption వగైరాల గురించి మనవిచేసినారు. ఇవన్నీ నేను, ఇది వరకు క్లుప్తంగా మనవిచేసినాను. అనేకమంది గౌరవసభ్యులు ruralelectrification గురించి చెప్పారు. Elections వస్తున్నాయి. కాబట్టి ప్రతివారు దీనిలో శ్రద్ధ తీసుకోవడం సహజమైన మాట. Electricity మీద ఓట్లు ఆధారపడి ఉండడం కల్ల. ఏదో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేస్తామనే సంకల్పం పెద్దలందరకు ఉండడంలో అనుమానం ఏమీలేదు. మన ఫైనాన్స్ మినిష్టర్ గారి speech లో షుమారు 8 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాము, 700 గ్రామాలకు యిస్తామన్నారని చెప్పినారు. ఇంకా కొంత డబ్బు ఎట్లాఅయినా సర్దడానికి వీలువుంటే సర్దుకొని అదనంగా 50 లక్షలు, 70 లక్షలు ఎంతైనా పెట్టి యింకా కొన్ని గ్రామాలకు యిద్దామనే సంకల్పం ఉన్నది. Backward areas ఉన్నాయి. చాల మంది గౌరవసభ్యులు చెప్పినారు. రమణారెడ్డిగారు చెప్పినారు. దర్శి తాలూకా అంటే వారు కోపపడకపోతే చెపుతాము. అది రావణాసురుడు శూర్పణకు యిచ్చాడట. ఎఱ్ఱగొండపాలెంకూడ అంతే. చాల వెనకబడిన తాలూకా,

తమరు చూడలేదేమోగాని ఒకసారి చూసివస్తే తెలుస్తుంది. అట్లాగే యింకా అనేకమైన ప్రాంతాలున్నాయి. ఉదాహరణకు మనవిచేశాను. వారు ఉపన్యాసం చెప్పారు. కొంచెం ఆవేశంతో చెప్పారు కాబట్టి ఈ సమాధానం చెప్తున్నాను. మా నరసారావుపేట తాలూకాగురించి స్నేహితులు చెప్పినారు. మా జిల్లా నుండి ముఖ్యమంత్రి అయినందువల్ల అన్యాయం జరుగకూడదు. న్యాయం లేక పోయినా అని చెప్పినారు. అదికూడ ఉన్నది లేకపోలేదు. ఎంతవరకు చేస్తామో చెప్పలేను. Backward areas ను దృష్టిలో పెట్టుకుని, ఇదివరకు వున్నటువంటి coverage నికూడ దృష్టిలో పెట్టుకుని అందులో ముఖ్యంగా తెలంగాణ ప్రాంతంగాని, రాయలసీమగాని, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం ప్రాంతాలుగాని కొంతవరకు weightage యిచ్చి న్యాయంగా చేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతానికి కనీసం 40% తక్కువ లేకుండా ఉండాలనేటటువంటిది రీజనల్ కమిటీవారు చెప్పినారు. గౌరవసభ్యులు అనేకమంది చెప్పినారు. ప్రతిపత్తిలో చేయాలని అనుకుంటున్నాను. రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు అందరినీ కూర్చోబెట్టి ప్రతి ఊరు చూడడము నాకు సాధ్యమవదు సాధ్యమయ్యే పనికాదు. గౌరవ సభ్యులు పెటిషన్‌లు యిస్తూఉంటే నా దస్కతు పెట్టి Board కు పంపిస్తూనే ఉన్నాను. వారు చూచి సాధ్యమైనంతవరకు select చేయాలి. గాని లేకపోతే arrangement చేయడం సాధ్యమయ్యే మాట కాదు. వారుకూడ న్యాయంగా చూచి ఎక్కడెక్కడ యివ్వాలి, ఎక్కడ దగ్గర ఉన్నది. తక్కువ ఖర్చులో ఎక్కువ గ్రామాలు అయ్యేపద్ధతిలో యివన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తారనే నమ్మకం నాకు ఉన్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అంతేకాదు నేను ఎక్కువగా ruralelectrification గురించి చెప్పలేను. అందరికీ కోరికగానే ఉన్నది. ఎక్కడికి పోయినప్పటికీ, మంత్రిగారు ఏ టూరుకు, ఏ గ్రామం ఏ సందర్భంలో పోయినప్పటికీ వారు చెపుతూనే ఉన్నారు. గ్రామాదులకు electricity యివ్వాలి. వ్యవసాయ ఉత్పత్తి ఎక్కువగా చేయమంటున్నారు. మాకు pump sets యివ్వండి, pump sets కు electricity యివ్వండి అని. ప్రథమ కార్యక్రమం పెట్టుకున్నాము. తమకు తెలుసు. గడచిన సంవత్సరం—రేపు 31 వ తారీఖుతో ఆఖరయ్యే సంవత్సరంలో సాధ్యమైనంత వరకు మాకు ఉన్న డబ్బు షుమారు కోటి రూపాయలు కేవలం వ్యవసాయానికి Connections యివ్వడానికి లేకపోతే అనేకచోట్ల గ్రామాలలో electricity యిచ్చి హరిజన వాడలలో యివ్వ లేదో అక్కడ హరిజన వాడలలో యివ్వమని చెప్పినాము అంతేతప్ప మేము ప్రత్యేకంగా ఒక్కటే ఒక్క గ్రామం తప్ప క్రొత్తగా electrify చేసిన పాపాన పోలేదు ఈ సంవత్సరము. ముందుకూడ గ్రామాలలో యిచ్చినప్పుడు first consideration agricultural connections అనేమాట వారందరికీ తెలుసు. అది ఉంటుంది. గ్రామంలో వీధులలో ఉన్నప్పుడు హరిజన చేరిన్ వగైరాలలోకూడ ఉండి తీరాలి. దానికి మళ్ళీ ప్రత్యేకమైన పథకం చేయకూడదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆంథోనిరెడ్డిగారు materials purchase చేయడంలో delay అవుతోంది అని చెప్పినారు. Rural electrification కు గాని యితర సామానులు గాని కావలసినటువంటి అంచనాలు వేసుకొని ఎంత అవసరం ఉన్నదో దానినిబట్టి

ముందే తగు జాగ్రత్త తీసుకుంటున్నామని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకో విషయం పెద్దలు విశ్వనాథంగారు ఆదినారాయణరెడ్డిగారు చెప్పినారు. మాచెర్ల సిమెంటులో minimum guarantee వగైరాలు ఉన్నాయని. ఏదో reply ఉన్నది అనుకోండి. కాని వారు దీర్ఘంగా పరిశీలన చేసినతరువాత చెప్పమని చెప్పినారు. నేను వారికి చెప్పినాను. ఆ సమస్య నా దృష్టికి తీసుకురావలసిందని, explain చేయవలసిందని దానిని గురించి తరువాత అవకాశం వచ్చినప్పుడు మనవి చేస్తాను. ముఖ్యమైన విషయం గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినారు. ఇచ్చంపల్లి ఏదో investigate చేస్తున్నారు, అది పెద్దది. మనదే కాదు. మధ్యప్రదేశ్‌లో, మహారాష్ట్రంలో ముప్పు ఉంటుంది. Submission అక్కడ ఉంటుంది. అదికూడ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు ఏదో investigate చేస్తున్నారని చెపుతున్నారు. కాని ఒక్క విషయంమట్టుకు నేను మనవి చేయాలి అనుకుంటున్నాను. ఇక్కడ యిదివరకే Zonal council లో కూడ యిది తీసుకువచ్చాము. నైవేలిలో power ఉన్నది అనుకోండి. కేంద్రం మొత్తం డబ్బుపెట్టి అక్కడ ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. తమకు తెలుసు. Electricity State sector లో ఉన్నటువంటిది. ఏ power ను ఉత్పత్తి చేసినా ఆ power ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవాళ్ళు plan లో పెట్టుకొని భరించవలసిన బాధ్యతయున్నది. అయినప్పటికినీ మంచో చెడో నైవేలిలో యిప్పటికి 400 మెగావాట్సు అయిపోయింది ఇంకా 200 మెగవాట్సు extend చేయబోతున్నారు 600 మెగవాట్స్ power మొత్తం కేంద్రం డబ్బుతో పెట్టుబడి పెట్టి అక్కడ ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. ప్రక్కన ఉన్నటువంటి రాష్ట్రాలకు భాగం రావాలని యివ్వాళ కాదు 2½, 3 సంవత్సరాల క్రింద లేవదీసినాము. ఇది యింకా నడుస్తూనే ఉన్నది. National Development Council లో కూడ వచ్చినది. అదేకాకుండా రేపు ప్రొద్దున atomic power ఒకవేళ మద్రాసులో పెట్టనివ్వండి. ఇంకోచోట పెట్టనివ్వండి ఎక్కడ పెట్టినప్పటికీ కేంద్రం డబ్బుతో పెడుతున్నారు కాబట్టి దానియొక్క భాగం ప్రక్కన ఉన్న రాష్ట్రాలకు రావాలనే మాటకూడ మేమునచ్చచెప్తున్నాము. ఒత్తిడిచెస్తున్నాముకూడ. కేవలం ఒక రాష్ట్రానికిగాని, ఒక ప్రభుత్వానికిగాని generation of power complete గా సెంట్రల్ తీసుకొనేటట్లు ఉంటే కదమ రాష్ట్రాల సంగతి ఏమి అవుతాయని నేను అడుగుతున్నాను. లక్షణంగా మనకు 200 కోట్ల రూపాయల పై చిల్లర పెట్టుకొన్నాము. ఈ 200 కోట్లను వారిని పెట్టమనండి ఉత్పత్తి చేయమనండి. మాకేమి ఆక్షేపణ లేదు. ఈ preference, ఈ ప్రత్యేక దృష్టి ఏమిటో నాకు అర్థంకావడంలేదు. ఒకవేళ అటువంటిది వేరే కారణాలవల్ల పెట్టవలసివస్తే natural గా దాని share అయినా మనకు రావాలి. లేకపోతే అంతపెట్టుబడి పెట్టేటటువంటి యితర రాష్ట్రాలకన్నా రావాలి. ఏదో ఒకటి న్యాయం ఉండాలి. కేంద్రం డబ్బుతో ఉత్పత్తి చేస్తూ యిది అన్యాయంగా కనపడుతున్నది. మీ అందరికి తెలియనిది కాదు. దీనిని తిరిగి అవకాశం వచ్చినప్పుడల్లా press చేస్తూనే ఉంటాము అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకా అనేక విషయాలు గౌరవసభ్యులంతా చెప్పినారు. వారందరికీ నాప్రత్యేకమైన ధన్యవాదాలు. చాల మంచి విషయాలు generation transmission, distribution వగైరాలన్నీ చెప్పినారు. ఇవన్నీ నేను జ్ఞాపకం

పెట్టుకుంటావని మనవిచేస్తూ ఈ Demand ను దయతో pass చేయవలసిందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రా రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు నూతన్ల రాష్ట్రీన్ల సిమెంటు వారు రు. 24 లక్షలు బకాయిపడి ఉన్నారు అన్నారు. విశ్వనాథంగారు కూడ వారి దృష్టికి తీసుకువస్తే విచారించి న్యూస్తాను అని అన్నారు. రెండు కోట్ల నలభై నాలుగు వేల రూపాయలు యింకా యితర పెద్ద సమస్యలుకూడ బకాయిపెట్టి ఉంచారు. వాళ్ళ విషయంలోకూడ తగు చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—ఏ బకాయి. ఏది వారి దగ్గర information ఉంటే pass on చేయవచ్చునండి. నేను తప్పకుండా కనుక్కుంటాను. నేను ఇప్పుడు కొంతవరకు సమాధానం చెప్పేవాడినే కాని వారు ప్రత్యేకంగా దానితో గమనించి చూడండి. చూచిన తరువాత సమాధానం చెప్పండి అని చెప్పారు. అదికూడ information యివ్వండి. ఏదైనా ఉంటే తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము అని నేను చెపుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రా రెడ్డి:—1964-65 Estimates Committee సమర్పించిన report లో ఉండే విషయాలే నేను చెప్పినాను. Page 51 లో వివరంగా ఉన్నది. నేను ప్రత్యేకంగా వ్రాసియివ్వవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ కె. రామచంద్రా రెడ్డి :—మా నల్గొండ జిల్లా భువనగిరి తాలూకాలో ఏప్రిల్, మే మాసాలలో వేసవి పంట, కత్తెర ఎడగారి, అంటారు వేల ఎకరాలలో ఎటా వేస్తారు. వచ్చే 40, 50 రోజులలో పూర్తిగా ఎలక్ట్రిసిటీ బంద్ చేస్తారని తెలుస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం ఎడగారికి అరేంజిమెంట్సు ఏమైనా చేస్తారా? లేకపోతే వేల ఎకరాలలో పంట నష్టం అవుతుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—చూద్దాం.

Demand No. XXXI-Electricity-Rs. 5,28,83,400.

Mr. Deputy Speaker:—The question is :—

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity, by Rs. 100.

The failure of the Government to appoint a committee to enquire into the affairs and working of the Andhra Pradesh State Electricity Board.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker:—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

For not repairing Chittoor Arogonda Road in Chittoor District.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker.—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs.-100.

For not reducing remunerative aspect of Electricity schemes to 10% at least in famine areas.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker.—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs.100.

For not reducing the minimum charges for the motors used for agricultural purposes.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker.—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100

For not taking effective steps to provide electricity to Duggiralapadu and Madhavaram villages of Vijayawada taluks in view of - failure of the crops for the last three years.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

For not giving connection to well irrigation of Donimukkala village of Gooti taluk since 1964 even though the line is laid in 1964

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for lectricity by Rs. 100.00.

For having failed to supply electricity to the villages of Gollaladaddi, Dancherla, P. K. Cheruvu and Y. T. Cheruvu of Gooty taluk, Ananthapur District, all chronic famine villages.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by-Rs. 100.

For not having supplied electricity to the well irrigation of Dosaludiki village of Gooty taluk, Ananthapur District a village which has 40 to 50 wells even though Electricity Board has brought electric lines for the sake of giving connection to a well of an influential person, whose well is half-a-furlong from other wells.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.00.

Failure to the Government to supply electricity to the wells for Agricultural purposes to Puttaparti and its Panchayat Villages which have more than 150 wells even though Government have supplied electricity to Sai Baba Mander of Puttaparti some 8 years back.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.00.

For not having supplied electricity to Agricultural operations of Nakkaladoddi village of Gooty taluk, Anantapur District — a village one mile away from Timmapuram which is supplied with electricity.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.00.

The failure of the Government in not supplying electricity for the agricultural purpose in Markapur Taluk including Yerragondapalem and Markapur Samithis Kurno l District which is a famine area.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Elecricity by—Rs. 100.00.

Failue to supply Electricity to Electrical Motor Pumpsets in Agricultural fields.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by—Rs. 100.00.

Failure to supply electricity to Sugarcane crushers (Agricultural purpose).

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker:— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.00.

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా గ్రామాదులలో ఏ ఒక్క గ్రామానికైనా విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను

Tho cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

నెల్లూరుజిల్లా కనిగిరి తాలూకా చాకిరాల గ్రామమునకు వ్యవసాయమునకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

తాలూకా నర్సాపురం, మెదకు జిల్లాలోని కుప్పం గ్రామాలలో విద్యుచ్ఛక్తి గురించి విద్యుచ్ఛక్తి సర్వే డిపార్టుమెంటు సర్వే చేసినప్పటికినీ ఇంతవరకు సూపరెంటెండింగు ఇంజనీరుగారివద్దకి సర్వే ఎస్టిమేట్లు పంపనందుకుగాను 1. కవుడిపల్లి 2. వెల్మకన్న 3. హైద్రాబాద్ 4. బిలపుచెడి 5. శిరుకూడ మొదలగు గ్రామాదులలో

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

నెల్లూరుజిల్లా కనిగిరి తాలూకా చల్లగిరిగెల, దిరిశమంచ, యమ్మకుంట, కాశీపురం, కనిగిరి, పంచాయతీలకు వ్యవసాయమునకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

నెల్లూరుజిల్లా కనిగిరి తాలూకా శంఖవరం, చినయిర్లపాడు, వేరంగుడి వగైరా పంచాయతీలకు వ్యవసాయమునకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి చేయనందుకు

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.00.

For urging the Government to extend electricity supply to the villages, Kudamalakalva, Nandyal taluk and Ovakal and Humainapuram in Kurnool taluk of Kurnool District.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

To urge on Government to provide street lights to Kondurpalem hamlet of Revale village, Kovur taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.00.

To urge on Government to supply current to the villages of Chalivendra hamlet of Brahmadevaram village, Nellore taluk and district, for the purpose of promoting agricultural production.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by-Rs. 100.00.

To urge on Government to supply current to the villages of Lingalapalem hamlet of Brahmadevaram village, Nellore taluk and District for the purpose of Agriculture operation.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by-Rs. 100.00.

To urge on Government to supply current to wells of the agriculturist of Attalapalem village, Sullurupet taluk, Nellore district for the purpose of promoting food production.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by-Rs. 100.00.

For failure not to follow any procedure in granting electricity to villages.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by-Rs. 100.00.

To urge on Government to provide street lights to the Harijans of Kothapalem village Nellore Taluk and District.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by-Rs. 100.00.

విద్యుచ్ఛక్తి విస్తరణ పథకాలు మొదటి ప్రాధాన్యత నీటి ఆధారములేని మెట్ట ప్రాంతాలకు యివ్వనందులకు

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఎలెక్ట్రిసిటీకి తగిన ప్రాధాన్యం యివ్వనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

వరంగల్ తాలూకా, రాఘవాపురం, మెత్తకిల్ల, మీదికొండ, ఘనపూర్ గ్రామాలలో ఎలెక్ట్రిసిటీ ఎక్స్టెన్షన్ వ్యవసాయానికి యింతవరకు యివ్వకుండా జాప్యం జరుగుతున్నదానికిగాను

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

వరంగల్ తాలూకా ఘన్‌పూర్‌లో ఎలెక్ట్రిసిటీ సబ్ స్టేషన్ నిర్మాణంలో జరుగుతున్న ఆలస్యానికిగాను

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

వరంగల్ తాలూకా, కూనూరు, ఉప్పుగల్, నశికర్, నందనం, మల్లాపురం గ్రామాలకై ఎలెక్ట్రిసిటీ అంచనాలు తయారు అయినప్పటికి యింతవరకు మంజూరీ యివ్వనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

వరంగల్ తాలూకా, రమ్మడకిల్ల, జఫర్‌గడ్, మొగలాపురం, నూరారం, రాగారం, రిమ్మంపేట, రమ్మడకిల్ల, రఘునాథకిల్ల, మల్లవకిల్ల, వెంకటాపురం, ధర్మపురం, కృష్ణాజీగూడ, లంగనికిల్ల, శాకితకిల్ల, వేచరమల్లకుర్ళ, వొడగకిల్ల, మదికిల్ల, మహాలింగంకిల్ల, దేవనూరు గ్రామాలలో యింతవరకు ఎలెక్ట్రిసిటీ సర్వే చేయనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by— Rs. 100.00.

వరంగల్ జిల్లా జనగామ తాలూకా గబ్బెట, ఖాందీపేట, నారాయణపురం, కన్నాయకిల్ల, నిదిగొండ గ్రామాలకై ఎలక్ట్రిసిటీకై అంచనాలా తయారు అయి ఉంది యింతవరకు ఎలెక్ట్రిసిటీ సప్లయి చేయనందుకుగాను

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is:

To reduce the allotment of Rs 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.00.

For not regularising so far the staff working in the Electicity undertaking at Anakapalli Visakhapatnam district even after 5 years of taking over of the undertaking.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by-Rs. 100.00

To impress upon the Government to complete the Kothagudem Upper Sileru, Lower Sileru, Ramagundam, Srisailam Power Schemes expeditiously.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

To urge the Government to execute immediately the scheme supplying electricity to the villages of Gokahpalli, Tummanagutla, Burakayalakota, Devalacheruvu as it is sanctioned by the State Electricity Board according to the letter written by the Chief Engineer (Board) to Madanapalli, M.L.A., All these villages belong to Madanapalli Taluk, Chittoor District.

To reduce the allotment of Rs. 5,28,83,400 for Electricity by Rs. 100.

To urge the Government to supply Electricity from Mudivedu to the adjoining villages of Pitchilivaripalli, Kosuvaripalli and Mattivaripalli of Madanapalli Taluk, Chittoor District at an early date and to complete all the concerned preliminaries.

The cut motions were negatived.

DEMAND No. XLIX—CAPITAL OUTLAY ON ELECTRICITY SCHEMES RS. 14,64,02,800.

Mr. Deputy Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 14,64,02,800 for capital outlay on Electricity Schemes by .. .. Rs. 100.

To urge to pay compensation at market rate to those whose villages, lands and properties are going to be sub-merged under the Srisailam Project.

To reduce the allotment of Rs. 14,64,02,800 for capital outlay on Electricity Schemes by .. .. Rs. 100.

Failure to secure foreign exchange required for Srisailam Project.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,28,83,400 under Demand No. XXXI—Electricity."

The motion was adopted.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 14,64,02,800 under Demand No. XLIX—Capital Outlay on Electricity Schemes."

The motion was adopted.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding the amounts shown in the third column of the Notice of Demands dated 21st February 1966, in respect of the following heads of Demands entered in the first column thereof—

Demand Nos.		Rs.
II.	.. Excise Department	1,06,50,000
IV.	.. Sales Tax Administration ..	78,87,000
V.	.. Other Taxes and Duties Administration	4,74,000
VI.	.. Stamps Administration	18,23,000
VII.	.. Registration Department ..	37,22,000
VIII.	.. State Legislature	90,24,000
XI.	.. Administration of Justice ..	1,42,59,500
XII.	.. Jails	80,14,000
XIV.	.. Stores Purchase and Industrial Marketing Department, Weights and Measures, etc.	56,26,500
XV.	.. Miscellaneous Departments ..	1,02,51,100
XVI.	.. Mines and Archaeology, etc. ..	23,45,100
XXXII.	.. Public Works	11,82,54,000

XXXIII.	..	Famine Relief	95,65,000
XXXIV.	..	Pensions	3,86,97,000
XXXV.	..	Territorial and Political Pensions ..	7,36,000
XXXVI.	..	Privy Purses and Allowances of Indian Rulers	31,000
XXXVII.	..	Stationery and Printing ..	1,61,34,000
XXXIX.	..	Miscellaneous	4,97,68,000
XLI.	..	Other Miscellaneous Compensations and Assignments.	2,76,63,400
XLII.	..	Expenditure connected with the National Emergency.	5,16,000
XLIII.	..	Compensation to Zamindars ..	35,25,000
L.	..	Capital Outlay on Public Works ..	5,83,51,900
LI.	..	Other works	3,24,000
LIII.	..	Commuted value of pensions ..	25,02,000
LIV.	..	Capital Outlay on Schemes of Government Trading.	59,13,000
LV.	..	Loans and Advances by the State Government.	24,33,17,000

The motion was adopted.

Mr. Deputy Speaker :—The House stands adjourned to 8-30 a.m. tomorrow.

(The House then adjourned till Half-past Eight of the Clock on Tuesday the 29th March 1966).

APPENDIX.

DEMAND No. XXXI—ELECTRICITY .. Rs. 5,28,83,400

DEMAND No. XLIX—CAPITAL OUTLAY ON ELECTRICITY SCHEMES .. .. .. Rs. 14,61,02,800

ELECTRICITY IN ANDHRA PRADESH.

Budget Estimate 1966-67.

MR. SPEAKER, SIR,

I move that the House be pleased to grant a sum not exceeding Rs. 5,28,83,400 under Demand "XXXI. Electricity" and a sum not exceeding Rs. 14,61,02,800 under Demand "XLIX Capital outlay on Electricity Schemes." The first demand relates to the working expenses on electricity schemes generating power which are under the control of the Government and the second demand to the expenditure on the construction of electricity projects being executed by Government.

2. For the information of the House, I shall deal with the salient features pertaining to the Demand "XLIX: Capital Outlay on Electricity Schemes" and touch on the progress achieved during 1965-66 and the programme for 1966-67.

3. The aggregate demand power in Andhra Pradesh, which was 180 M.W. at the beginning of the Third Five Year Plan is expected to rise to 432 M.W. at the close of the Plan.

4. The installed capacity at the beginning of the Third Five Year Plan was 213 M.W. It has now increased to 291.8 M.W. with the addition of the following:—

(1) Tungabhadra Hydro Electric Scheme—Andhra Pradesh share..	28.80
(2) Nellore Thermal Station	30.00
(3) Gas Turbo sets	20.00
Total ..	78.80

5. Although it is programmed to roll the first 60 M.W. unit of Kothagudem, I Stage in March-April 1966, it will be possible to press it into commercial operation only in June 1966. Thus even by the end of the Third Five Year Plan, power generation will lag behind the power demand, resulting in the suppression of normal growth due to inadequate generating capacity. However, with the additional generating capacity that will be achieved during 1966-67 consequent on the commissioning of Kothagudem Thermal Station, I and II stages and the first unit of Upper Sileru, the suppressed loads will also be met shortly.

6. The benefits from some of the generating schemes could not be derived during the Third Plan period itself as originally programmed. This has been due to various reasons such as the inter-State water problems, the tying up of projects with foreign aid agencies, the delays in the release of required foreign exchange, etc. To add to this, the recent conflict between India and Pakistan has had its adverse effects on the expeditious completion of Kothagudem and Upper Sileru Schemes. Some of the equipment *en route* to India was delayed in transit and some impounded at Karachi. In spite of all these handicaps, every effort has been made to keep up the tempo of execution of all the power projects in the State during the Third Plan period.

7. In order to bridge the gap between the supply and the demand of power and to speed up the completion of the projects on hand, as well as disseminate their benefits, the original plan of Rs. 64.94 crores for power was raised last year, as the Hon'ble Members are aware to Rs. 87.48 crores. Further allocations have been made to this sector and it is anticipated that the total expenditure in the Plan will be of the order of Rs. 94.37 crores.

8. The provision made in the annual plan for 1966-67 under power sector is Rs. 32 crores as against a provision of Rs. 32.04 crores during 1965-66. Although the State Annual Plan for 1966-67 is smaller than that of 1965-66, no curtailment has been made in the outlay on power schemes during the coming year.

9. It is expected that during 1966-67, generating capacity of about 240 M.W. will be added to the grid. This will bring the total installed capacity of the State to 581.8 M.W. by the end of 1966-67.

10. The progress achieved on the power projects and the provisions made during 1966-67 are as follows:

GOVERNMENT WORKS.

(a) *Continuing Schemes*:

(1) *Upper Sileru Hydro-Electric Scheme.*—This scheme contemplates the installation of 2 60 M.W. sets at Upper Sileru. All the civil works are in full swing. Most of the electrical equipment has already been transported to site. Every effort is being made to commission the first 60 M.W. machine as early as possible. An amount of Rs. 248 lakhs is provided for the scheme in Budget Estimate 1966-67.

(2) *Balimela Dam.*—As per the agreement reached between Orissa and Andhra Pradesh States, the cost of the Project is to be shared qeually by the two Governments subject to a maximum limit of Rs. 1,200.00 lakhs by Andhra Pradesh. During the Third Plan period, an amount of Rs. 300.00 lakhs has already been met by this Government. The balance of Rs. 900.00 lakhs plus Rs. 60.00 lakhs towards the cost of civil works for Andhra Power House at the dam site is to be paid during the Fourth Plan period in instalments. An amount of Rs. 175.00 lakhs is, therefore, provided for the scheme in the Budget Estimate 1966-67.

(3) *Srisailam Hydro-Electric Scheme.*—This scheme envisage installation of 4 110 M.W. sets in the first stage and also the construction of the necessary transmission lines. Work on the project is proseeding briskly. Excavation of diversion tunnel, 2,250 in length, has almost been completed and concrete lining is in progress. Excavation of diversion channel is also nearing completion. Excavation of foundations for the Power House is in progress. The work on the construction of coffer dams was taken up in November, 1965. During the year 1966-67, it is programmed to compete the construction of coffer dams and to concrete the deep foundations between the coffer dams. The total expenditure incurred on the project both on civil worksand transmission lines upto the end of January 1966 is about Rs. 951 lakhs. An amount of Rs. 450.00 lakhs is provided forthis scheme during 1966-67.

11. *Investigation of New Projects:*— To carry out the investigation of new power sites in the State in the Godavari and Krishna basins, separate investigation staff has been sanctioned by Government. To carry out the above works during the year 1966-67, an amount of Rs. 10 lakhs is provided in 1966-67.

STATE ELECTRICITY BOARD WORKS

12. (*a*) *Continuing Schemes :*

(1) *Kothagudem Thermal Scheme. I Stage :*— This scheme envisages the installation of 2-60 MW sets at Kothagudem, and an earthen dam across Kinnersani river and the necessary transmission lines and sub-stations. This scheme is being executed with the loan assistance of the World Bank. The civil and electrical works are at an advanced stage of execution. The first 60 MW set is expected to be rolled in March-April 1966 and will be put in commercial operation in about June, 1966. The second set of 60 MM will be commissioned within a few months thereafter. An amount of Rs. 581.00 lakhs is provided for the worhs under the scheme in the Budget Estimate 1966-67 of the Board.

(2) *Ramagundam Thermal Scheme* ' B ' *Station,* I *Stage.*—The scheme envisages the installation of a 62.5 M.W. set at Ramagundam. It is being executed under U.S. A.I.D. loan. Some of the electrical and mechanical equipment has already been received at the site. Civil works are in progress. Orders have been placed for all important electrical equipment. It is expected that this set will be commissioned in the last quarter of 1967-68. An amount of Rs. 182 lakhs is provided for the works under the scheme in the Budget Estimate 1966-67 of the Board.

(3) *Ramagundam Thermal Scheme* ' B ' *Station,* II *Stage.*—This scheme envisages the erection of 87 66 M.W. sets at Ramagundam. A provision of Rs. 8.00 lakhs is made by the Board for the scheme during 1966-67 for preliminary works on the schemes, as per contractual terms.

(4) *Transmission and Distribution Schemes (Spillover works of III Plan).*—The scheme includes the construction of high voltage

transmission lines, inter-State links, sub-station, industrial bulk loads and distribution lines. The 220 K.V. line from Kothagudem to Nagarjunasagar was completed in December, 1965. Works on the following transmission lines and sub-stations are in progress:—

(i) Cuddapah-Madras Border 220 K.V. line.

(i) Upper Sileru-Kothagudem 220 K.V. line.

(iii) Upper Sileru-Simhachalam 220 K.V. line.

(iv) Warangal-Hyderabad 132 K.V. D.C. line.

(v) Cuddapah-Chittoor 132 K.V. line.

(vi) Kurnool-Srisailam 132 K.V. line.

(vii) 220 K.V. Sub-stations at Nagarjunasagar, Cuddapah and Gazuwaka.

In addition, services have to be released to industrial bukl loads and distribution lines have to be constructed. The total provision made for the scheme is Rs. 338.00 lakhs, consisting of Rs. 242 lakhs for the transmission lines and sub-stations, Rs. 48 lakhs for bulk loads and Rs. 48 lakhs for distribution lines in the Budget Estimate 1966-67 of the Board.

(b) *New Schemes*:

(1) *Lower Sileru Hydro-Electric Scheme*: This scheme envisages the installation of 4 100 M.W. sets in the first stage. Advance action on the scheme was started during the III Plan and preliminary works are in progress. Main civil works will be taken up during 1966-67. The first 100 M.W. unit is programmed to be commissioned in 1969. An amount of Rs. 291.00 lakhs is provided in the budget estimate 1966-67 of the Board.

(2) *Kothagudem Thermal Scheme*, II *Stage*. -This scheme envisages installation of 2 60 M.W. units at Kothagudem. This is being executed under the World Bank Loan. Advance action has been taken on the Scheme during the last two years of the III Pl an period All the equipment has been ordered and is being received. Civil works and work on erection of the boilers are in progress. Both the 60 M.W sets are expected to be commissioned during the year 1967. An amount of Rs. 533.00 lakhs is provided in the Budget Estimate 1966-67 of the Board.

(3) *Kothagudem Thermal Scheme*, III *Stage*. -This scheme envisages the installation of a 1,000 M.W. station at Kothagudem with 4 125 M.W. Thermal units in the first phase and 2 250 M.W. in the 2nd phase. The scheme is under preparation. In order to carry out the preliminary investigation on the scheme, an amount of Rs. 2.00 lakhs is provided in the Budget Estimate 1966-67 of the Board.

(4) *Transmission Scheme (New Works)*: In order to strengthen the 132 K.V. and 220 K.V. lines and to link up the new generation tations with the existing grid lines and construct lines required for ailway electrification an amount of Rs. 3,700 lakhs is proposed in the draft IV Plan. For investigation and other preliminary works on the scheme, an amount of Rs. 5.00 lakhs is provided in the Budget Estimate 1966-67 of the Board.

(5) *Distribution Scheme including Service connections*: In order to distribute bulk power transmitted from generating stations on 220 K.V. 132 K.V. and 66 K.V. lines to the distribution centres at 33 K.V. and 11 K.V. and to maintain voltage levels in the existing lines and to effect new service connections, a scheme has been prepared at an estimated outlay of Rs. 2,500 lakhs during the IV Plan period An amount of Rs. 146 lakhs is provided in the Budget Estimate 1966-67 of the Board for taking up the works envisaged in the scheme.

(6) *Rural Electrification (including agricultural service connecn tions)*: The number of villages electrified at the beginning of the Third Plan was 3,238 as against the total inhabited villages of 27,084 in the State. By the end of March, 1965, this figure rose to 5,373. During the current year Government have taken a policy decision to give priority to agricultural services and Harijan cheries and pursuant to this, 9,812 agricultural connections were effected and 81 Harijan cheries electrified up to the end of December, 1965. In the process, 99 villages, mostly from spill-over schemes, were also got electrified and 46,917 service connections, other than agricultural, were given during the period. For the period January to March 1966, it is anticipated that connections will be effected out of which about 1,200 will be agricultural The total number of consumers served inthe State stood at 2,69,628. at the beginning of the III Plan and this figures rose to 4,52,758 by the end of March, 1965 and it is anticipated that this number will exceed 5 lakhs by the end of March, 1966.

In the draft IV Plan, it is proposed to electrify 10,000 new villages and connect 75,000 additional agricultural services. During 1966-67, it is programmed to connect 18,500 agricultural services for increasing food production and incidentally electrify about 700 villages. In order to carry out the above works, an amount of Rs. 291.00 lakhs is provided in the Budget Estimate 1966-67 of the Board.

13. *Loans to State Electricity Board*: During 1965-66 the Government sanctioned to the Board a total loan of Rs. 1,629.62 lakhs. Besides these, the Board floated a loan of Rs. 2 crores during 1965-66 which was over-subscribed and a total amount of Rs. 211 lakhs was realised. During 1966-67, the State Government propose to advance to the State Electricity Board loans up to Rs. 1,758 lakhs and also to permit the Board to raise open market borrowings upto Rs. 200 lakhs.

14. *Revenue of the State Electricity Board*: During 1965-66, the revenue on sale of power is estimated to be Rs. 1,366.00 lakhs which is less than the amount of Rs. 1,418.80 lakhs anticipated in the Budget Estimate for 1965-66. This reduction is mainly due to the restrictions imposed on the power consumption by Government consequent on the depletion of the Machkund and Tungabhadra reservoirs on account of the unprecedented drought conditions this year. During 1966-67, the total revenue anticipated is Rs. 2,012.00 lakhs. The increase will be mainly due to the sale of additional power that will be made possible by the commissioning of new units and revision of tariffs.

15. As the Honourable Members are aware we are passing through an acute power crisis at present, which has necessitated the imposition of cuts on power consumption. The crisis is likely to continue upto June, during wich the first unit of Kothagudem Stage I will be pressed into commercial service, providing relief to the over-burdened power system. With the commissioning of this unit, we shall have turned the corner as there willbe an addition of 60 M.W. each at successive intervals of a few months until we commission all the four units of kothagudem I and II Stage, and the two units of Upper Sileru.

ఆనుబంధము

డిమాండు నెం. XXXI_విద్యుచ్ఛక్తి ....రూ. 5,28,88,400

డిమాండు నెం. XLIX_విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలపై పెట్టుబడి వ్యయం ....రూ. 14,64,02,800

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో విద్యుచ్ఛక్తి-1964-67 బడ్జెట్ అంచనా

సభాపతి మహాశయా!

"XXXI—విద్యుచ్ఛక్తి" అనే డిమాండుక్రింద రూ. 5,28,88,400 లకు మించని మొత్తాన్ని "XLIX—విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలమీద పెట్టుబడి వ్యయం" అనే డిమాండుక్రింద రూ. 14,64,02,800 లకు మించని మొత్తాన్ని మంజూరు చేయవలసిందిగా సభవారిని కోరుతున్నాను. ఇందులో మొదటి డిమాండు ప్రభుత్వ నియంత్రణలోగల విద్యుదుత్పాదక పథకాల నిర్వహణ వ్యయానికి సంబంధించినట్టిది. రెండవది ప్రభుత్వం నిర్వహించే విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణ వ్యయానికి సంబంధించినట్టిది.

2. "XLIX—విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలమీద పెట్టుబడి వ్యయం" అనే డిమాండుకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశాలను గురించి, 1965-66 లో సాధించిన అభివృద్ధిని గురించి. 1966-67 లో చేపట్టదలచిన కార్యక్రమాన్ని గురించి సభవారికి మనవి చేస్తాను.

3. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభం అయ్యేనాటికి మన రాష్ట్రంలో అవసరమైవున్న విద్యుచ్ఛక్తి 180 మెగావాట్లుకాగా ప్రణాళిక అంతమయ్యేనాటికి ఈ విద్యుచ్ఛక్తి అవసరాలు 482 మెగావాట్లకు పెరుగుతాయని భావించబడుతున్నది.

4. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభం అయ్యేనాటికి మన రాష్ట్రంలోని విద్యుచ్ఛక్తి స్థాపిత శక్తి 218 మెగావాట్లు ఈ క్రిందివాటి మూలంగా ఆ శక్తి ఇప్పుడు 391.8 మెగావాట్లకు పెరిగింది.

		మెగావాట్లు
(1)	తుంగభద్ర జలవిద్యుత్ పథకం-ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వాటా	.... 28.80
(2)	నెల్లూరు థర్మల్ స్టేషన్	.... 30.00
(3)	గ్యాస్ టర్బో సెట్లు	.... 20.00
	మొత్తము	78.80

5. 60 మెగావాట్ల శక్తిగల కొత్తగూడెం మొదటి యూనిటు (మొదటి దశ) 1966 మార్చి-ఏప్రిల్ నెలలలో తిరగడం ప్రారంభించినప్పటికి, 1966 జూన్ నెలలో మాత్రమే వ్యాపార సరళిలో పనిచేయడం ప్రారంభిస్తుంది. ఈ విధంగా మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతానికికూడా మన విద్యుదుత్పాదన అవసరాల కంటె తక్కువగా ఉంటుంది. తత్ఫలితంగా విద్యుదుత్పాదకశక్తి కొరత కారణంగా మామూలు పెరుగుదలకు ఆటంకం ఏర్పడుతుంది. అయినప్పటికి కొత్తగూడెం థర్మల్ స్టేషన్ మొదటిదశ, రెండవదశ, ఎగువసీలేరు మొదటి యూనిటు పనిచేయడం ప్రారంభించడంతో 1966-67 లో సాధించే అదనపు విద్యుదుత్పాదక శక్తిమూలంగా పై ఆటంకాన్ని త్వరలోనే తొలగించడ మవుతుంది.

6. కొన్ని విద్యుదుత్పాదక పథకాలనుంచి ప్రయోజనాలను మొదట అనుకొన్నట్లు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలోనే పొందటానికి వీలుకాలేదు. అందుకు అంతర్రాష్ట్ర జలాల సమస్యలు, ప్రాజెక్టుల నిర్వహణను విదేశ సహాయ సంస్థలకు ముడిపెట్టడం, అవసరమైన విదేశీమారక ద్రవ్యాన్ని విడుదల చేయడంలో జరుగుతున్న జాప్యం మొదలైన కారణా లనేకం ఉన్నాయి. వీటికి తోడు భారత పాకిస్తాన్ దేశాల మధ్య ఇటీవల జరిగిన సంఘర్షణ మూలంగా కొత్తగూడెం, ఎగువసీలేరు పథకాలను శీఘ్రంగా పూర్తి చేయడం సాధ్యపడలేదు. భారతదేశానికి వస్తూవున్న కొంత సాధన సామగ్రికి రవాణాలో జాప్యం జరిగింది. మరి కొంత కరాచీలో నిర్బంధించ బడింది. ఇన్ని ఆటంకాలు వున్నప్పటికి మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో మన రాష్ట్రంలోని విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టుల నిర్వహణ క్రమాన్ని కొనసాగించేందుకు సర్వ విధాలా కృషిచేయ బడుతున్నది.

7. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకు, అవసరాలకు మధ్యగల తేడాను తొలగించేందుకు నిర్మాణంలోవున్న ప్రాజెక్టులను త్వరితగతిని పూర్తి చేయడానికి తోడు వాటి ప్రయోజనాలు అందరికీ లభింపచేయుడంకోసం విద్యుచ్ఛక్తికి ప్రణాళికలో మొదట కేటాయించిన రూ. 64.94 కోట్ల మొత్తాన్ని గత సంవత్సరములో రూ. 87.48 కోట్లకు పెంచిన సంగతి గౌరవ సభ్యులకు విదితమే. ఈ రంగానికి మరికొన్ని కేటాయింపులుకూడా చేయబడినాయి. దానితో ప్రణాళికలో మొత్తం ఖర్చు రూ. 94.87 కోట్లదాకా ఉంటుందని ఆశించబడుతున్నది.

8. ఈ విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి 1965-66 లో రూ. 32.94 [illegible] కేటాయించబడగా 1966-67 వార్షిక ప్రణాళికలో దీనికి రూ. [illegible] కోట్లు [illegible]త్రం

కేటాయించ బడింది. రాష్ట్ర వార్షిక ప్రణాళికకోసం 1965-66 లో చేసిన కేటాయింపుకంటే 1966-67 లో చేసిన కేటాయింపు తక్కువగా ఉన్నప్పటికి వచ్చే ఏడాదిలో విద్యుచ్ఛక్తి పథకాల వ్యయంలో ఎట్టి తగ్గింపుగాని చేయబడలేదు.

9. 1966-67 లో గ్రిడ్డుకు అదనంగా సుమారు 240 మెగావాట్ల ఉత్పాదక శక్తి సమకూరగలదు. ఇందువల్ల 1966-67 అంతానికి రాష్ట్రంలోని మొత్తం స్థాపిత శక్తి 531.8 మెగావాట్లు కాగలదు.

10. విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టులలో సాధించిన అభివృద్ధి, 1966-67 లో వాటి కోసం చేసిన కేటాయింపులు ఈ క్రింద యివ్వబడినాయి.

ప్రభుత్వ పనులు

ఏ. కొనసాగుతున్న పథకాలు

(1) ఎగువసీలేరు జలవిద్యుత్ పథకం:—

ఎగువసీలేరు వద్ద ఒక్కొక్కటి 60 మెగావాట్ల శక్తి గల రెండు సెట్లను నిర్మించడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. సివిలు పనులన్నీ అతి వేగంగా జరుగుతున్నాయి. విద్యుచ్ఛక్తి సామగ్రి చాలా వరకు నిర్మాణ స్థలానికి చేర్చబడింది. 60 మెగావాట్ల శక్తి గల మొదటి యంత్రాన్ని సాధ్యమైనంత త్వరలో పని చేయించడానికి సర్వవిధాలా కృషి చేయబడుతున్నది. ఈ పథకంకోసం 1966-67 బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 248 లక్షలు కేటాయించబడింది.

(2) బలిమెల డాము:—

ఒరిస్సా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వాల మధ్య జరిగిన ఒప్పందం ప్రకారం ఈ ప్రాజెక్టు కయ్యే వ్యయం ఆ ప్రభుత్వాలు రెండూ సమాన వాటాలలో భరిస్తాయి. అయితే మన ప్రభుత్వ వ్యయ గరిష్ఠ పరిమితి రూ. 1,200 లక్షలుగా వుంటుంది. మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో మన ప్రభుత్వం రూ. 300.00 లక్షలను ఖర్చుచేసింది మిగతా రూ. 900.00 లక్షల మొత్తాన్ని, డాము స్థలంవద్ద ఆంధ్ర పవర్ హౌసు సివిలు పనులకు ఖర్చయ్యే రూ. 60.00 లక్షల మొత్తాన్ని నాల్గవ ప్రణాళికలో వాయిదాలలో చెల్లించాల్సి వుంటుంది. అందుచేత ఈ పథకంకోసం 1966-67 బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 175.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(3) శ్రీశైలం జలవిద్యుత్ పథకం:—

మొదటి దశలో ఒక్కొక్కటి 110 మెగావాట్ల శక్తిగల నాలుగు సెట్లను స్థాపించడానికి అవసరమైన ప్రాథమిక డైక్లు నిర్మించడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. ప్రాజెక్టుపని ముమ్మరంగా సాగుతున్నది. 2,250' పొడవుగల ముఖ్యమైన సొరంగం పని త్రవ్వకం దాదాపు పూర్తి కావచ్చింది. కాంక్రీటు పని చురుకుగా సాగుతున్నది. మళ్లింపు కాలువ త్రవ్వకం కూడా

పూర్తి కావస్తున్నది. పవర్ హౌస్ పునాదుల త్రవ్వకం పని చురుకుగా సాగుతున్నది. కాఫరు డాముల నిర్మాణం పని 1965 నవంబరులో చేపట్టబడింది. 1966-67 లో కాఫరు డాముల నిర్మాణాన్ని పూర్తిచేయాలని, కాఫరు డాముల మధ్య లోతు పునాదులను కాంక్రీటు చేయాలని సంకల్పించబడింది. ఈ ప్రాజెక్టు సివిలు పనులు, ట్రాన్స్మిషను లైన్లు పనులకు 1966 జనవరి అంతానికి దాదాపు రూ. 651 లక్షల మొత్తం ఖర్చయింది. 1966-67లో ఈ పథకానికి రూ. 450.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

11. క్రొత్త ప్రాజెక్టుల పరిశోధన:

రాష్ట్రంలోని గోదావరి, కృష్ణా బేసిన్లలో క్రొత్త విద్యుచ్ఛక్తి స్థలాల పరిశోధన కోసం ప్రభుత్వం ప్రత్యేక పరిశోధనా సిబ్బందిని మంజూరు చేసింది. 1966-67లో పై పనులను నిర్వహించటానికిగాను 1966-67 కు రూ. 10 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తిబోర్డు పనులు

(ఏ) కొనసాగుతున్న పథకాలు

12. (1) కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం మొదటి దశ:—

కొత్తగూడెం వద్ద 60 మెగావాట్ల సెట్లు రెంటిని నెలకొల్పటానికీ, కిన్నెరసాని నదిపై మట్టి డామును నిర్మించడానికీ, అవసరమైన ట్రాన్సుమిషను లైన్లు, సబ్ స్టేషన్లు ఏర్పాటు చేయడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. ప్రపంచ బ్యాంకు ఋణ సహాయంతో ఈ పథకం అమలు జరుపబడుతున్నది. సివిలు, విద్యుచ్ఛక్తి పనులు చాలవరకు అమలుజరుప బడ్డాయి. 60 మెగావాట్ల మొదటి సెట్టు 1966, మార్చి-ఏప్రిలులో తిరగడం ప్రారంభించగలదని ఆశించబడుతున్నది. అది 1966, జూన్‌లో వ్యాపార సరళిలో పనిచేయడం ప్రారంభించగలదు. అటు తరువాత కొద్ది మాసాలలో రెండవ 60 మెగావాట్ల సెట్టు ప్రారంభించబడుతుంది. 1966-67 బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో ఈ పథకం క్రింద పనులకు రూ. 582.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(2) రామగుండం థర్మల్ పథకం 'బి' స్టేషను మొదటి దశ:

రామగుండంవద్ద 62.5 మెగావాట్ల సెట్టు నొకదాన్ని నెలకొల్పడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. యు. ఎస్. ఎ. ఐ. డి. ఋణం క్రింద అది అమలు జరుపబడుతున్నది. విదుచ్ఛక్తి, యంత్ర పరికరాలు కొన్ని నిర్మాణ స్థలం వద్దకు ఇదివరకే చేర్చబడ్డాయి. సివిలు పనులు చురుకుగా సాగుతున్నాయి. ముఖ్యమైన విద్యుచ్ఛక్తి పరికరాలన్నింటికి ఆర్డర్లు ఇవ్వడం జరిగింది. 1967-68 చివరి మూడు మాసాలలో ఈ సెట్టు పని ప్రారంభిస్తుందని [illegible] 1966-67 సంవత్సరంలో బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో ఈ పథకం [illegible] రూ. 182 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(3) రామగుండం థర్మల్ పథకం 'బి' స్టేషను రెండవదశ:—

రామగుండంవద్ద 66 మెగావాట్ల సెట్లు మూడింటిని నెలకొల్పటానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. కంట్రాక్టు షరతుల ప్రకారం పథకాలకు సంబంధించిన ప్రాథమిక పనులకుగాను 1966-67 లో పథకానికి బోర్డు రూ. 8.10 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించింది.

(4) ట్రాన్సుమిషను, డిస్ట్రిబ్యూషను పథకాలు (మూడవ ప్రణాళిక బకాయిపనులు):—

ఈ పథకంలో అధిక వోల్టేజిగల ట్రాన్సుమిషను లైన్లు, అంతర్ రాష్ట్ర లింకులు, సబ్‌స్టేషన్లు, పారిశ్రామిక బల్కులోడులు, డిస్ట్రిబ్యూషను లైన్లు చేరి వున్నాయి. కొత్తగూడెం నుండి నాగార్జునసాగరుకు 220 కె. వి. లైను 1965 డిసెంబరులో పూర్తి చేయబడింది. ఈ క్రింది ట్రాన్సు మిషను లైన్లు, సబ్-స్టేషన్లకు సంబంధించిన పనులు చురుకుగా సాగుతున్నాయి.

(i) కడప-మద్రాసు బోర్డరు 220 కె. వి. లైను.

(ii) ఎగువ సీలేరు-కొత్తగూడెం 220 కె. వి. లైను.

(iii) ఎగువ సీలేరు-సింహాచలం 220 కె. వి. లైను.

(iv) వరంగల్లు-హైదరాబాదు 132 కె. వి. డి. సి. లైను.

(v) కడప-చిత్తూరు 132 కె. వి. లైను.

(vi) కర్నూలు-శ్రీశైలం 132 కె. వి. లైను.

(vii) నాగార్జునసాగరు, కడప, గాజువాకలలో 220 కె. వి. సబ్‌స్టేషన్లు.

వీటికి తోడుగా పారిశ్రామిక బల్కులోడులకు విద్యుచ్ఛక్తిని వదలవలసి ఉంది. డిస్ట్రిబ్యూషను లైన్లను నిర్మించవలసి ఉంది. 1966-67 బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో ట్రాన్సుమిషనులైన్లకు రూ. 242 లక్షలు, బల్కులోడులకు రు. 48 లక్షలు. డిస్ట్రిబ్యూషనులైన్లకు రు. 48 లక్షలు మొత్తం 338.00 లక్షలు కేటాయించబడింది.

(బి) క్రొత్త పథకాలు

(1) దిగువ సీలేరు జల విద్యుచ్ఛక్తి పథకం:

మొదటిదశలో ఒక్కొక్కటి 100 మెగావాట్ల శక్తి కలిగిన నాలుగు సెట్లను నెలకొల్పడానికి ఈపథకం ఉద్దేశిస్తున్నది. మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో ఈపథకంపై ముందు చర్య ప్రారంభించబడింది. ప్రాథమిక పనులు చురుకుగా సాగుతున్నాయి. 1966-67 లో ప్రధాన సివిలు పనులు చేపట్టబడతాయి. 100 మెగావాట్ల శక్తిగల మొదటి యూనిటు 1969 లో పని ప్రారంభించడానికి నిర్ణయించబడింది. బోర్డు 1966-67 బడ్జెటు అంచనాలో రు. 291.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

(2) కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం, రెండవదశ:—

కొత్తగూడెంవద్ద 60 మెగావాట్ల శక్తిగల రెండుయూనిట్లను నెలకొల్పడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. ప్రపంచ బ్యాంకు ఋణంతో ఇది అమలు జరుపబడుతున్నది. మూడవ ప్రణాళికా కాలంలోని చివరి రెండేండ్లలో ఈ పథకంపై ముందు చర్య తీసుకోబడింది. పరికరాలన్నింటికోసం ఆర్డర్లు ఇవ్వడం జరిగింది, అవి అందు

తున్నాయి. సివిలు పనులు, బాయిలర్ల నిర్మాణంపని చురుకుగా సాగుతున్నాయి. 60 మెగావాట్ల శక్తిగల ఈ రెండు సెట్లూ 1967 లో పని ప్రారంభిస్తాయని ఆశించబడుతున్నది. బోర్డు 1966-67 బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 533.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

3. కొత్తగూడెం థర్మల్ పథకం, మూడవదశ :

మొదటి దశలో 125 మెగావాట్ల శక్తిగల థర్మల్ యూనిట్లు నాలుగింటితోనూ, రెండవదశలో 250 మెగావాట్ల శక్తిగల థర్మల్ యూనిట్లు రెండింటితోనూ కొత్తగూడెంవద్ద 1,000 మెగావాట్ల శక్తిగల స్టేషనును నెలకొల్పడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. ఈ పథకం తయారుచేయబడుతున్నది. ఈ పథకంపై ప్రాథమిక పరిశోధన కొనసాగించడానికిగాను బోర్డు 1966-67 బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 2.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

4. ట్రాన్సుమిషను పథకం (కొత్త పనులు);

132 కె. వి. 220 కె. వి. లైన్లను పటిష్ఠం చేయడానికి, క్రొత్త ఉత్పాదక స్టేషన్లను ప్రస్తుతంఉన్న గ్రిడ్ లైన్లతో కలపడానికి, రైల్వే విద్యుద్ధీకరణకు అవసరమైన లైన్లను నిర్మించడానికి, నాల్గవ ముసాయిదా ప్రణాళికలో రూ,3700లక్షల మొత్తం ప్రతిపాదించబడింది. పథకపు పరిశోధనకు, ఇతర ప్రాథమిక పనులకుగాను బోర్డు 1966-67 బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 5.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

5. సర్వీసు కనెక్షన్లు కలుపుకొని పంపిణీ పథకం :

ఉత్పాదక స్టేషన్లనుండి 220 కె. వి. 132 కె. వి. లైనులమీద భారీ విద్యుచ్ఛక్తిని 33 కె. వి 11 కె.వి.ల వద్దగల పంపిణీ కేంద్రాలకు పంపిణీచేయడం, ప్రస్తుతం ఉన్న లైన్లలో వోల్టేజి స్థాయినే నిలపడం, క్రొత్త సర్వీసు కనెక్షన్లను ఏర్పాటు చేయడంకొరకు నాల్గవప్రణాళికా కాలంలో రూ. 2,500 లక్షల అంచనా వ్యయంతో ఒక పథకం రూపొందించబడింది. పథకంలో తలపెట్టిన పనులను చేపట్టేందుకుగాను 1966-67 లో బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 148 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

6. గ్రామీణ విద్యుద్ధీకరణ (వ్యవసాయ పనుల కనెక్షన్లు కలుపుకొని):

రాష్ట్రంలో మొత్తం 27,084 గ్రామాలు ఉండగా మూడవ ప్రణాళిక ప్రారంభంనాటికి విద్యుదీకరింపబడివున్న గ్రామాల సంఖ్య 3,238. 1965, మార్చి ఆఖరుకు ఈ సంఖ్య 5,873 కు పెరిగింది. ఈ యేడు వ్యవసాయ పనులకు, హరిజనవాడలకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకుంది. ఆ నిర్ణయం ప్రకారం 1965 డిశెంబరు ఆఖరుకు వ్యవసాయ పనులకొరకు 9,812 కనెక్షన్లు ఇవ్వడం, 81 హరిజనవాడలను విద్యుదీకరించడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా 89 గ్రామాల విద్యుదీకరణ జరిగింది. వాటిలో అధికభాగక బకాయి పథకాలు, 46,871 వ్యవసాయేతర కనెక్షన్లు ఇవ్వడంకూడ జరిగింది. 1966, జనవరి, నుంచి మార్చివరకు 5,817 కనెక్షన్లు ఇవ్వడానికి ఉద్దేశించబడింది. వాటిలో 1,230 వ్యవసాయపనుల కనెక్షన్లు. మూడవ ప్రణాళిక ఆరంభంలో రాష్ట్రంలో

మొత్తం 2,69,628 మంది వాడకందార్లకు సరఫరా జరుగుతుండేది. 1965 మార్చి ఆఖరుకు ఈ సంఖ్య 4,62,758 కి పెరిగింది. 1966 మార్చి ఆఖరుకు ఇది 5 లక్షలకు మించగలదని అంచనా.

నాల్గవ ముసాయిదా ప్రణాళికలో 10 వేల క్రొత్త గ్రామాలను విద్యుదీకరించాలని, వ్యవసాయపనుల నిమిత్తం అదనంగా 75 వేల కనెక్షన్లు యివ్వాలని ఉద్దేశించబడింది. 1966-67 లో ఆహారోత్పత్తి అధికం చేయడానికిగాను 13,500 వ్యవసాయ కనెక్షన్లు ఇవ్వాలనీ, ఆ సందర్భంలో 700 గ్రామాలను విద్యుదీకరించాలని తలపెట్టబడింది. పై పనులను నిర్వహించే నిమిత్తం 1966-67 లో బోర్డు బడ్జెటు అంచనాలో రూ. 291.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

13. రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డుకు ఋణాలు :--

1965-66 లో ప్రభుత్వం రూ. 1,629,62 లక్షల ఋణాన్ని బోర్డుకు మంజూరు చేసింది. ఇంతేకాకుండా బోర్డు 1965-66 లో రూ. 2 కోట్ల ఋణాన్ని సేకరించదలచగా రూ. 211 లక్షలు వసూలైంది, రాష్ట్రప్రభుత్వం 1966-67 లో రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తిబోర్డుకు 1,753 లక్షల వరకు ఋణాలు ఇవ్వడానికి బోర్డు బహిరంగ మార్కెటులో రు. 200 లక్షల ఋణాన్ని సేకరించేందుకు అనుమతించడానికి సంకల్పించబడింది.

14. రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు ఆదాయం :

విద్యుచ్ఛక్తి అమ్మకంద్వారా 1965-66 లో రూ. 1866.00 లక్షల ఆదాయం రాగలదని అంచనా వేయబడింది. 1965-66 బడ్జెటు అంచనాలో ఆశించిన రు. 1418.80 లక్షల మొత్తంకంటే ఈ మొత్తం తక్కువ. ఈ ఏడు ఎన్నడూ లేని అనావృష్టి కారణంగా మాచ్‌ఖండ్, తుంగభద్ర రిజర్వాయర్లలో నీటి కొరత ఏర్పడింది. అందువల్ల విద్యుచ్ఛక్తి వాడకంమీద ప్రభుత్వం నిర్బంధాలు విధించింది. ఆదాయం తగ్గడానికి అదే ప్రధాన కారణం. 1966-67 లో ఆశించిన మొత్తం ఆదాయం రు. 2012.00 లక్షలు. కొత్త యూనిట్లమూలంగా విద్యుచ్ఛక్తి అమ్మకాలు అధికమవడం, రేట్ల సవరణ ఈ ఆదాయపు పెరుగుదలకు ప్రధాన కారణాలు.

15 ప్రస్తుతం మనకు విద్యుచ్ఛక్తి కొరత తీవ్రంగా వుండడంవల్ల విద్యుచ్ఛక్తి వాడకంపై కోత విధించడం అవసరమైందని గౌరవ సభ్యులకు తెలిసిన విషయమే. ఈ కొరత జూన్‌వరకు ఉంటుంది. అప్పటికి కొత్తగూడెం మొదటి దశ 1వ యూనిటు వాణిజ్యసరళిలో పని ప్రారంభిస్తుంది. దీనితో విద్యుచ్ఛక్తి వ్యవస్థపైగల అధికభారం తగ్గుతుంది. ఈ యూనిటు పని ప్రారంభించటంతో మనం ఒక మలుపు తిరిగినట్లే. ఎందుకంటే అప్పటినుంచి కొత్తగూడెంలో I, II దశలక్రింద నాలుగు యూనిట్లు, ఎగువ సీలేరు రెండు యూనిట్లు పని ప్రారంభించేవరకు మనకు కొద్ది మాసాల వ్యవధుల్లో 60 మెగావాట్ల చొప్పున అదనపు విద్యుచ్ఛక్తి లభిస్తుంటుంది.